

Strategia

Informacja o wykorzystaniu środków publicznych z programów wdrażanych w województwie warmińsko-mazurskim

Stan na dzień 31.XII.2011 roku

www.wrota.warmia.mazury.pl

Fundusze Strukturalne na lata 2007-2013

Z początkiem 2007 roku rozpoczął się kolejny wieloletni okres realizacji polityki spójności z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej.

W latach 2007-2013 Polska jest beneficjentem pomocy unijnej (w ramach polityki spójności) przekazywanej w ramach dwóch Funduszy Strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach Funduszu Spójności.

Cele, priorytety i zakres wykorzystania funduszy strukturalnych w Polsce w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007-2013 określa przygotowana przez rząd Narodowa Strategia Spójności (NSS) na lata 2007-2013.

Założenia NSS są realizowane za pomocą sześciu Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz za pomocą 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych województw.

Pomoc finansowa z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, z której Polska korzysta i będzie korzystała w latach 2007-2013, przyznawana jest w ramach poszczególnych programów pomocowych (tzw. programów operacyjnych), są to:

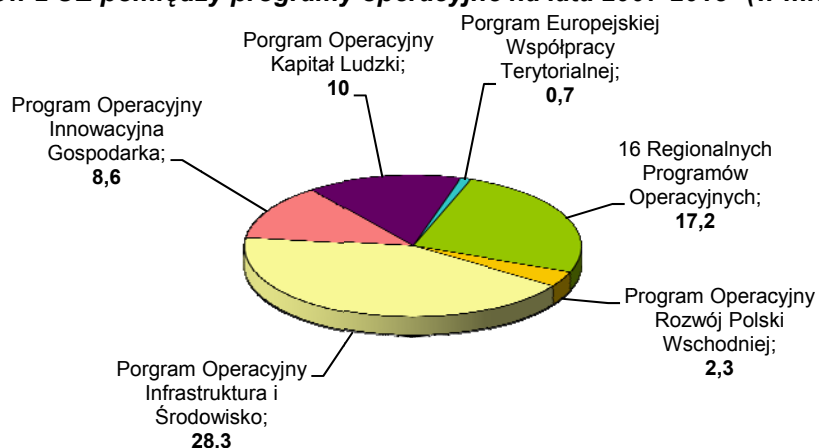
1. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych
2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
3. Program Operacyjny Kapitał Ludzki
4. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
5. Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
6. programy operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej
7. Program Operacyjny Pomoc Techniczna

W perspektywie finansowej na lata 2007-2013 Polska otrzyma kwotę równą 67,1 mld euro i tym samym stanie się największym beneficjentem środków unijnych spośród wszystkich państw UE.

Podział środków pomiędzy poszczególne programy operacyjne przedstawia rycina nr 1.

Rycina nr 1

Podział środków z UE pomiędzy programy operacyjne na lata 2007-2013* (w mld euro)

*Po zwiększeniu alokacji o dodatkowe środki z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji ze strony internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl z 27.02.2012 r.

Do 31 grudnia 2011 r. w całym kraju podpisano z beneficjentami 65 271 umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania z UE 195,2 mld zł, co stanowi 72,6 % alokacji na lata 2007-2013.¹

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013

Przygotowanie 16 Regionalnych Programów Operacyjnych jest wynikiem decentralizacji programowania rozwoju regionów, zwiększeniem efektywności prowadzenia działań rozwojowych przez administrację publiczną, jak również efektywnym wykorzystaniem przez regiony środków strukturalnych na okres 2004 – 2006 w ramach ZPORR².

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013 został przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 61/354/07/III z dnia 14 listopada 2007 roku, a zatwierdzony Decyzją Komisji K(2007) 4624 z dnia 4 października 2007 roku. W związku z decyzją Komisji Europejskiej K(2011) 9875 z dnia 22.12.2011 r., zmieniającą decyzję K(2007) 4624, w sprawie przyjęcia programu operacyjnego w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji dla regionu Warmińsko-Mazurskiego, w dniu 17 stycznia 2012 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął Uchwałą Nr 3/21/12/IV zmieniony dokument Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Dokonana zmiana programu była wynikiem przeglądu śródkresowego i wynikała w szczególności z uwzględnienia wniosków wynikających z okresowej oceny realizacji programu oraz uzyskania dodatkowych środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego.

Celem RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013 jest wzrost konkurencyjności gospodarki oraz liczby i jakości powiązań sieciowych. Cel główny programu będzie osiągnięty poprzez realizację trzech celów szczegółowych:

- Cel 1. Wzrost konkurencyjności firm, produktów i usług
- Cel 2. Wyższa konkurencyjność województwa jako miejsca pracy i życia
- Cel 3. Poprawa połączeń sieciowych województwa warmińsko-mazurskiego

Cele Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 osiągnane będą poprzez koncentrację przedmiotową wsparcia na realizacji konkretnych przedsięwzięć, odnoszących się do następujących osi priorytetowych:

- I. Przedsiębiorczość
- II. Turystyka
- III. Infrastruktura społeczna
- IV. Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast
- V. Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna
- VI. Środowisko przyrodnicze
- VII. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
- VIII. Pomoc techniczna

Na realizację RPO Warmia i Mazury zaangażowane zostanie łącznie 1 599 308 281 euro. Na kwotę tę składa się 1 070 550 290 euro środków z EFRR, 199 904 750 euro środków publicznych wkładu krajowego oraz 328 853 241 euro innych środków finansowych, w tym prywatnych. Szczegółowy podział środków między poszczególne osie prezentuje rycina nr 2.³

¹ Wykorzystanie środków UE w ramach Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013. Informacja miesięczna za grudzień 2011 r., Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Warszawa, styczeń 2012 r.

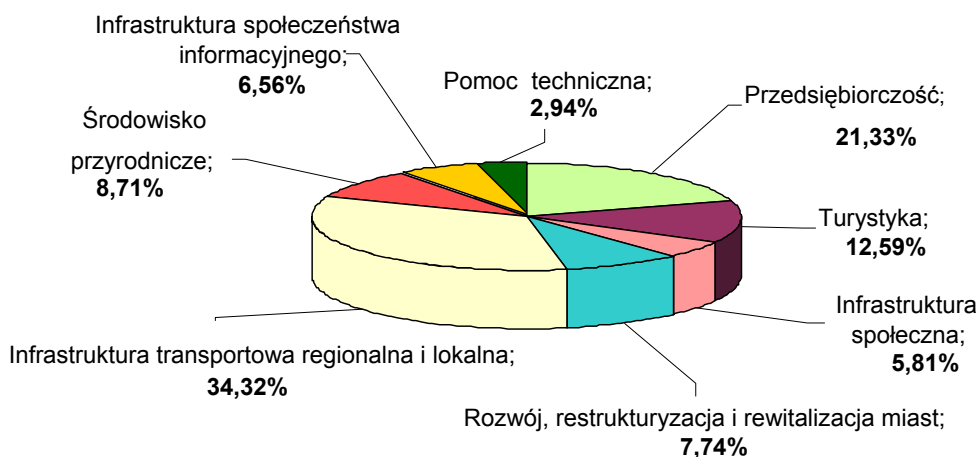
² Informacja pochodzi z opracowania pn. „Polska i jej fundusze” Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

³ Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013 przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 17 stycznia 2012 roku.

Instytucją Zarządzającą RPO WiM na lata 2007-2013 jest Zarząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. Instytucją Pośredniczącą został Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie (dla osi priorytetowej 6 pn. Środowisko Przyrodnicze), natomiast rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia pełni Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie (w ramach poddziałań 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8 oraz 1.1.9 osi priorytetowej 1 pn. Przedsiębiorczość).

Rycina nr 2

Podział środków EFRR według osi priorytetowych RPO WiM na lata 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 z dnia 17 stycznia 2012 r.

W ramach RPO WiM wyróżniono trzy tryby wyboru projektów:

- tryb indywidualny (projekty o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, które umiejscowione są w indywidualnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych RPO WiM);
- tryb systemowy (projekty, których beneficjentami są IZ oraz IP finansowane ze środków pomocy technicznej);
- tryb konkursowy.

Łączna liczba przedsięwzięć umieszczonych w Indykatorywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, według stanu na koniec 2011 roku, wynosi 17. W ramach 17 przedmiotowych przedsięwzięć realizowanych jest 5 Programów oraz 1 Zintegrowany program rozwoju lokalnego (łącznie 85 projektów).

Według stanu na dzień 31.12.2011 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarł 80 umów wstępnych tzw. pre-umów z beneficjentami, których projekty ujęte zostały w indywidualnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych RPO WiM na lata 2007-2013. Szacowana wartość dofinansowania z EFRR wg pre-umów zawartych dla projektów kluczowych ze środków RPO WiM wynosiła 1 281,72 mln zł. Podpisane pre-umowy zobowiązały każdego z beneficjentów do prawidłowego i terminowego przygotowania projektu do realizacji. W pre-umowie Instytucja Zarządzająca RPO WiM określa niezbędne warunki do spełnienia przez beneficjenta przed złożeniem przez niego wniosku o dofinansowanie projektu. Zawarcie i prawidłowe rozliczenie się przez beneficjenta z wykonania pre-umowy jest jednym z warunków decydujących o uzyskaniu dofinansowania. Do dnia 31.12.2011 r. złożono do oceny 73 wnioski aplikacyjne (5 projektów zostało złożonych bez podpisania pre-umowy/uchwały) o dofinansowanie ze środków UE projektów kluczowych, na kwotę dofinansowania z EFRR 954,19 mln zł. Spośród złożonych

wniosek aplikacyjny podpisano 70 umów o dofinansowanie z EFRR na kwotę 804,76 mln zł

Poniższa rycina (nr 3) prezentuje indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

Rycina nr 3

Wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013

(stan na 31.12.2011 r.)

Mapa indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne Departament Polityki Regionalnej Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

„Regionalny Port Lotniczy Olsztyn – Mazury”

Beneficjent: Port Lotniczy „Warmia i Mazury” Spółka z o.o.

Wartość całkowita: 46 240 000 euro

Dofinansowanie z EFRR: 24 570 000 euro

Dofinansowanie z Budżetu Państwa: 4 280 000 euro⁴

Opis projektu:

Port ma spełniać wymogi kodu referencyjnego 4D z możliwości obsługi samolotów Boeing 727 i 737 oraz Airbus 320. Planowane jest przedłużenie drogi startowej o 140 m. w kierunku północnym i o 360 m. w kierunku południowym (przy szerokości drogi 45 m. plus 7,5 m. pobocza) oraz budowa: nowego terminala odpraw (z możliwością modułowej rozbudowy), parkingu dla autobusów i samochodów osobowych, lądowiska dla helikopterów, sieci wodno-kanalizacyjnej, systemu zaopatrzenia w paliwa oraz systemu ochrony przeciwpożarowej kat. VII.⁵

Cele i zadania projektu:

- Poprawa zewnętrznej dostępności transportowej regionu poprzez utworzenie regionalnego portu lotniczego w Szymanach.

Planowany okres realizacji: 2013-2015

Stan realizacji w roku 2011 : Realizacja projektu nie rozpoczęła się. W listopadzie 2011 roku dokonano zmiany beneficjenta z podmiotu Port Lotniczy „Mazury” Sp. z o.o. na Spółkę Warmia i Mazury Sp. z o.o. Planowany termin podpisania umowy o dofinansowanie to IV kwartał 2013 roku.

„Dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych na Warmii i Mazurach”

Beneficjent: Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie

Wartość całkowita: 63 847 500 zł

Dofinansowanie z EFRR: 63 847 500 zł⁶

Opis projektu:

Projekt zakłada ułatwienie firmom z regionu dostępu do źródeł finansowania, a więc umożliwienie pozyskania środków na rozpoczęcie bądź rozwinięcie działalności gospodarczej, sfinansowanie nowych inwestycji lub też utworzenie nowych miejsc pracy.

Cele i zadania projektu:

- wzrost potencjału gospodarczego i konkurencyjności przedsiębiorstw na Warmii i Mazurach;
- dokapitalizowanie istniejących funduszy pożyczkowych na terenie województwa,
- poprawa sytuacji ekonomicznej i rozwój regionalny;
- ułatwienie dostępu do kapitału firmom, które mają trudności lub nie są w stanie uzyskać zewnętrznego finansowania z komercyjnych źródeł.⁷

⁴ Informacja z Wniosku do Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr PR/87/2011 z dnia 04.11.2011 r., zaakceptowanego w dniu 07.11.2011 r.

⁵ Informacja zaczerpnięta z opracowania pt. „Informacja o transporcie drogowym, kolejowym i lotniczym w województwie warmińsko-mazurskim” opracowanej w Departamencie Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Według stanu na sierpień 2011 roku.

⁶ Informacja z Umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 06.11.2009r. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

Planowany okres realizacji: 2009-2015⁸

Stan realizacji w roku 2011: Projekt jest w trakcie realizacji, która przebiega zgodnie z założonym we wniosku o dofinansowanie harmonogramem.

Wskaźniki realizacji projektu⁹:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Wartość pożyczek i gwarancji udzielonych przedsiębiorstwom (zł)	63 847 500,00	45 048 580,00	70,56	2015
Liczba wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (szt.)	6.0	6.00	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba przedsiębiorstw wspartych przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe (szt.)	460.00	-	-	2015

„Dokapitalizowanie funduszy poręczeniowych na Warmii i Mazurach”

Beneficjent: Działdowska Agencja Rozwoju S.A. z siedzibą w Działdowie

Wartość całkowita: 42 565 000 zł

Dofinansowanie z EFRR: 42 565 000 zł¹⁰

Opis projektu:

Projekt zakłada prowadzenie akcji poręczeniowej na rzecz mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w ramach konsorcjum 3 funduszy lokalnych i 1 funduszu regionalnego o zasięgu obejmującym województwo warmińsko-mazurskie. Fundusze udzielać będą poręczeń do kredytów i pożyczek inwestycyjnych i obrotowych.

Cele i zadania projektu:

- wzrost potencjału gospodarczego i konkurencyjności przedsiębiorstw na Warmii i Mazurach;

⁷ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 12225 (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

⁸ Informacja z Umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 06.11.2009r. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

⁹ Informacja z wniosku o płatność z dnia 14.11.2011 roku. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

Zgodnie z wytycznymi *Instrukcji wypełniania wniosku beneficjenta o płatność w Generatorze Wniosków o Płatność* LSI MAKŚ tabela dotycząca wskaźników produktu powinna być wypełniana dla każdego wniosku o płatność, natomiast część tabeli z wskaźnikami rezultatu wyłącznie dla wniosku o płatność końcową, wniosku stanowiącego rozliczenie ostatniej transzy przekazywanej w formie zaliczki lub ostatniego wniosku o płatność składanego w ramach projektu realizowanego przez beneficjenta będącego państwową jednostką budżetową. W przypadku wskaźnika rezultatu beneficjent we wniosku o płatność końcową podaje wartość jaka będzie osiągnięta w momencie zakończenia projektu bądź w okresie bezpośrednio następującym po tym terminie, w zależności od specyfiki wskaźnika (jednak nie później niż po roku, z wyjątkiem horyzontalnych wskaźników kluczowych, służących do pomiaru liczby nowoutworzonych miejsc pracy). W sytuacji gdy ze względu na specyfikę wskaźnika rezultatu będzie on osiągnięty dopiero po zakończeniu realizacji projektu beneficjent wypełnia Oświadczenie, w którym zobowiązuje się do poinformowania IZ o osiągnięciu wskaźnika rezultatu w terminie do 30 dni kalendarzowych od wskazanej w kolumnie *Termin osiągnięcia wskaźnika* daty.

¹⁰ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 06.11.2009 r. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

- dokapitalizowanie istniejących funduszy pożyczkowych na terenie województwa,
- poprawa sytuacji ekonomicznej i rozwój regionalny;
- ułatwienie dostępu do kapitału firmom, które mają trudności lub nie są w stanie uzyskać zewnętrznego finansowania z komercyjnych źródeł.¹¹

Planowany okres realizacji: 2009-2015¹²

Stan realizacji w roku 2011: Projekt jest w trakcie realizacji, która przebiega zgodnie z założonym we wniosku o dofinansowanie harmonogramem.

Wskaźniki realizacji projektu¹³:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Wartość pożyczek i gwarancji udzielonych przedsiębiorstwom (zł)	42 565 000,00	16 800 920,00	39,47	2015
Liczba wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (szt.)	4.00	4.00	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba przedsiębiorstw wspartych przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe (szt.)	739.00	158	21,38	2015

„Rozbudowa Techno – Parku w Ełku”

Beneficjent: Miasto Ełk

Wartość całkowita: 10 979 362,72 zł

Dofinansowanie z EFRR: 4 275 493,30 zł

Dofinansowanie z Budżetu Państwa: 754 498,82 zł

Wkład własny Beneficjenta: 5 949 370,60¹⁴

Opis projektu:

W ramach projektu zaplanowano budowę budynków, w których znajdować się będą: centrum badań i rozwoju, centrum logistyczno-usługowe, inkubator technologii oraz inkubator przedsiębiorczości wraz z zaawansowaną infrastrukturą do obsługi użytkowników Techno-Parku. Przedsiębiorcy uzyskają tu pomoc w zakresie doradztwa usług specjalistycznych, promowane będą prace badawczo-rozwojowe i ich transfer do przemysłu.

Cele i zadania projektu:

- pobudzenie wzrostu gospodarczego miasta Ełku i regionu;
- stymulowanie współpracy pomiędzy sferą nauki i biznesu;

¹¹ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 22245 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

¹² Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 06.11.2009 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

¹³ Informacja z wniosku o płatność z dnia 15.11.2011 roku. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

¹⁴ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej w dniu 29.07.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

- aktywizacja zawodowa lokalnej społeczności – poprzez nowe miejsca pracy, możliwość założenia własnej firmy w przyjaznym otoczeniu, doradztwo naukowe i biznesowe;
- pobudzenie, restrukturyzacja i wzrost konkurencyjności gospodarki regionu;
- zapewnienie inwestorom warunków do rozwoju firm innowacyjnych oraz realizacji przedsięwzięć opartych na nowoczesnych technologiach.¹⁵

Planowany okres realizacji: 2010-2011¹⁶

Stan realizacji w roku 2011: W 2011 r. trwały prace przy budowie kompleksu budynków Techno-Parku w Ełku. Przewidywany termin zakończenia - październik 2012 roku.

Wskaźniki realizacji projektu¹⁷:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba wspartych parków technologicznych i przemysłowych oraz inkubatorów przedsiębiorczości (szt.)	1.00	0	0	2011
Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi (szt.)	5.00	0	0	2011
Liczba projektów BRT w MSP (szt.)	2.00	0	0	2011
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	4.00	-	-	-
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	2.00	-	-	-
Liczba utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn (brutto szt.)	2.00	-	-	-

„Budowa nowej siedziby Warmińsko – Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie”

Beneficjent: Warmińsko – Mazurska Filharmonia im. Felixa Nowowiejskiego w Olsztynie.

Wartość całkowita: 63 963 381,16 zł

Dofinansowanie z EFRR: 42 876 107,88 zł

Wkład własny Beneficjenta: 21 087 273,28¹⁸

¹⁵ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 22956 (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

¹⁶ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej w dniu 29.07.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

¹⁷ Informacja z wniosku o płatność z dnia 28.12.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

¹⁸ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 15.07.2009 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

Opis projektu:

W marcu 2011 r. został oddany do użytku publicznego wybudowany w ramach projektu nowy 5-cio kondygnacyjny budynek filharmonii o powierzchni użytkowej 10 687 m², którego najważniejszą częścią jest sala koncertowa o powierzchni 876,69 m², która na widowni pomieści 505 osób. Na parterze znajdują się: hol z recepcją, punkt informacyjny, kasy biletowe oraz część gastronomiczna. Na pierwszym piętrze: garderoby dla orkiestry, biuro koncertowe, sale prób oraz część administracyjna obiektu. Na piętrze drugim umieszczono część hotelową wraz z salą konferencyjną oraz salami szkoleniowymi. Na kondygnacjach -1 i -2 zaplanowano część techniczno-magazynową z garażami podziemnymi.

Cele i zadania projektu:

- wzrost atrakcyjności regionu dla inwestorów i mieszkańców poprzez rozbudowę infrastruktury o znaczeniu ponadregionalnym;
- wzrost znaczenia kultury i turystyki jako czynników stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy regionu;
- wypromowanie Olsztyna jako centrum artystycznego doskonale przygotowanego do propagowania muzyki symfonicznej i organizacji imprez kulturalnych i masowych;
- lepsze wykorzystanie istniejącego potencjału w celu podniesienia aktywności kulturalnej dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta i regionu.¹⁹

Okres realizacji: 2007-2010

Wskaźniki realizacji projektu²⁰:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowopowstałych (wybudowanych) obiektów kultury (szt.)	1.00	1.00	100	----
Liczba instytucji kultury zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych (szt.)	1.00	1.00	100	----
Powierzchnia nowopowstałych (wybudowanych) obiektów kultury (m ²)	10 687.15	10 687.15	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	17.00	17.00	100	2012
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	9.00	9.00	100	2012
Liczba utworzonych miejsc pracy dla	8.00	8.00	100	2012

¹⁹ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 25299 (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.) oraz www.muratorplus.pl/inwestycje/inwestycje-publiczne (wygenerowano w dniu 09.03.2011 r.)

²⁰ Informacja z wniosku o płatność końcową z dnia 24.11.2011 roku (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.)

mężczyzn (brutto szt.)				
------------------------	--	--	--	--

„Budowa Wodnego Centrum Rekreacyjno – Sportowego”

Beneficjent: Miasto Olsztyn

Wartość całkowita: 69 482 675 16 zł

Dofinansowanie z EFRR: 7 635 495,02 zł

Dofinansowanie z Budżetu Państwa: 1 347 440,30 zł

Wkład własny Beneficjenta: 60 499 739,84 zł²¹

Opis projektu:

Wybudowany kompleks, o powierzchni użytkowej 20 207 m², składa się z: części sportowej obejmującej basen olimpijski, basen do rozgrzewki oraz basen do nauki pływania; części rekreacyjnej posiadającej takie atrakcje jak: sztuczna rzeka, masaże podwodne, bicze wodne, kaskada wodna, whirlpoole, zjeżdźalnie z hamownią czy brodzik dla dzieci; oraz części pełniącej funkcję centrum odnowy biologicznej. Wszystkie części powiązane są ze sobą wspólnym holem oraz centralną klatką schodową i windą. W sąsiedztwie holu znajduje się dodatkowo część gastronomiczna, szatnia okryć wierzchnich, pokoje administracyjne, sala konferencyjna oraz sklep sportowy.

Cele i zadania projektu:

- wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu poprzez zwiększenie atrakcyjności oferty turystycznej Warmii i Mazur;
- poprawa sytuacji w zakresie całorocznej dostępności obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie miasta i regionu;
- wzrost liczby turystów poza sezonem letnim²².

Okres realizacji: 2009-2011

Stan realizacji w roku 2011: Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W dniu 2 marca 2012 roku odbyło się uroczyste otwarcie Wodnego Centrum Rekreacyjno-Sportowego „AQUASFERA”.

Wskaźniki realizacji projektu²³:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowopowstałych (wybudowanych) obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	1.00	0	0	2011
Liczba wyposażonych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	1.00	0	0	2011
Powierzchnia	20 207.00	-	-	2011

²¹ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 29.05.2009 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

²² Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 23059 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

²³ Informacja z wniosku o płatność z dnia 31.11.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

nowopowstałych (wybudowanych) obiektów turystycznych i rekreacyjnych (m ²)				
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	71.00	-	-	-
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	42.00	-	-	-
Liczba utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn (brutto szt.)	29.00	-	-	-
Liczba osób korzystających z obiektów sportowych w ciągu roku (osoby)	625 519.00	-	-	-

„Termy Warmińskie”

Beneficjent: Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim

Wartość całkowita: 96 542 199,78 zł

Dofinansowanie z EFRR: 66 460 031,33 zł

Wkład własny Beneficjenta: 30 082 168,45²⁴

Opis projektu:

Kompleks Term Warmińskich będzie obiektem wielofunkcyjnym składającym się z: zespołu term tj. basenów krytych (w tym do celów balneologicznych) oraz części rekreacyjnej wyposażonej w różne atrakcje m.in.: sauny, jacuzzi, grotty solne, solaria, fitness, gabinety odnowy biologicznej. W budynku o 3 kondygnacjach naziemnych i jednej kondygnacji podziemnej znaleźć się mają ponadto 3 sale konferencyjne o różnej wielkości, stołówka i restauracja, sala klubowa oraz kręgielnia. Wokół głównego budynku przewiduje się powstanie centrum aktywności tj. boisk sportowych, parku wspinaczkowego oraz ogrodu linowego jak również wioski wakacyjnej przeznaczonej dla rodzin z dziećmi, zwolenników aktywnego wypoczynku i turystów, składającej się z 33 domków.

Cele i zadania projektu:

- uatrakcyjnienie oferty turystycznej i rozwój regionu poprzez budowę zakładu balneologicznego na terenie powiatu lidzbarskiego;
- wzrost potencjału turystycznego i promocja regionu w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe;
- poprawa całorocznej infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej funkcjonującej w powiecie lidzbarskim;
- rozwój gospodarczy miasta i regionu poprzez zwiększenie ilości miejsc pracy.²⁵

Planowany okres realizacji: 2010-2013²⁶

Stan realizacji w roku 2011: W 2011 r. trwały prace przygotowawcze do rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu. W okresie od kwietnia do lipca 2011 roku wykonano odwierty i dokonano analizy składu i temperatury wody. W sierpniu Państwowy Instytut

²⁴ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 25.01.2011 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

²⁵ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 24311 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

²⁶ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 25.01.2011 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie wydał świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze wody.

Wskaźniki realizacji projektu²⁷:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowopowstałych (wybudowanych) obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	1.00	0	0	2013
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	52.00	-	-	2014
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	26.00	-	-	2014
Liczba utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn (brutto szt.)	26.00	-	-	2014

„Grunwald – zespół działań inwestycyjno – remontowo – konserwatorskich i muzealnych związanych z kompleksowym zagospodarowaniem Pól Grunwaldzkich”

Beneficjent: Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

Wartość całkowita: 26 870 536,53 zł

Dofinansowanie z EFRR: 17 605 157,53 zł

Wkład własny Beneficjenta: 9 265 379,00²⁸

Opis projektu:

Realizacja projektu została zakończona w lipcu 2010 roku. W wyniku realizacji projektu wybudowano nowy budynek recepcyjny z parkingiem i szlakami komunikacyjnymi, powstał plac widowiskowy na 950 miejsc oraz nowoczesne pole namiotowe z zapleczem socjalnym. Poza tym, przeprowadzona została modernizacja Zespołu Pomnikowego wraz z budową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej oraz renowacja ruin kaplicy pobitewnej.

Cele i zadania projektu:

- polepszenie jakości oferty turystycznej i kulturalnej w obrębie Pól Grunwaldzkich;
- wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu poprzez poprawę atrakcyjności turystycznej Pól Grunwaldzkich.²⁹

Okres realizacji: 2008-2010.

²⁷Informacja z wniosku o płatność z dnia 04.10.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

²⁸Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 24.02.2009r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

²⁹Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 24163 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.) oraz www.muzeum.olsztyn.pl (wygenerowano w dniu 09.03.2011 r.)

Wskaźniki realizacji projektu³⁰:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowopowstałych (wybudowanych) obiektów kultury (szt.)	3.00	3.00	100	----
Liczba zmodernizowanych obiektów kultury (z wyłączeniem przebudowywanych) (szt.)	2.00	2.00	100	----
Liczba instytucji kultury zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych (szt.)	1.00	1.00	100	----
Powierzchnia nowopowstałych (wybudowanych) obiektów kultury (m ²)	680.35	680.35	100	-----
Powierzchnia zmodernizowanych obiektów kultury (z wyłączeniem przebudowywanych) (m ²)	448.11	448.11	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	1.00	1.00	100	----
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	1.00	1.00	100	----
Liczba nowych osób odwiedzających obiekty kultury lub osób, które przestałyby odwiedzać te obiekty gdyby nie realizacja projektu (osoby)	17 500.00	17 500.00	100	----

„Przebudowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego przy ulicy 3 Maja w Ostródzie”**Beneficjent:** Miasto Ostróda**Wartość całkowita:** 35 259 430,77 zł**Dofinansowanie z EFRR:** 19 682 342,56 zł**Wkład własny beneficjenta:** 15 577 088,21³¹³⁰ Informacja z wniosku o płatność końcowa z dnia 15.11.2010 roku. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)³¹ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 30.10.2009 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.).

Opis projektu:

Realizacja projektu została zakończona w listopadzie 2011 roku. W ramach projektu wybudowano wielofunkcyjny, całoroczny kompleks sportowo – rekreacyjny składający się z dwóch obiektów sportowo-rekreacyjnych. W ramach pierwszego obiektu powstał stadion piłkarski, dwa zadaszone korty do gry w tenisa, sztuczne lodowisko, ścianka wspinaczkowa oraz rampa skateboardową. W ramach drugiego obiektu, tj. Parku Collisa, powstało kilka różnego rodzaju placyków i kompleksów urządzeń rekreacyjnych przeznaczonych do wypoczynku biernego i rekreacji cichej m.in.: polany do plażowania i gimnastyki chińskiej, place do kontemplacji, placiki do gier planszowych, ścieżki zdrowia, zespół torów do mini-golfa, stoły do ping-ponga, linarium i skałki wspinaczkowe, siłownia plenerowa, tor przeszkód.

Cele i zadania projektu:

- wzrost potencjału turystycznego regionu poprzez wzbogacenie oferty usług turystycznych, sportowych i rekreacyjnych o jedyny w województwie kompleks sportowy spełniający wszystkie europejskie normy i standardy jakości UEFA.
- podnoszenie konkurencyjności i spójności społeczno-ekonomicznej regionu poprzez promowanie rozwoju turystyki oraz zdrowia i rekreacji.³²

Okres realizacji: 2009-2011

Wskaźniki realizacji projektu:³³

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba przebudowywanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	2.00	0	0	2011
Liczba wyposażonych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	2.00	0	0	2011
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	8.00	-	-	-
Liczba nowych lub utrzymanych użytkowników infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (osoby)	35 000.00	-	-	-

„Regionalny system gospodarki odpadami - Ochrona Wielkich Jezior Mazurskich poprzez stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami”

Beneficjent: Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Spytkowo Sp. z o. o.

Wartość całkowita: 45 828 295,23 zł

Dofinansowanie z EFRR: 15 392 333,80 zł

³² Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID22276 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

³³ Informacja z wniosku o płatność z dnia 03.11.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

Dofinansowanie Budżetu Państwa: 2 716 294,21 zł
Wkład własny Beneficjenta: 27 719 667,22 zł³⁴

Opis projektu:

Projekt zakłada budowę Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych oraz zamknięcie i rekultywację 15 składowisk. ZUOK będzie obsługiwał ponad 100 tys. mieszkańców gmin wiejskich i miejskich: Banie Mazurskie, Budry, Giżycko, Kruklanki, Miłki, Orzysz, Pozezdrze, Ryn, Srokowo, Węgorzewo i Wydminy. Powstanie m.in. sortownia, kompostownia, segment do przerobu odpadów budowlanych oraz demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz składowisko odpadów. Przewiduje się, że będzie tam też składowany eternit, który zakopany w ziemi jest całkowicie bezpieczny.

Cele i zadania projektu:

- zwiększenie ilości odpadów poddanych odzyskowi i redukcja ilości odpadów składowanych do 30% strumienia wyjściowego oraz zmniejszenie składowanych odpadów ulegających biodegradacji poniżej 35% ilości składowanych w 1995 roku;
- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców oraz większości mieszkańców zorganizowanym systemem selektywnego zbierania odpadów;
- zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych składowanych na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne;
- zwalczanie nielegalnego składowania odpadów;
- wykorzystanie energetyczne biogazu;
- wzrost świadomości ekologicznej oraz wdrażanie ekologicznych nawyków wśród mieszkańców regionu;
- zwiększenie ilości odpadów opakowaniowych i poużytkowych poddawanych odzyskowi i recyklingowi.³⁵

Planowany okres realizacji: 2010-2012³⁶

Stan realizacji w roku 2011: Dokonano likwidacji i rozpoczęto proces rekultywacyjny pięciohektarowego składowiska odpadów komunalnych w Spytkowie. Po ukształtowaniu przyzmy składowiska, odpady przykryto siedemdziesięciocentymetrową warstwą ziemi, a na wyrównanym terenie zasiano murawę. Przez szereg najbliższych lat teren zrekultywowanego składowiska będzie monitorowany - m.in. badana regularnie będzie jakość wody w studzienkach wkopanych na obrzeżach składowiskowej przyzmy. Na składowiskowym "sarkofagu" istnieją urządzenia do zbierania biogazu, który będzie spalany, ale w przyszłości może być pozyskiwany dla celów gospodarczych. W kolejnym etapie teren zrekultywowanego składowiska zostanie obsadzony drzewami³⁷.

Wskaźniki realizacji projektu³⁸:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
---------------------	--	---	--	--

³⁴ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 30.07.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

³⁵ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 22381 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

³⁶ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 30.07.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

³⁷ Informacje pochodzą ze strony internetowej

http://www.zuokspytkowo.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=72:likwidacja-i-rekultywacja&catid=3:wiadomosci&Itemid=56

³⁸ Informacja z wniosku o płatność z dnia 21.12.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

Łączna liczba nowo wybudowanych instalacji w ramach ZUO (szt.)	3.00	0	0	2012
Liczba nowo wybudowanych instalacji w ramach ZUO – kompostownie (szt.)	1.00	0	0	2012
Liczba nowo wybudowanych instalacji w ramach ZUO – składowiska (szt.)	1.00	0	0	2012
Liczba nowo wybudowanych instalacji w ramach ZUO – sortownie (szt.)	1.00	0	0	2012
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	48.00	-	-	2012
Liczba utworzonych miejsc pracy dla kobiet (brutto szt.)	24.00	-	-	2012
Liczba utworzonych miejsc pracy dla mężczyzn (brutto szt.)	24.00	-	-	2012
Moc przerobowa ZUO (tony/rok)	40 000.00	-	-	2012
Odpady wytworzone poddane odzyskowi (odsetek odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi w zakładach zagospodarowania odpadów wspartych w ramach RPO WiM (%))	50.00	-	-	2012

„Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu i sieci PIAP-ów w województwie warmińsko-mazurskim”

Beneficjent: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Wartość całkowita: 19 224 723,19 zł

Dofinansowanie z EFRR: 15 897 908,48 zł

Wkład własny Beneficjenta: 3 326 814,71³⁹

Opis projektu:

Realizacja projektu została zakończona w dniu 31 grudnia 2011 roku. Projekt zakładał zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu zainteresowanym gospodarstwom domowym, przedsiębiorstwom, jednostkom administracji, instytucjom edukacyjnym na obszarze całego województwa, szczególnie tam gdzie nie są opłacalne inwestycje prywatnych inwestorów, poprzez uruchomienie: 640 PIAP-ów, 33 telecentrów oraz rozbudowę dostępu do sieci szerokopasmowej o 290 hot-spotów.

³⁹ Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 24.02.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

Cele i zadania projektu:

- zwiększenie dostępu do sieci Internet i wykorzystania technik informatycznych w gospodarce i sferze społecznej Warmii i Mazur;
- stworzenie możliwości łatwego dostępu do rozwiązań telekomunikacyjnych funkcjonujących w nowoczesnym społeczeństwie;
- ułatwienie dostępu do informacji dla ludności i przedsiębiorców;
- podwyższenie jakości życia mieszkańców województwa;
- podniesienie stopnia dostępu do edukacji oraz przełamanie barier dotyczących „cyfrowego wykluczenia”.⁴⁰

Okres realizacji: 2010-2011

Wskaźniki realizacji projektu:⁴¹

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowych PIAP (szt.)	640.00	0	0	-
Liczba zmodernizowanych centrów zarządzania siecią (szt.)	1.00	1.00	100-	-
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	2.00	-	-	-
Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu (osoby)	201 900.00	-	-	-
Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu - w tym z terenów wiejskich (osoby)	192 000.00	-	-	-
Liczba połączeń do szerokopasmowego Internetu (szt.)	1 679.00	-	-	-
Liczba osób korzystających miesięcznie z uruchomionych PIAP (osoby)	183 700.00	-	-	-

„Budowa miejskiej sieci szerokopasmowej w Elblągu”

Beneficjent: Miasto Elbląg

Wartość całkowita: 42 519 260,89 zł

Dofinansowanie z EFRR: 36 055 026,70 zł

Wkład własny Beneficjenta: 6 464 234,19⁴²

⁴⁰ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 22220 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

⁴¹ Informacja z wniosku o płatność z dnia 12.10.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

Opis projektu:

Realizacja projektu została zakończona w czerwcu 2011 roku. Projekt zakładał budowę szerokopasmowej miejskiej sieci teleinformatycznej, umożliwiającej szybkie i bezpieczne przesyłanie dużej ilości danych. Zbudowane zostały 2 punkty styku operatorskiego, zdublowane centrum przetwarzania danych, wewnątrzsiatkiowy system telefonii IP, 8 bezprzewodowych punktów dostępu do Internetu (HotSpot) i 20 punktów PIAP.

Cele i zadania projektu:

- stworzenie warunków do budowy społeczeństwa informacyjnego poprzez budowę infrastruktury sieciowej;
- umożliwienie korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych,
- podwyższenie jakości życia mieszkańców;
- rozwój e-usług pozwalający na zaspokojenie specyficznych potrzeb obywateli, jak: e-zdrowie, e-edukacja, e-praca, e-handel, e-bezpieczeństwo.⁴³

Okres realizacji: 2009-2011

Wskaźniki realizacji projektu⁴⁴:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba nowych PIAP (szt.)	20.00	20.00	100	----
Liczba nowopowstałych centrów zarządzania siecią (szt.)	1.00	1.00	100	----
Liczba węzłów sieci szkieletowej (szt.)	161.00	161.00	100	----
Długość wybudowanej sieci Internetu szerokopasmowego (km)	96,77	96,77	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Łączna liczba utworzonych miejsc pracy (brutto szt.)	6.00	6.00	100	----
Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu (osoby)	96 000.00	96.000.00	100	2011
Liczba połączeń do szerokopasmowego Internetu (szt.)	161.00	161.00	100	----
Liczba osób korzystających miesięcznie z	20 000.00 ⁴⁵	2000.00	10	2011

⁴² Informacja z umowy o dofinansowanie projektu podpisanej dnia 31.03.2010 r. z późniejszymi zmianami (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

⁴³ Informacja z wniosku o dofinansowanie projektu ID 23828 (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

⁴⁴ Informacja z wniosku o płatność końcową z dnia 29.07.2011 roku - wniosek w ocenie. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.)

⁴⁵ Beneficjent będzie wnioskował o zmianę docelowej wartości wskaźnika rezultatu „Liczba osób korzystających miesięcznie z uruchomionych PIAP” z 20 000 na 2 000 osób.

uruchomionych PIAP (osoby)				
----------------------------	--	--	--	--

„Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego, z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych”

Program „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego, z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół Nr 6 im. Macieja Rataja w Elku, Zespole Szkół Nr 2 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Szczytnie, Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu, Zespole Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie” stanowi uszczegółowienie zapisów dotyczących przedsięwzięć inwestycyjnych planowanych do realizacji w ramach Modułu I Edukacja szkolna młodzieży programu „Poprawa jakości usług gastronomicznych i hotelarskich w regionie Warmii i Mazur na lata 2007-2013” przyjętego do realizacji przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dnia 21 grudnia 2004r. Przedmiotowy Program został opracowany przez Biuro Jakości i Znaków Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, pełniącego jednocześnie rolę Koordynatora, w październiku 2008 roku. Decyzją Zarządu Województwa, w dniu 27.10.2008 r., Program został przyjęty do realizacji.

Beneficjenci: Miasto Olsztyn, Miasto Elbląg, Powiat Szczycieński, Powiat Elcki

Koordynator: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Wartość całkowita: 42 878 388,87zł

Dofinansowanie z EFRR: 30 359 611,22zł⁴⁶

Opis Programu:

Program zakładał modernizację czterech szkół zawodowych: w Olsztynie, Elku, Elblągu i Szczytnie. W wyniku realizacji projektu powstały nowe, nowoczesnie wyposażone pracownie: hotelarskie, gastronomiczne, sensoryczne, chemiczne i mikrobiologiczne; obsługi konsumenta czy oceny organoleptycznej.

Cele i zadania Programu:

- podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez stworzenie profesjonalnej bazy do praktycznej nauki zawodu w kierunkach gastronomia i hotelarstwo przy uwzględnieniu standardów europejskich;
- podniesienie poziomu usług gastronomiczno-hotelarskich;
- przebudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego i gastronomiczno-hotelarskiego Warmii i Mazur;
- poprawa jakości kształcenia zawodowego i stworzenie możliwości uzyskania przez mieszkańców wysokich kwalifikacji;
- zwiększenie potencjału branży gastronomiczno hotelarskiej.⁴⁷

Projekty wchodzące w skład Programu⁴⁸:

1. „Budowa, rozbudowa i unowocześnianie bazy szkolnictwa zawodowego gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Elku”.

⁴⁶ Dane z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013”KSI SIMIK” wygenerowanej w dniu 11 stycznia 2012 r.,

⁴⁷Program „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Biuro Jakości i Znaków Regionalnych, październik 2008 r.

⁴⁸ Dane ze Sprawozdań beneficjentów z monitoringu strategicznego Programu „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych” za okres II półrocze 2010 r. oraz I półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).

W ramach realizacji projektu przebudowano oraz zmodernizowano istniejący budynek szkoły oraz wybudowano 3 nowe budynki - centrum gastronomiczno-hotelarskie, sale dydaktyczno-sportową oraz budynek dydaktyczno-biblioteczny. W budynkach powstały nowoczesne i w pełni wyposażone pracownie do nauki zawodu (m. in.: pracownia bufetowa, technologii stosowanej, czekolady, garmażeryjna i kuchenna). Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury wyniosła 2 354,70 m², a przebudowywanych 6 413,90 m². W ramach wyposażenia pracowni zakupiono 12 988 sztuk nowoczesnego sprzętu. Wsparcie uzyskało 366 uczniów. W wyniku realizacji projektu utworzono 4 nowe miejsca pracy. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.

2. *„Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu”.*

W ramach projektu przebudowano pomieszczenia istniejącego budynku szkoły, rozbudowano budynek o łącznik prowadzący z zaplecza pracowni kuchni profesjonalnej do piwnicy budynku z pracowniami hotelarskimi, przebudowano budynek administracyjny na pracownie hotelarskie a także zagospodarowano teren. Utworzono: pracownie do szkolenia zawodowego kucharzy, techników żywienia i gospodarstwa domowego, dietetyków, organizatorów usług gastronomicznych, pracownie czekolady, pracownie do nauki zawodów techników usług gastronomicznych, sensorycznej, chemicznej, mikrobiologicznej oraz restauracyjnej. Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury wyniosła 38,53 m², a przebudowywanych 4 693,12 m². W ramach wyposażenia pracowni zakupiono 8 313 sztuk nowoczesnego sprzętu. Z realizacji projektu skorzystało 510 uczniów. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.

3. *„Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół nr 2 im. J. Śniadeckiego w Szczytnie”.*

W ramach realizacji projektu przebudowano oraz zmodernizowano istniejący budynek szkoły, wybudowano nowy budynek oraz zagospodarowano teren. W budynkach powstały nowoczesne i w pełni wyposażone sale dydaktyczne między innymi: pracownia kuchenna, restauracyjna, bufetowa, garmażeryjna, cukiernicza i technologii stosowanej. Wszystkie pracownie wyposażone są w niezbędny nowoczesny sprzęt, potrzebny do kompleksowej nauki zawodu (łącznie 5 557 sztuk). Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury wyniosła 486,36 m², a przebudowywanych 1 057,84 m². Z projektu skorzystało 494 uczniów. Wskaźniki produktu zrealizowano w 100% a wskaźnik rezultatu w 97,63%.

4. *„Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w Zespole Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie”.*

W ramach realizacji projektu przebudowano oraz zmodernizowano istniejący budynek szkoły, wybudowano nowy budynek trzykondygnacyjny, zbudowano linie elektroenergetyczną, c.o. oraz linie telefoniczną. W budynkach powstały nowoczesne i w pełni wyposażone sale dydaktyczne między innymi: pracownia obsługi konsumenta, pracownia analizy mikrobiologicznej, analizy chemicznej, analizy sensorycznej, pracownia czekolady, sale oceny organoleptycznej. Wszystkie pracownie są wyposażone w niezbędny nowoczesny sprzęt, potrzebny do kompleksowej nauki zawodu (17 684 sztuk). Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury wyniosła 2 555 m², a przebudowywanych 1 139 m². Z realizacji projektu skorzystało 556 uczniów. Wskaźniki produktu zrealizowano w 100% a wskaźnik rezultatu w 66,99%. Przyczyną nie osiągnięcia wskaźnika rezultatu założonego we wniosku o dofinansowanie „Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu (osoby bezpośrednio

korzystające z rezultatów projektu) – 830 osób w 2011r. było mniejsze zainteresowanie nauką w ZSG-S. Wskaźnik został określony na podstawie liczby uczniów w latach 2005-2008 natomiast w roku szkolnym 2010/2011, zgodnie z ewidencją uczniów Zespołu Szkół Gastronomiczno-Spożywczych, naukę ukończyło 556 uczniów.

Okres realizacji: 2009-2011

Stan realizacji w roku 2011: Do końca 2010 roku zakończono realizację projektów w szkołach w Ełku, Elblągu i Szczytnie, natomiast w szkole w Olsztynie realizacja zakończyła się w czerwcu 2011 r.

Wskaźniki realizacji Programu⁴⁹:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba projektów z zakresu edukacji (szt.)	4.00	4.00	100	----
Liczba wspartych jednostek edukacyjnych - szkół kształcących na poziomie średnim (tj. licea, technika, szkoły zawodowe, szkoły policealne) (szt.)	5.00	5.00	100	----
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba uczniów korzystających z efektów projektów (osoby)	2 212.00	1 896.00	85,70	----

„Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego”

„Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego” przewiduje realizację inwestycji z zakresu rozbudowy ważnych odcinków dróg w południowo-zachodniej części województwa obsługujących gospodarkę, w tym turystykę oraz wiążących regionalny system transportowy z siecią dróg krajowych i transeuropejską siecią transportową. Program został opracowany przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie w sierpniu 2010 r. Decyzją Zarządu Województwa, w dniu 07.09.2010 r., Program został przyjęty do realizacji.

Beneficjent: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie

Koordynator: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego / Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie

Wartość całkowita: 309,24 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 245,55 mln zł⁵⁰

⁴⁹ Ibidem

⁵⁰ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

Opis Programu:

Realizacja Programu dotyczy usprawnienia ważnych dla województwa połączeń drogowych wiążących regionalny system transportowy z siecią dróg krajowych i z transeuropejską siecią transportową przebiegającą na obrzeżach województwa warmińsko-mazurskiego. Program obejmuje 7 projektów.

Cele i zadania Programu:

- poprawa zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności transportowej województwa warmińsko-mazurskiego;
- usprawnienie istotnych dla województwa połączeń drogowych;
- podniesienie standardu dróg o znaczeniu regionalnym;
- likwidacja utrudnień w przewozie osób i towarów;
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- oszczędności czasu podróży;
- zmniejszenie kosztów eksploatacji pojazdów;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania drogi na środowisko.⁵¹

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁵²

1. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 521 na odcinku gr. województwa - Susz wraz z m. Susz.
2. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 521 na odcinku Susz – Iława.
3. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 536 na odcinku Iława - Samplawa wraz z ul. Lubawską w Iławie.
4. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 541 na odcinku Lubawa - Lidzbark ze zmianą przebiegu w m. Lubawa .
5. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 544 na odcinku Lidzbark - Działdowo z obejściem na terenie Lidzbarka.
6. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 545 na odcinku Działdowo - Nidzica z m. Działdowo.
7. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 545 i 604 z przebudową 2 skrzyżowań w m. Nidzica wraz ze wschodnim wylotem drogi nr 604.

Planowany okres realizacji: 2011-2014⁵³

Stan realizacji w roku 2011: Do końca 2011 roku podpisana została jedna umowa o dofinansowanie projektu *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 536 na odcinku Iława - Samplawa wraz z ul. Lubawską w Iławie*.

Wskaźniki realizacji Programu⁵⁴:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Łączna długość nowych dróg	3,40	-	-	2014

⁵¹Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, sierpień 2010 r.

⁵²Według stanu na 31.12.2011 r.

⁵³Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

⁵⁴Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

wojewódzkich (km)				
łączna długość zrekonstruowanych dróg wojewódzkich (km)	114,31	-	-	2014
Wskaźniki rezultatu:				
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich (euro)	773 400,00	-	-	2015
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach towarowych (euro)	272 800,00	-	-	2015

„Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego”

„Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” przewiduje realizację inwestycji z zakresu rozbudowy ważnych odcinków dróg wojewódzkich zapewniających obsługę transportową północnej granicy województwa z sąsiadującym Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Program został opracowany przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie w sierpniu 2010 r. Decyzją Zarządu Województwa, w dniu 07.09.2010 r., Program został przyjęty do realizacji.

Beneficjent: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie

Koordynator: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego / Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie

Wartość całkowita: 350,83 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 280,53 mln zł⁵⁵

Opis Programu:

Realizacja Programu dotyczy usprawnienia ważnych dla województwa połączeń drogowych wiążących regionalny system transportowy z siecią dróg krajowych i z transeuropejską siecią transportową przebiegającą na obrzeżach województwa warmińsko-mazurskiego. Program obejmuje 7 projektów dotyczących rozbudowy dróg wojewódzkich.

Cele i zadania Programu:

- poprawa zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności transportowej województwa warmińsko-mazurskiego;
- usprawnienie istotnych dla województwa połączeń drogowych;
- podniesienie standardu dróg o znaczeniu regionalnym;
- likwidacja utrudnień w przewozie osób i towarów;
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- oszczędności czasu podróży;
- zmniejszenie kosztów eksploatacji pojazdów;

⁵⁵ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania drogi na środowisko.⁵⁶

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁵⁷

1. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 513 na odcinku Pasłęk - Orneta wraz ze zmianą przebiegu na terenie Pasłęka.
2. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 513 na odcinku Orneta - Lidzbark Warmiński wraz z m. Orneta i Lidzbark Warmiński.
3. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Srokowo - Stara Różanka i drogi wojewódzkiej nr 591 na odcinku Stara Różanka - Kętrzyn wraz z ulicami Bałtycka i Traugutta w Kętrzynie.
4. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Srokowo - Węgorzewo do skrzyżowania z drogą krajową nr 63.
5. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Węgorzewo (od skrzyżowania z drogą krajową nr 63) - Banie Mazurskie wraz z m. Banie Mazurskie.
6. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Banie Mazurskie - Boćwinka i Grabowo - Gołdap wraz ze wschodnim wylotem Gołdapi (ul. Paderewskiego).
7. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 592 w ciągu ul. Kętrzyńskiej i Bohaterów Warszawy w m. Bartoszyce.

Planowany okres realizacji: 2010-2013⁵⁸

Stan realizacji w roku 2011: Projekt „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 592 w ciągu ul. Kętrzyńskiej i Bohaterów Warszawy w m. Bartoszyce” znajdował się w trakcie realizacji. Do końca 2011 roku podpisano ponadto dwie umowy o dofinansowanie projektów: *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Srokowo - Stara Różanka i drogi wojewódzkiej nr 591 na odcinku Stara Różanka - Kętrzyn wraz z ulicami Bałtycka i Traugutta w Kętrzynie*, *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 650 na odcinku Węgorzewo (od skrzyżowania z drogą krajową nr 63) - Banie Mazurskie wraz z m. Banie Mazurskie*.

Wskaźniki realizacji Programu⁵⁹:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Łączna długość nowych dróg wojewódzkich (km)	0,38	-	-	2014
Łączna długość zrekonstruowanych dróg wojewódzkich (km)	150,50	-	-	2014
Wskaźniki rezultatu:				
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach	3 373 900,00	-	-	2015

⁵⁶ „Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, sierpień 2010 r.

⁵⁷ Według stanu na 31.12.2011 r.

⁵⁸ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

⁵⁹ Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).

pasażerskich (euro)				
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach towarowych (euro)	831 600,00	-	-	2015

Realizacja „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” oraz „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego” opóźniła się. Powodem opóźnień w realizacji był przedłużający się proces strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W trakcie badań terenowych prowadzonych na terenie planowanych inwestycji stwierdzono wysoką koncentrację pachnicy dębowej i porostów, gatunków chronionych na mocy Dyrektywy Siedliskowej oraz prawa krajowego. W przypadku niektórych odcinków (DW nr 513, 541, 545) pojawiły się problemy z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz uzyskaniem zgody Generalnej bądź Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na wykonanie czynności zabronionych w stosunku do gatunków objętych ochroną.

„Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko - mazurskiego”

Program pn. *„Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko - mazurskiego”* powstał z inicjatywy Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju i Bezpieczeństwa Wielkich Jezior Mazurskich i jest kontynuacją działań związanych z poprawą stanu infrastruktury przystani żeglarskich i bezpieczeństwa ekologicznego na akwenach wodnych Warmii i Mazur, określonych w *„Strategii budowy ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemem odbioru i segregacji odpadów na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich”*. Program został przyjęty do realizacji decyzją Zarządu Województwa, w dniu 08.09.2009 r.

Beneficjenci: Gmina Pisz, Gmina Miejsko-Wiejska Węgorzewo, Gmina Wiejska Iława, Gmina Mrągowo, Gmina Miejska Mikołajki, Gmina Ryn, Gmina Miasto Iława, Gmina Zalewo, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajobrazowe Kamień, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajobrazowe Wilkasy, Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie oraz Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Korektywa”

Koordynator: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Bezpieczeństwa Wielkich Jezior Mazurskich w Szczytnie

Wartość całkowita: 43,16 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 26,50 mln zł⁶⁰

Opis Programu:

Program zakłada budowę sieci przystani o unikalnej infrastrukturze i wysokiej jakości usług. Do podstawowego zakresu usług oferowanych przez przystanie zaliczyć można: cumowanie jachtów, usługi socjalno-bytowe (woda, WC, prysznic, pralnio-suszarnia oraz mini zaplecze kuchenne), odbiór ścieków jachtowych i nieczystości stałych, dostęp do energii elektrycznej i wody na pomoście, możliwość wymiany butli gazowych. Przystanie, które będą dysponowały odpowiednią infrastrukturą i zapleczem technicznych będą

⁶⁰ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

mogły też świadczyć usługi: gastronomiczne, noclegowe, handlowe, szkutnicze czy wypożyczania sprzętu wodnego.

Cele i zadania Programu:

- poprawa bezpieczeństwa ekologicznego w regionie;
- wykreowanie nowych centrów ruchu turystycznego;
- rozwoju poziomu i skali usług świadczonych dla żeglarzy i turystów;
- zwiększenie napływu kapitału inwestycyjnego związanego ze wzrostem atrakcyjności regionu;
- poprawa warunków do żeglowania oraz bezpieczeństwa turystów.⁶¹

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁶²

1. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Iława (projekt był w fazie realizacji).
2. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Miejska Mrągowo (projekt był w fazie realizacji).
3. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Węgorzewo (realizacja projektu nie rozpoczęła się).
4. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Pisz (projekt był w fazie realizacji).
5. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Zalewo (projekt był w fazie realizacji).
6. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – PTTK Kamień (realizacja projektu nie rozpoczęła się).⁶³
7. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – PTTK Wilkasy.

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W ramach projektu zrealizowano 1 projekt z zakresu prewencji zagrożeń oraz objęto selektywną zbiórką odpadów 74 000 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁶⁴

8. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Mikołajki.

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W ramach projektu zrealizowano 1 projekt z zakresu prewencji zagrożeń oraz objęto selektywną zbiórką odpadów 1 532 osoby. Wskaźnik produktu zrealizowano w 100% natomiast wskaźnik rezultatu w 13.21%.⁶⁵

⁶¹ Program „Budowy ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego”, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Bezpieczeństwa Wielkich Jezior Mazurskich, 2008 rok.

⁶² Według stanu na dzień 31.12.2011 r.

⁶³ W związku z koniecznością dokonania zmian w projekcie, ze względu na ochronę środowiska w obszarze Natura 2000 i licznymi protestami uniemożliwiającymi realizację, beneficjent zwrócił się do IZ z prośbą o wyrażenie zgody na zmianę zakresu prac i terminów aplikacji dokumentów. Projekt ma polegać na przebudowie a nie budowie nowego obiektu. Aktualnie trwają prace zmierzające do zmiany zakresu inwestycji i dostosowania jej do wymogów środowiskowych.

⁶⁴ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 18.08.2011 r. - wniosek w ocenie. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.).

⁶⁵ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 29.08.2011 r. - wniosek w ocenie. Dla wskaźnika „Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów „ osiągnięto 13,21% zakładanej wartości docelowej (11 600 osób). Termin osiągnięcia wskaźnika podano na 01.09.2012 r. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r..).

9. *Budowa ekologicznej mini przystani żeglarskiej nad Jeziorem Jeziorak w Iławie (projekt był w fazie realizacji).*
10. *Zapobieganie degradacji środowiska mazurskich jezior poprzez modernizację zaplecza technicznego jednostek wodnych Policji.*
W ramach realizacji projektu zakupiono 5 sztuk specjalistycznego sprzętu (o wartości powyżej 3 500 zł) do prowadzenia akcji ratunkowych i usuwania skutków katastrof, co pozwoliło na objęcie ochroną i innymi środkami ochrony 672 142 osoby. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁶⁶
11. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – TKKF „Korektywa” (projekt był w trakcie realizacji).*
12. *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Ryn (projekt był w fazie realizacji).*

Planowany okres realizacji: 2009-2012⁶⁷

Stan realizacji w roku 2011: Realizacja 3 projektów została zakończona, 7 projektów było w trakcie realizacji, natomiast realizacja 2 projektów nie została jeszcze rozpoczęta.

Wskaźniki realizacji Programu:⁶⁸

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń (szt.)	5,00	1,00	20	2012
Wskaźniki rezultatu:				
Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów (os)	101 634,00	4 144,00	-4	2012-2013
Liczba osób objętych ochroną i innymi środkami ochrony (os)	701 032,00	662 618,00	94,52	2012-2013

Program „*Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko - mazurskiego*” nie zawiera w swej treści żadnych wskaźników, których wartości mogłyby być okresowo analizowane i które służyłyby monitorowaniu stopnia realizacji założonych celów. Efekty jakie zostaną osiągnięte, w wyniku realizacji *Programu*, zostały określone jedynie w formie tekstu (np. zmniejszenie presji na środowisko naturalne, poprawa bezpieczeństwa turystów, poprawa warunków żeglowania, przyczynienie się do wzrostu ilości turystów), mimo, że w przypadku niektórych celów można by się pokusić o przedstawienie orientacyjnych wartości docelowych (liczba stworzonych miejsc pracy, zwiększenie napływu kapitału inwestycyjnego).

⁶⁶ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 22.02.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.).

⁶⁷ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

⁶⁸ Dane ze sprawozdań beneficjentów przekazanych przez Koordynatora Programu w ramach „Monitoringu strategicznego Programu *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego*”, stan na II półrocze 2011 r. Sprawozdania przekazało 6 beneficjentów: Gmina Ryn, Komenda Wojewódzka Policji, Gmina Zalewo, Urząd Miasta w Iławie, Gmina Mrągowo oraz Gmina Mikołajki. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

Beneficjenci realizujący poszczególne projekty wchodzące w skład *Programu*, na mocy umowy o dofinansowanie projektu, zobowiązani są do systematycznego monitorowania przebiegu realizacji projektu oraz pomiaru wskaźników produktu i rezultatu, a następnie przekazywania do IZ RPO WiM pełnej informacji w ramach wniosku o płatność. W zakresie sprawozdawczości całego *Programu*, taki obowiązek spoczywa na Koordynatorze, który opracowuje monitoring strategiczny (zadania wynikające z zapisów umowy między Koordynatorem a Beneficjentami).

„Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno – ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich”

We wrześniu 2008r. Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich przedłożyła Samorządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego Program pn. „*MASTERPLAN dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich (aktualizacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej)*”, który był aktualizacją dokumentu opracowanego w 1993 roku na zlecenie Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Zgodnie z przyjętą ścieżką realizacji Programu zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys. RLM⁶⁹ przewidziano do dofinansowania w ramach RPO WiM na lata 2007-2013, natomiast zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM przewidziano do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Program „*Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno – ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich*” obejmuje swoim zakresem wszystkie zadania Programu „*MASTERPLAN dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich (aktualizacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej)*”, z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys. RLM (przewidzianych do dofinansowania z RPO WiM) realizowane w gminach Regionu Wielkich Jezior Mazurskich. W przypadku przedmiotowego *Programu* odstąpiono od wcześniejszego przyjęcia treści *Programu* i decyzją Zarządu Województwa w dniu 30.09.2008 r. od razu wyrażono zgodę na podpisanie umów wstępnych z Beneficjentami.

Beneficjenci: Gmina Biała Piska, Gmina Dźwierzuty, Gmina Gołdap (2 projekty), Gmina Mikołajki, Gmina Piecki, Gmina Pozezdrze, Gmina Ruciane-Nida, Gmina Ryn (3 projekty), Gmina Stare Juchy, Gmina Świętajno (2 projekty), Gmina Wydminy (2 projekty)

Koordynator: Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich w Giżycku

Wartość całkowita: 152,79 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 100,26 mln zł⁷⁰

Opis Programu:

W ramach *Programu* przewidziano modernizację i rozbudowę infrastruktury wodno – ściekowej w 11 gminach Regionu Wielkich Jezior Mazurskich. Planowane inwestycje obejmują m.in. rozbudowę sieci wodociągowych w celu zaopatrzenia w wodę terenów dotychczas niezwodociągowanych oraz połączenia istniejących sieci w system pierścieniowy, modernizację systemu stacji uzdatniania wody, modernizację oczyszczalni ścieków w celu zwiększenia ich przepustowości, budowę kolektorów tłocznych i grawitacyjnych, budowę separatorów zanieczyszczeń.

Cele i zadania Programu:

⁶⁹ Równoważna liczba mieszkańców

⁷⁰ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

- trwałe zachowanie cennych walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz poprawa jakości środowiska regionu poprzez poprawę jakości wód powierzchniowych;
- polepszenie dystrybucji i jakości wody do picia;
- stworzenie możliwości rozwoju turystyki i nowych miejsc pracy.⁷¹

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁷²

1. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Pozezdrze (projekt był w fazie realizacji).*
2. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Piecki (projekt był w fazie realizacji).*
3. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Ruciane – Nida (projekt był w fazie realizacji).*
4. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Biała Piska (projekt był w fazie realizacji).*
5. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Wydminy (projekt był w fazie realizacji).*
6. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Mikołajki.*
W wyniku realizacji projektu osiągnięto następujące efekty: wybudowano 47,4 km sieci kanalizacyjnej oraz 5,13 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 2 723 osoby, natomiast do sieci wodociągowej 689 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁷³
7. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Dźwierzuty (projekt był w fazie realizacji).*
8. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich” – Gmina Stare Juchy (projekt był w fazie realizacji).*
9. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Świętajno.*
W ramach projektu wykonano następujące zadania: wybudowano sieć kanalizacyjną w m. Kolonia; zmodernizowano oczyszczalnię ścieków w m. Spytkowo, wybudowano kanalizację sanitarną i wodociągową w m. Piasutno – Powalczyn, wybudowano infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną amfiteatru w m. Sychowo. Łącznie w ramach projektu wybudowano 19,9 km sieci kanalizacyjnej oraz 17,6 km sieci wodociągowej.⁷⁴
10. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Gołdap (projekt był w fazie realizacji).*
11. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Ryn.*

⁷¹ „MASTERPLAN dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich” Aktualizacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich, sierpień 2008 r.

⁷² Według stanu na dzień 31.12.2011 r.

⁷³ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 02.07.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKs w dniu 25.10.2011 r.)

⁷⁴ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego Programu „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W wyniku realizacji projektu wybudowano 72,24 km sieci kanalizacyjnej i 44,26 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 1 809 osób, natomiast do sieci wodociągowej 507 osób. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁷⁵

12. Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w obrębie miejscowości Ryńskie Pole - Siejkowo - Ławki – Skorupki.

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W wyniku realizacji projektu wybudowano 27,68 km sieci kanalizacyjnej oraz 23,61 km sieci wodociągowej. Do wybudowanej w ramach projektu sieci kanalizacyjnej podłączono 533 osoby, natomiast do sieci wodociągowej 274 osoby. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁷⁶

13. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Gołdap (II etap - rozbudowa i przebudowa stacji wodociągowej w Gołdapi) (projekt był w fazie realizacji).

14. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – budowa sieci kanalizacji sanitarnej, stacji uzdatniania wody oraz modernizacja oczyszczalni ścieków (etap II) w aglomeracjach Świętajno i Spychowo (realizacja projektu nie rozpoczęła się).

15. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Wydminy (Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej dla miejscowości: Sucholaski – Wydminy; Modernizacja zbiorników na wodę Stacji Uzdatniania Wody Wydminy) (realizacja projektu nie rozpoczęła się).

16. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągu w obrębie miejscowości Ryn, Krzyżany, Słabowo, Wejdyki (projekt był w fazie realizacji).

Planowany okres realizacji: 2008-2013⁷⁷

Stan realizacji w roku 2011: Realizacja 4 projektów została zakończona, 10 projektów było w trakcie realizacji natomiast realizacja 2 projektów nie rozpoczęła się.

Wskaźniki realizacji Programu⁷⁸:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Długość wybudowanej sieci wodociągowej (km)	164,20	132,7	80,8	2013
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km)	516,30	408,6	79,1	2013
Wskaźniki rezultatu:				

⁷⁵ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 24.06.2011 r. - wniosek w ocenie (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.).

⁷⁶ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.09.2011 r. - wniosek w ocenie (wygenerowano z LSI MAKŚ wg stanu na koniec 2011 r.).

⁷⁷ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

⁷⁸ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego Programu „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej)

Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektu (osoby)	21 652.00	11 115	51,3	2013
Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektu (osoby)	3 316.00	1 589.00	47,92	2013

„Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego”

„Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego” powstał w październiku 2008r. na mocy porozumienia członków Związku Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego. Stanowi on uszczegółowienie zadań wchodzących w skład projektów w obszarze Komponentu I dokumentu pn. „Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013”. Komponent I określany, jako zintegrowany projekt rozwoju lokalnego, realizowany w ramach osi priorytetowych *Turystyka, Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast, Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna oraz Środowisko przyrodnicze* dofinansowany jest ze środków RPO WiM na lata 2007-2013. Jednocześnie w ramach innych komponentów „Programu Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” realizowany jest projekt polegający na poprawie stanu toru wodnego i urządzeń hydrotechnicznych Kanału Elbląskiego współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Zarząd Województwa, w dniu 16.10.2008 roku, zaakceptował projekt Porozumienia w sprawie realizacji zintegrowanego projektu rozwoju lokalnego pt. „Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego”. Projekty wchodzące w skład Programu zostały zatwierdzone, na podstawie ekspertyzy opracowanej przez Wojciecha Samulowskiego pt. „Ocena zgłoszeń do Programu Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego”, w dniu 12.06.2007 roku.

Beneficjenci: Gmina Miejska Ostróda (4 projekty), Gmina Ostróda, Gmina Miejska Iława (4 projekty), Gmina Iława (3 projekty), Gmina Miłomłyn (3 projekty), Gmina Miasto Elbląg, Gmina Miejska Pasłęk (3 projekty), Gmina Małdyty, Powiat Elbląski (2 projekty), Powiat Iławski, Powiat Ostródzki, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie (2 projekty), Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Dep. Turystyki)

Koordynator: Warmińsko – Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego w Olsztynie

Wartość całkowita: 273,10 mln zł

Dofinansowanie z EFRR: 188,77 mln zł⁷⁹

Opis Programu:

Przedsięwzięcia wchodzące w skład Programu dotyczą: zagospodarowania nadbrzeży jezior, stworzenia bazy rekreacyjno – biwakowej, ścieżek rowerowych, urządzenia plaż, renowacji obiektów dziedzictwa kulturowego, budowy stancji wodnych wyposażonych w sprzęt pływający czy też stworzenie uzdrowiska. Program obejmuje swym zasięgiem gminy powiatów elbląskiego, iławskiego i ostródzkiego oraz miasto na prawach powiatu – Elbląg (razem 16 jednostek).

⁷⁹ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie j, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

Cele i zadania Programu:

- aktywizacja gospodarcza obszaru Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego poprzez stworzenie komplementarnej oferty turystycznej w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze i kulturowe;
- rozwój różnych form turystyki (wodnej, pieszej, rowerowej) na Żuławach Elbląskich i Pojezierzu Iławskim poprzez budowę wysokiej jakości infrastruktury turystycznej;
- poprawa żeglowności i bezpieczeństwa na szlakach wodnych Żuław Wiślanych i Zalewu Wiślanego;
- zwiększenie ruchu turystycznego poprzez wydłużenie sezonu turystycznego;
- ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego na Żuławach Elbląskich i Pojezierzu Iławskim;
- poprawa stanu technicznego infrastruktury technicznej obszaru;
- promocja walorów turystycznych Żuław Wiślanych i Pojezierza Iławskiego.⁸⁰

Projekty wchodzące w skład Programu to:⁸¹

1. *Zwiększenie oferty turystycznej Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej w Ostródzie (projekt był w fazie realizacji).*
2. *Zagospodarowanie turystyczne nabrzeża jeziora Drwęckiego w Ostródzie – etap II (projekt był w fazie realizacji).*
3. *Zagospodarowanie turystyczne nabrzeża jeziora Drwęckiego w Ostródzie – etap III (projekt był w fazie realizacji).*
4. *Urządzenie ogólnodostępnych plaż w miejscowościach Kątno, Stare Jabłonki, gm. Ostróda.*

W ramach realizacji projektu wybudowano 2 altany rekreacyjne wraz z wyposażeniem (ławki, kosze na odpadki, tablice informacyjno-regulaminowe). Długość wybrzeża udostępnionego dla celów rekreacyjnych wyniosła 0,16 km. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸²

5. *Zagospodarowanie turystyczne nabrzeży lokalnych akwenu w Iławie - etap I "Zagospodarowanie turystyczne brzegów rzeki Iławki i jeziora Jeziorak" (projekt był w fazie realizacji).*
6. *Zagospodarowanie turystyczne nabrzeży lokalnych akwenu w Iławie - etap II "Budowa centrum turystyczno - rekreacyjnego".*

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. Wybudowano 1 obiekt turystyczno-rekreacyjny – budynek centrum, wyposażony w profesjonalne urządzenia do obsługi – pływalni, kręgielni, zespołu odnowy biologicznej i innych. W wyniku realizacji projektu powstanie łącznie 15 nowych miejsc pracy – 7 etatów dla mężczyzn oraz 8 etatów dla kobiet.
7. *Zagospodarowanie turystyczne nabrzeży lokalnych akwenu w Iławie - etap III "Budowa sceny i zadaszenia amfiteatru".*

W wyniku realizacji projektu powstał 1 budynek amfiteatru wraz z zadaszeniem oraz zakupiono profesjonalne urządzenia do nagłośnienia i oświetlenia. Utworzono 1 nowe miejsce pracy dla mężczyzny (brutto). Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸³
8. *Budowa ścieżek rowerowych wzdłuż wschodniego brzegu jeziora Jeziorak.*

⁸⁰ „Program Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013 – komponent I, aktualizacja”, Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, październik 2008 r.

⁸¹ Według stanu na dzień 31.12.2011 r.

⁸² Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 02.06.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS w dniu 25.10.2011 r.), oraz Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres II półrocze 2010 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

⁸³ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2010 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

W wyniku realizacji projektu wybudowano 5,37 km ścieżek rowerowych. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸⁴

9. *Uzdrowisko w Siemianach - I etap - Budowa ścieżek rowerowych.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 2,10 km ścieżek rowerowych. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸⁵

10. *Odbudowa i budowa ścieżek rowerowych wraz z ciągiem rowerowym wzdłuż Kanału Elbląskiego.*

W ramach zrealizowanego projektu wybudowano 6 obiektów turystyczno-rekreacyjnych – wiat postojowych wyposażonych w stół, 2 ławki, kosz na odpadki oraz stojak na rowery. Ponadto zmodernizowano 4 szlaki rowerowe poprzez oznakowanie i urządzenie infrastruktury towarzyszącej. Długość przebudowanych szlaków turystycznych wyniosła 89,40 km natomiast długość wybudowanych ścieżek rowerowych 1,21 km. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸⁶

11. *Budowa bazy rekreacyjno-biwakowej przy pochylni Buczyniec.*

W wyniku realizacji projektu powstała 1 nowa baza rekreacyjno-biwakowa z 41 kwaterami o łącznej powierzchni 4 358 m² (na 400 osób) wraz z niezbędną infrastrukturą (alejki komunikacyjne, parking, droga dojazdowa, boiska do piłki nożnej i siatkowej, plac zabaw dla dzieci). Łącznie utworzono 4 nowe miejsca pracy (brutto). Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁸⁷

12. *Odbudowa Ratusza Staromiejskiego w Elblągu.*

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. Wybudowano 1 obiekt z zakresu dziedzictwa kulturowego przystosowany dla niepełnosprawnych.⁸⁸

13. *Zintegrowany system promocji turystycznej obszaru Kanału Elbląskiego.*

W ramach projektu zrealizowano: 3 makiety pochylni Oleśnica; promocję obszaru Kanału Elbląskiego podczas targów krajowych i zagranicznych; 3 konferencje; 3 stoiska wystawienniczo-promocyjne; szereg artykułów o Krainie Kanału Elbląskiego w prasie branżowej w ramach promocji medialnej; film promocyjny, przewodnik/informator oraz mapę Krainy Kanału Elbląskiego; 3 imprezy promocyjne w ramach Festiwalu Krainy Kanału Elbląskiego; promocję medialną w portalach i stronę internetową obszaru; animację 3D działania jednej z pochylni Kanału Elbląskiego; layout oraz księgę znaku Krainy Kanału Elbląskiego.⁸⁹

14. *Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego Starego Miasta w Pasłęku.*

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W ramach projektu zrewitalizowano 1 obszar o powierzchni użytkowej 19 346 m². Długość wyremontowanej infrastruktury technicznej wyniosła 1 943 m, natomiast długość przebudowywanych dróg lokalnych na obszarze objętym wsparciem – 0,44 km. Powierzchnia przebudowanych terenów przeznaczonych na plac parkingowy wyniosła 800,52 m². Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁹⁰

15. *Rewitalizacja pomieszczenia zamkowego w Pasłęku – remont i przebudowa sali widowiskowo-kinowej (projekt był w fazie realizacji).*

16. *Remont murów obronnych w Pasłęku (projekt był w fazie realizacji).*

17. *Przebudowa drogi powiatowej nr 1329 w Łławie, ulice Dąbrowskiego i ul. Zalewskiej.*

⁸⁴ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 03.03.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.).

⁸⁵ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.02.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS w dniu 25.10.2011 r.).

⁸⁶ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 27.04.2010 r. (wygenerowano z LSI MAKS w dniu 25.10.2011 r.), oraz Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Łławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

⁸⁷ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Łławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2010 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

⁸⁸ Dane z wniosku o płatność z dnia 17.05.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS w dniu 26.10.2011 r.).

⁸⁹ Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Łławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

⁹⁰ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 12.10.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.).

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W wyniku realizacji projektu wybudowano 4 zatoki autobusowe, 11 przejść dla pieszych, 2 skrzyżowania oraz 2 obiekty infrastruktury ochrony środowiska. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych wyniosła 1,46 km, chodników – 2,16 km, a sieci kanalizacji deszczowej – 1,48 km. Ponadto zrekonstruowano 2,03 km długości dróg powiatowych do nośności 100kN/oś. Oszczędność czasu⁹¹ na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 5 639 707,00 zł, natomiast w przewozach towarowych 1 250 563,00 zł. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁹²

18. *Budowa Obwodnicy Północnej w Łławie.*

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W wyniku realizacji projektu wybudowano 1 obwodnicę o długości 1,47 km. Długość wybudowanych dróg gminnych wyniosła 1,14 km, natomiast zrekonstruowanych 0,33 km. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 595 536,05 zł, natomiast w przewozach towarowych 177 732,90 zł. Wskaźniki produktu zrealizowano w 100% natomiast wskaźniki rezultatu odpowiednio w 142,10% i 143,77%.⁹³

19. *Budowa drogi gminnej Szalkowo - Tynwałd – Makowo.*

W wyniku realizacji projektu wybudowano 5,09 km nowych dróg gminnych na terenach wiejskich. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 1 163 243,23 zł, natomiast w przewozach towarowych 12 556,77 zł. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁹⁴

20. *Przebudowa drogi powiatowej Nr 1179N Drulity- Marzewo- Sambród- Małdyty-droga Nr 7 (projekt był w fazie realizacji).*

21. *Przebudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i drogowej przy nabrzeżu jeziora Drwęckiego w Ostródzie (projekt był w fazie realizacji).*

22. *Przebudowa drogi powiatowej Nr 1103N Bielnik Drugi – Jegłownik – Gronowo Elbląskie – Stare Dolno – Marwica na odcinku Stare Dolno – Powodowo – Wysoka od km 21+048 do km 23+248 o długości 2,2 km, Gm. Rychliki.*

W wyniku realizacji projektu przebudowano 5 obiektów inżynierskich oraz zrekonstruowano 2,2 km długości dróg powiatowych na terenach wiejskich do nośności 100kN/oś. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 271 000,00 zł, natomiast w przewozach towarowych 64 000,00 zł. Czas przejazdu między dwoma punktami w sieci skrócił się o 1 minutę. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁹⁵

23. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 526 na odcinku Śliwice - Kąty - 2,4 km z przebudową mostu (projekt był w fazie realizacji).*

24. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 527 na odcinku Rychliki - Jelonki wraz z infrastrukturą towarzyszącą (realizacja projektu nie rozpoczęła się).*

25. *Przebudowa drogi gminnej Miłomłyn – Winiec.*

W wyniku realizacji projektu zrekonstruowano 3,88 km długości dróg gminnych na terenach wiejskich do nośności 80kN/oś. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 41 278,49 zł, natomiast w przewozach towarowych 6 699,55 zł. Czas przejazdu między dwoma punktami w sieci skrócił się o 2,68 minuty. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁹⁶

26. *Przebudowa drogi gminnej o nawierzchni ulepszonej Dziśnity (trasa E7) – Szymonówko.*

⁹¹Dla wskaźnika rezultatu „Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych” jednostką miary wskaźnika jest euro/rok, jednak zgodnie z zaleceniami Instytucji Zarządzającej Beneficjenci mają podawać wartość wskaźnika w PLN.

⁹²Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 30.08.2011 r. - wniosek w ocenie (wygenerowano z LSI MAKS w dn. 26.10.2011 r.).

⁹³Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.10.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.).

⁹⁴Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.02.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.).

⁹⁵Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 20.06.2011 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.).

⁹⁶Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 28.07.2010 r. (wygenerowano z LSI MAKS wg stanu na koniec 2011 r.).

W wyniku realizacji projektu zrekonstruowano 3,03 km długości dróg gminnych i powiatowych na terenach wiejskich (0,34 km dróg powiatowych i 2,69 km dróg gminnych) do nośności 100kN/oś. Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich wyniosła 184 871,85 zł, natomiast w przewozach towarowych 83 213,46 zł. Wskaźniki produktu i rezultatu zrealizowano w 100%.⁹⁷

27. *Budowa systemu oczyszczania ścieków w gminie Miłomłyn, etap II-VI* (realizacja projektu nie rozpoczęła się).⁹⁸

Planowany okres realizacji: 2008-2013⁹⁹

Aktualny stan realizacji: Realizacja 16 projektów z *Programu* zakończyła się, 9 projektów było w trakcie realizacji, natomiast realizacja 2 projektów nie została rozpoczęta.

Wskaźniki realizacji Programu¹⁰⁰:

Wskaźniki produktu:	Wartość docelowa wskaźnika określona w Programie	Wartość wskaźnika osiągnięta od momentu rozpoczęcia realizacji Programu	Stopień realizacji wskaźnika określonego w Programie (%)	Zakładany termin osiągnięcia wskaźnika określonego w Programie
Liczba projektów z zakresu turystyki (szt.)	16,00	13,00	81,25	2013
Liczba nowopowstałych / zmodernizowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.)	4,00	4,00	100	----
Liczba nowopowstałych / zmodernizowanych obiektów kultury (szt.)	6,00	2,00	33,33	2013
Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast (szt.)	1,00	0	0	----
Liczba budynków poddanych rewitalizacji (szt.)	2,00	1,00	50,00	2012
Długość zrekonstruowanych dróg wojewódzkich (km)	10,71	2,37	22,13	2012
Długość zrekonstruowanych dróg powiatowych (km)	12,17	4,57	37,55	2013
Długość zrekonstruowanych dróg gminnych (km)	6,90	6,90	100	----
Łączna długość nowych dróg (km)	6,23	6,23	100	----
Długość wybudowanej sieci wodociągowej (km)	2,81	0	0	2011
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km)	13,89	0	0	2011
Długość wybudowanych ciągów rowerowo-piesznych (km)	1,5	7,47	498	----

⁹⁷ Dane z wniosku o płatność końcową z dnia 20.10.2010.r. (wygenerowano z LSI MAKŚ w dniu 25.10.2011.r.).

⁹⁸ Gmina Miłomłyn otrzymała dofinansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na realizację dwóch z pięciu etapów objętych niniejszym projektem. W związku z tym realizacja projektu w pierwotnym zakresie rzeczowo-finansowym jest niemożliwa. Gmina Miłomłyn deklaruje gotowość realizacji pozostałych trzech etapów niniejszego projektu..

⁹⁹ Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” opracowanego przez Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

¹⁰⁰ Dane ze Sprawozdań Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres II półrocza 2011 r. (Biuro Programowania, Departament Polityki Regionalnej).

Wskaźniki rezultatu:				
Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.)	75,00	27	36,00	2013
Liczba stworzonych ofert turystycznych (szt.)	15	10	66,66	2012
Liczba osób odwiedzających zmodernizowane obiekty kultury (os)	15 000	0	0	2014
Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury sportowo rekreacyjnej i aktywnego wypoczynku (osoby)	188 788	81 000	42,90	2014
Liczba osób korzystających z wyremontowanej/przebudowanej infrastruktury kulturalnej na terenie zrewitalizowanym (osoby)	670	0	0	----
Oszczędność czasu na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych (PLN)	1 015 991,65	7 430 869,9	731,39	2014
Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektu (osoby)	98.00	0	0	2011
Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektu (osoby)	1 382.00	0	0	2011

Koordinator Projektu w swoich sprawozdaniach informuje, iż część wskaźników nie zostanie zrealizowana, z uwagi na fakt rezygnacji części beneficjentów z realizacji wcześniej zatwierdzonych projektów.

Oprócz wniosków składanych dla projektów ujętych w indykatywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym. Do dnia 31.12.2011 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił 121 naborów wniosków. Szczegółowe informacje odnośnie podpisanych umów (projektów zatwierdzonych do dofinansowania) w ramach RPO WiM prezentuje tabela nr 1.

Tabela nr 1

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów w ramach RPO WiM w podziale na poszczególne działania (bez priorytetu VIII Pomoc techniczna) (stan na 31.12.2011 r.- kumulatywnie od początku realizacji)

Nr osi/ działania/ poddziałania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Dofinansowanie z EFRR wg podpisanych umów (PLN)
I	Przedsiębiorczość	908	1 793 946 618,45	652 439 845,07
1.1	Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw	871	1 747 494 114,64	621 440 468,54
1.1.1	Inwestycje w infrastrukturę badawczą instytucji B+RT oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych	5	15 377 995,77	13 067 046,38
1.1.2	Tworzenie parków technologicznych, przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości	2	5 129 396,52	3 768 724,51
1.1.3	Inwestycje infrastrukturalne tworzące powiązania kooperacyjne pomiędzy jednostkami naukowymi, badawczorozwojowymi, a przedsiębiorstwami	3	5 533 499,00	4 182 085,03
1.1.4	Budowa i rozbudowa klastrów o znaczeniu lokalnym i regionalnym	4	5 216 967,62	3 111 600,21
1.1.5	Wsparcie MŚP - promocja produktów i procesów przyjaznych dla środowiska	43	65 211 410,84	20 919 409,39
1.1.6	Wsparcie na nowe inwestycje dla dużych przedsiębiorstw	20	134 579 484,80	45 961 514,00
1.1.7	Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw i sektora MŚP w zakresie innowacji i nowych technologii	124	266 586 308,37	89 964 808,00
1.1.8	Wsparcie przedsiębiorstw przemysłowo-naukowych	14	90 681 387,13	29 733 152,23
1.1.9	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	637	1 013 034 533,34	308 275 654,00
1.1.10	Przygotowywanie stref przedsiębiorczości	18	133 817 118,75	92 625 463,50
1.1.11	Regionalny System Wspierania Innowacji	1	12 326 012,50	9 831 011,29
1.2	Wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu	7	14 151 367,01	11 435 125,28
1.2.1	Instytucje otoczenia biznesu	6	8 190 180,27	6 432 825,36
1.2.3	System obsługi inwestora na poziomie regionalnym	1	5 961 186,74	5 002 299,92
1.3	Wspieranie wytwarzania i promocji produktów regionalnych	30	32 301 136,80	19 564 251,25
II	Turystyka	109	663 223 139,88	257 628 799,76

2.1	Wzrost potencjału turystycznego	88	632 400 503,65	232 923 242,07
2.1.1	Baza noclegowa i gastronomiczna	31	362 067 455,22	99 005 404,16
2.1.2	Infrastruktura uzdrowiskowa	4	46 744 517,95	39 560 502,90
2.1.3	Infrastruktura sportowo - rekreacyjna	9	91 637 108,99	34 087 677,35
2.1.4	Publiczna infrastruktura turystyczna i około turystyczna	28	69 766 496,04	34 075 541,25
2.1.5	Dziedzictwo kulturowe	6	11 424 138,96	4 511 467,44
2.1.6	Infrastruktura kultury	10	50 760 786,49	21 682 648,97
2.2	Promocja województwa i jego oferty turystycznej	21	30 822 636,23	24 705 557,69
III	Infrastruktura społeczna	90	315 246 462,44	222 478 607,51
3.1	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną	63	81 805 999,92	62 771 198,57
3.2	Wysoki poziom zabezpieczenia i dostępności medycznej i opiekuńczej	27	233 440 462,52	159 707 408,94
3.2.1	Infrastruktura ochrony zdrowia	25	216 222 416,88	145 423 098,15
3.2.2	Pozostała infrastruktura społeczna	2	17 218 045,64	14 284 310,79
IV	Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast	133	558 081 921,43	298 272 334,52
4.1	Humanizacja blokowisk	56	191 384 860,17	89 093 086,38
4.1.1	Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	53	188 823 223,64	87 105 745,67
4.1.2	Wzmocnienie funkcji społecznych	3	2 561 636,53	1 987 340,71
4.2	Rewitalizacja miast	70	290 200 626,09	163 179 802,77
4.3	Restrukturyzacja terenów powojennych i poprzemysłowych	7	76 496 435,17	45 999 445,37
V	Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna	100	944 108 317,83	587 474 728,14
5.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej warunkującej rozwój regionalny	54	757 895 793,62	485 049 919,48
5.1.1	Infrastruktura kolejowa	1	120 920 849,25	71 764 387,38
5.1.2	Tabor kolejowy	1	28 261 811,53	18 217 563,72
5.1.4	Infrastruktura portowa	3	38 881 834,15	15 513 681,29
5.1.5	Śródlądowe drogi wodne	1	7 829 228,00	6 263 382,29
5.1.6	Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój regionalny	48	562 002 070,69	373 290 904,80
5.2	Infrastruktura transportowa służąca rozwojowi lokalnemu	46	186 212 524,21	102 424 808,66
5.2.1	Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój lokalny	42	144 614 711,66	88 773 821,54
5.2.2	Infrastruktura energii elektrycznej	4	41 597 812,55	13 650 987,12
VI	Środowisko przyrodnicze	96	228 168 425,28	137 973 453,72

6.1	Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska	19	126 971 193,88	76 436 880,10
6.1.1	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	3	30 058 010,66	14 401 079,85
6.1.2	Gospodarka wodno-ściekowa	16	96 913 183,22	62 035 800,25
6.2	Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami	77	101 197 231,40	61 536 573,62
6.2.1	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	29	65 511 093,17	35 887 745,78
6.2.2	Bezpieczeństwo ekologiczne	48	35 686 138,23	25 648 827,84
VII	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	267	316 303 082,17	171 186 458,77
7.1	Tworzenie infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	11	31 817 484,46	24 965 639,01
7.2	Promocja i ułatwianie dostępu do usług teleinformatycznych	256	284 485 597,71	146 220 819,76
7.2.1	Usługi i aplikacje dla obywateli	31	64 138 207,41	53 380 363,53
7.2.2	Usługi i aplikacje dla MŚP	210	195 160 800,71	71 864 032,50
7.2.3	Kształcenie kadr dla informatyki	15	25 186 589,59	20 976 423,73
RAZEM		1703	4 819 077 967,48	2 327 454 227,49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 "KSI SIMIK" wygenerowanej w dniu 11 stycznia 2012 r., http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx.

W ramach naborów w trybie konkursowym do końca 2011 roku wybranych do dofinansowania zostało 1703 projekty na wartość dofinansowania z EFRR 2 327 454 227,49 zł. Od 2010 roku widoczne jest znaczne przyspieszenie wdrażania programu. Tylko w latach 2010-2011 podpisano 749 umów na kwotę dofinansowania 638 106 909,27 zł. Główną przyczyną tak znacznego przyspieszenia wdrażania programu była możliwość otrzymania dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz dostosowania technicznego. Województwo warmińsko-mazurskie, z wynikiem 69,7% zakontraktowanej alokacji programu oraz 22% alokacji programu w zatwierdzonych wnioskach o płatność w 2010 roku znalazło się wśród regionów, którym zostały przyznane dodatkowe środki (24 616 794 euro z KRW oraz 9 391 455 euro z DT)¹⁰¹. Środki te mają stanowić instrumenty sprzyjające wzrostowi i koncentracji, dzięki ukierunkowaniu na obszary proinnowacyjne i prorozwojowe oraz na podnoszenie standardów dostępu do usług.

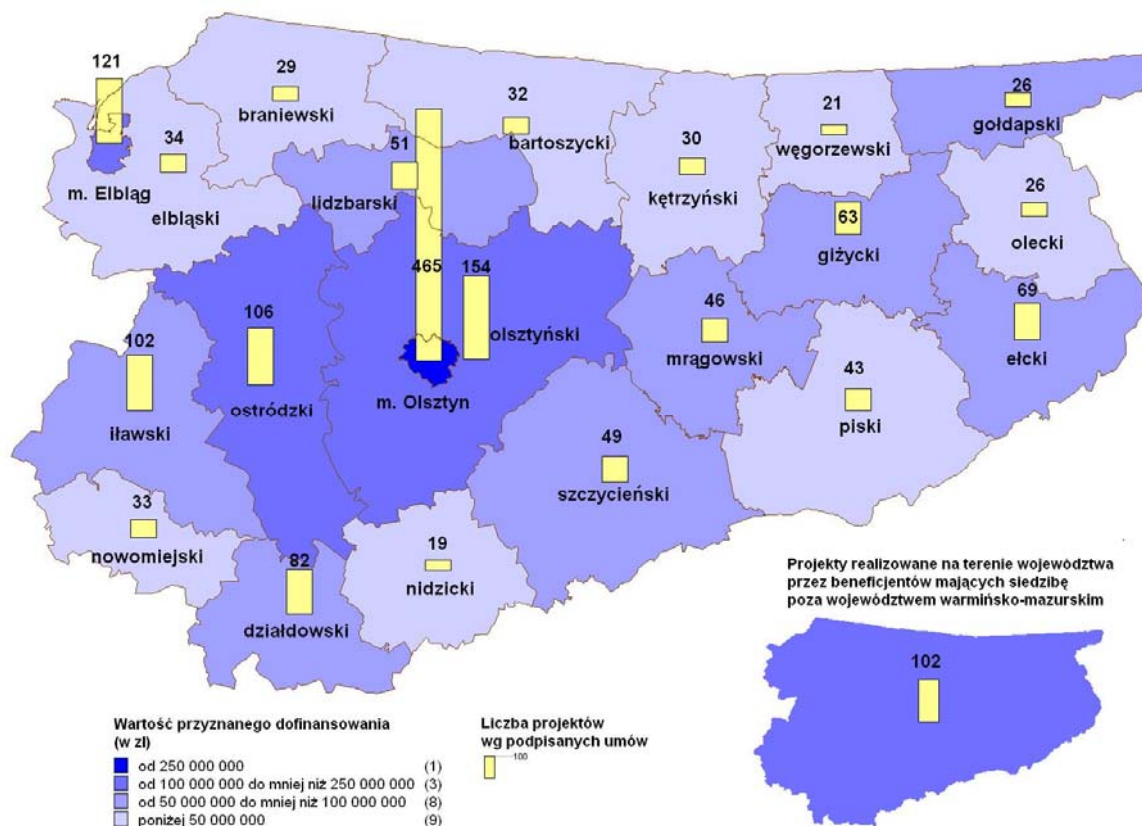
Rozkład przestrzenny liczby i wartości dofinansowania z EFRR podpisanych umów według powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) przedstawia rycina nr 4.

¹⁰¹ Sprawozdanie roczne za 2010 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, zatwierdzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 28 czerwca 2011 r.

Rycina nr 4

Umowy o dofinansowanie projektów w ramach RPO WiM w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31.12.2011 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK” wygenerowanej w dniu 11 stycznia 2012 r., http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx.

Rozkład terytorialny przyznanego dofinansowania w ramach RPO WiM wskazuje, że najwięcej środków otrzymali beneficjenci z powiatów cechujących się wysokim i średnim potencjałem rozwojowym¹⁰² (m. Olsztyn, m. Elbląg, powiat olsztyński i ostródzki).

Od początku realizacji programu najwięcej środków zostało zakontraktowanych na realizację projektów inwestycyjnych w ramach 1 osi priorytetowej *Przedsiębiorczość* (871 umów na dofinansowanie z EFRR 621 440 468,54 zł). Większość środków w ramach I osi zakontraktowano na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym na dotacje inwestycyjne dla sektora MŚP w zakresie innowacyjności oraz na inwestycje, które przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy lub utrzymają już istniejące.

Przykładem dobrych praktyk w ramach I osi *Przedsiębiorczość* może być projekt, realizowany ze środków działania 1.1.6 *Wsparcie na nowe inwestycje dla dużych przedsiębiorstw*, p.n. „Rozbudowa i modernizacja Oddziału Zakaźnego Szpitala w Ostródzie poprzez wprowadzenie nowych usług z wykorzystaniem Komór Meltzera¹⁰³”.

W ramach projektu pozyskana zostanie innowacyjna technologia – „Ciąg technologiczny do wspomagania Komór Meltzera” umożliwiająca zmianę procesu świadczenia usług leczenia chorób zakaźnych wysokiego ryzyka w sposób dotychczas nie stosowany w województwie warmińsko-mazurskim. Ciąg technologiczny do wspomagania Komór Meltzera składał się

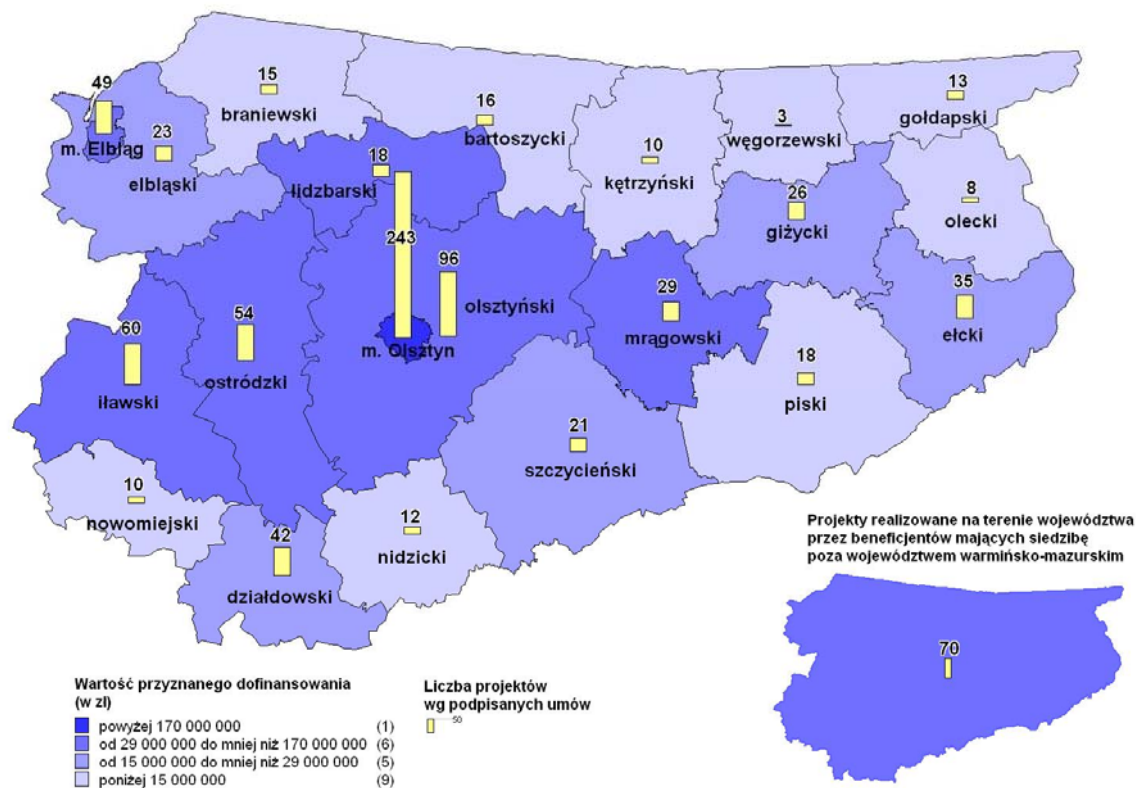
¹⁰² Potencjał rozwojowy gmin województwa warmińsko-mazurskiego został określony jako wskaźnik syntetyczny mierzony jako suma trzech wymiarów: zamożności, nowoczesności oraz konkurencyjności gminy. Obliczenia potencjału rozwojowego gmin województwa dokonał dr W. Dziemianowicz oraz prof. J. Szlachta w opracowaniu „Konkurencyjności Warmii i Mazur – diagnoza problemowa”.

¹⁰³ Wybrany z grupy 5 projektów o najwyższej wartości dofinansowania w ramach poddziałania 1.1.6

będzie z: systemu instalacji nawiewowo – wywiewnej, systemu klimatyzacji zamkniętych, z zespołu filtrów absolutnych Hepa, systemu podtrzymywania podciśnienia, systemu śluz ograniczających i oczyszczających przepływ bakterii, systemu video com do celów obserwacji i komunikacji z pacjentem oraz systemu monitorującego funkcje życiowe. Dzięki zastosowaniu tej innowacyjnej technologii nieobecnej na rynku województwa można będzie leczyć pacjentów chorych na: choroby szczególnie niebezpieczne (zakażeni wirusem HIV), choroby odkleszczowe (borelioza, zapalenie mózgu), SARS, Ptasią Grypę, gorączki krwotoczne, węglik, choroby infekcyjne (nueroinfekcje).

Beneficjentem projektu jest Powiatowy Zespół Opieki Zdrowotnej S.A. w Ostródzie. Wartość całkowita projektu – 7 728 938,18 zł, wartość dofinansowania z EFRR – 3 384 798,73 zł. Planowany termin realizacji – lipiec 2010 – styczeń 2012.¹⁰⁴

Rycina 5
Umowy o dofinansowanie projektów w ramach RPO WiM działanie 1.1 w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31.12.2011 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK” wygenerowanej w dniu 11 stycznia 2012 r., http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx.

Minimalne zainteresowanie ogłoszonymi konkursami w roku 2011 po raz kolejny widoczne jest w ramach poddziałania 1.1.3 *Inwestycje infrastrukturalne tworzące powiązania kooperacyjne pomiędzy jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami* beneficjenci wykazali się minimalnym zainteresowaniem ogłoszonymi konkursami. Przyczyną niskiego zainteresowania konkursem w ramach Poddziałania 1.1.3 *Inwestycje infrastrukturalne tworzące powiązania kooperacyjne pomiędzy jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami* była ograniczona liczba typów podmiotów mogących brać udział w konkursie jako beneficjenci. Z uwagi na powyższe w

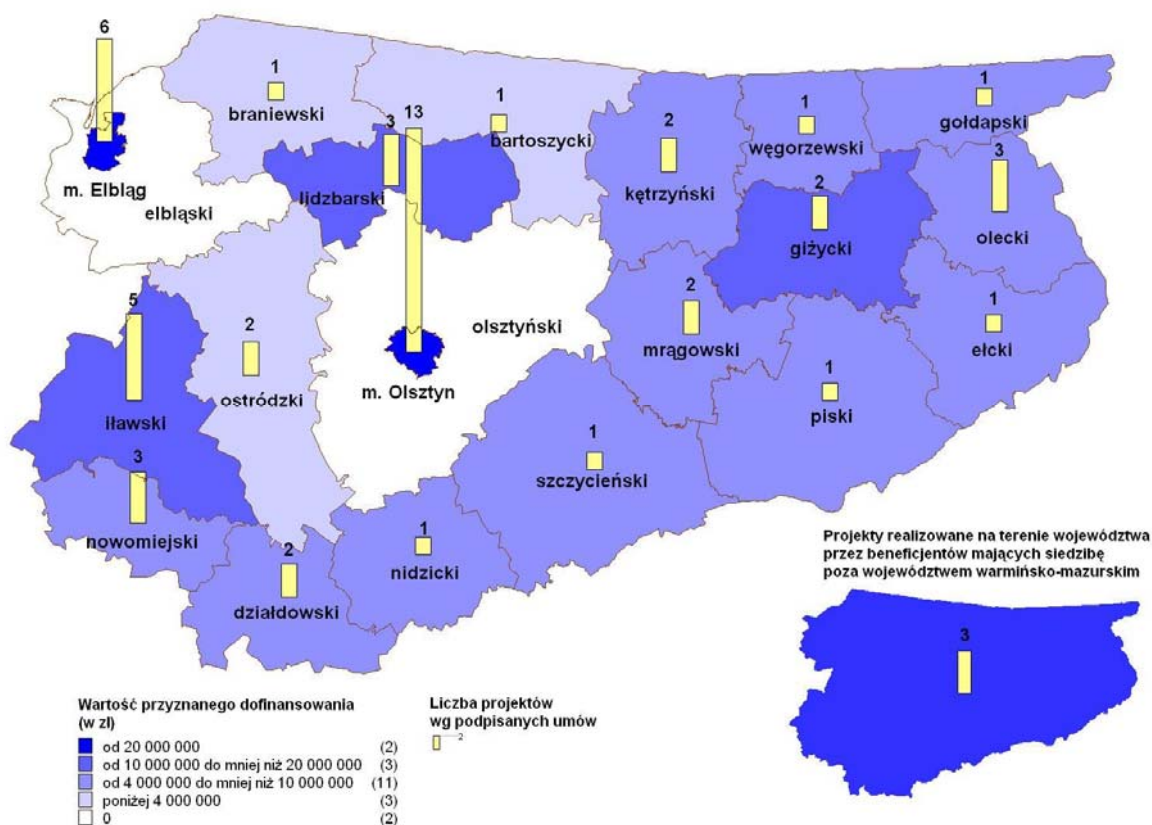
¹⁰⁴ Dane z Wniosku o dofinansowanie projektu z dnia 09.02.2010 r. (wygenerowano z LSI MAKs w dniu 20.02.2012 r.)

2012 roku planuje się w kolejnym konkursie dodać w ramach ww. poddziałania dodatkowy typ beneficjenta „przedsiębiorca”. Ponadto specyfika ww. poddziałania nakłada na beneficjenta obowiązek stworzenia zaplecza naukowo-badawczego, które wymaga poniesienia dużych nakładów finansowych i nie zawsze daje wymierne korzyści w krótkim czasie.¹⁰⁵

Kolejnym obszarem wsparcia, które otrzymało znaczną wartość dofinansowania z EFRR była V oś *Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna* (100 umów na wartość dofinansowania z EFRR 587 474 728,14 zł). Największym zainteresowaniem beneficjentów w 2011 r. cieszyły się konkursy w ramach działania 5.1.6 *Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój regionalny*, minimalnym zaś konkursy w ramach poddziałania 5.1.5 *Śródlądowe drogi wodne* w ramach, którego wpłynęły 2 wnioski o dofinansowanie, z czego tylko jeden został zatwierdzony do dofinansowania.

Rycina 6

Umowy o dofinansowanie projektów w ramach RPO WiM działanie 5.1 w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31.12.2011 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK” wygenerowanej w dniu 11 stycznia 2012 r., http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx.

Przykładem dobrych praktyk w ramach V osi *Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna* może być projekt, realizowany ze środków działania 5.1.4 *Infrastruktura portowa*, p.n. „Budowa portu pasażerskiego Eko – Marina w Giżycku”¹⁰⁶. W wyniku realizacji inwestycji powstał nowoczesny port pasażerski, z pełnym zapleczem technicznym i sanitarnym, poprawiający bezpieczeństwo pasażerów oraz przewoźników.

¹⁰⁵ Sprawozdanie roczne za 2011 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 zatwierdzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 27 czerwca 2012 r.

¹⁰⁶ Przykład dobrych praktyk zaczerpnięty ze Sprawozdania rocznego za 2011 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013

W skład Eko-Mariny wchodzi: wyremontowany i zmodernizowany budynek główny o powierzchni użytkowej 2 431,60 m² (obecny budynek, który zostanie poddany adaptacji i rozbudowie ma powierzchnię użytkową 950,71 m²) mieszczący sanitariaty, pomieszczenia dla Policji, WOPR-u, oraz obsługi portu; budynek techniczno - gospodarczy przy sanitariatach; port pasażerski, w którym stworzono 138 stanowisk cumowniczych i 6 stanowisk technicznych dla wieloosobowych jednostek pływających; uzbrojenie terenu EKO-MARINY w sieć energetyczna i oświetlenie terenu; drogi, place wewnętrzne oraz parking na 168 miejsc parkingowych dla samochodów osobowych i 4 dla autobusów.

Łączna powierzchnia terenu wchodząca w zakres EKO - MARINY wynosi około 69 415 m², w tym ok. 33 450 m² - jezioro Niegocin.

Beneficjentem projektu była Gmina Miejska Giżycko. Całkowita wartość dofinansowania – 19 728 904,73 zł, wartość dofinansowanie z EFRR – 7 486 261,32 zł. Projekt realizowany był od kwietnia 2008 r. do listopada 2011r.¹⁰⁷

Istotna część środków została zakontraktowana ponadto w ramach IV osi *Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast* (133 umowy na wartość dofinansowania z EFRR 298 272 334,52 zł) oraz II osi *Turystyka* (109 umów na wartość dofinansowania z EFRR 257 628 799,76 zł)

W ramach osi *Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast* najwięcej środków przekazano na realizację inwestycji związanych z rewitalizacją śródmieścia miast oraz na poprawę stanu technicznego budynków mieszkalnych.

W ramach osi *Turystyka* najwięcej środków zakontraktowano na rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej oraz na infrastrukturę sportowo-rekreacyjną.

Na koniec 2011 roku kontraktacja środków RPO WiM sięgnęła ponad 73% alokacji na lata 2007-2013 i wyniosła 3 136 247 276,54 zł. Zakończono realizację 783 projektów.

Do dnia 31.12.2011r. w ramach realizacji RPO WiM na lata 2007-2013 osiągnięto następujące efekty rzeczowe:¹⁰⁸

- zainicjowano realizację:
  - 7 projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi;
  - 503 projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla przedsiębiorstw;
  - 40 projektów z zakresu turystyki;
  - 51 projektów z zakresu edukacji;
  - 19 projektów z zakresu ochrony zdrowia,;
  - 19 projektów zapewniających zrównoważenie i poprawę atrakcyjności miast i miasteczek;
  - 3 projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii;
  - 65 projektów z zakresu transportu;
  - 3 projektów z zakresu prewencji zagrożeń;
  - 6 projektów z zakresu energii odnawialnej
  - 20 projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego;
- utworzono 2418,73 nowych miejsc pracy (brutto);
- powstało/zmodernizowano: 38 obiektów turystycznych oraz 5 obiektów kultury;
- 9 budynków poddano rewitalizacji;
- wybudowano 7,24 km nowych dróg a 217,97 km dróg zrekonstruowano;
- wybudowano 5,13 km sieci wodociągowej oraz 62,38 km sieci kanalizacyjnej;

¹⁰⁷ Dane z wniosku o dofinansowanie projektu z dnia 27.10.2011r. (wygenerowano z LSI MAKS w dniu 21.02.2012r.)

¹⁰⁸ Dane w oparciu o Sprawozdanie roczne za 2011 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013

- przyłączono 1276 osób do sieci kanalizacyjnej oraz 689 osób do sieci wodociągowej;
- objęto 28,14 tys. osób selektywną zbiórką odpadów;
- wytworzono 117,63 MWh/rok z odnawialnych źródeł energii;
- zabezpieczono 27,81 tys. osób przed powodzią.

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013

2 października 2007 roku, decyzją Komisji Europejskiej nr K(2007)4568, przyjęto do realizacji Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej. W wyniku przeprowadzonej w 2010 roku procedury przeglądu śródkresowego programu oraz zagospodarowania dodatkowych środków finansowych pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego, wprowadzono zmiany w Programie Rozwój Polski Wschodniej. 23 grudnia 2011 r. Komisja Europejska podjęła decyzję nr K(2011)9789 zmieniającą decyzję z 2007 roku, w sprawie przyjęcia Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji w Polsce.

Celem PO Rozwój Polski Wschodniej jest przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego 5 województw Polski Wschodniej, tj. lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Realizacji powyższego celu służyć mają takie działania jak: stymulowanie rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy, zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego, rozwój wybranych funkcji metropolitarnych miast wojewódzkich, poprawa dostępności i jakości powiązań komunikacyjnych, jak również zwiększenie roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju makroregionu.

Cele programu będą realizowane w ramach 6 osi priorytetowych:

- I. Nowoczesna gospodarka
- II. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
- III. Wojewódzkie ośrodki wzrostu
- IV. Infrastruktura transportowa
- V. Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne
- VI. Pomoc techniczna

Instytucją Zarządzającą PO RPW jest Minister Rozwoju Regionalnego, w imieniu którego obowiązki pełni Departament Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucją Pośredniczącą programu została Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Puła środków przeznaczonych na program z EFRR wyniosła 2 387,71 mld euro. W ramach ogólnej alokacji EFRR na Program Rozwój Polski Wschodniej składają się :

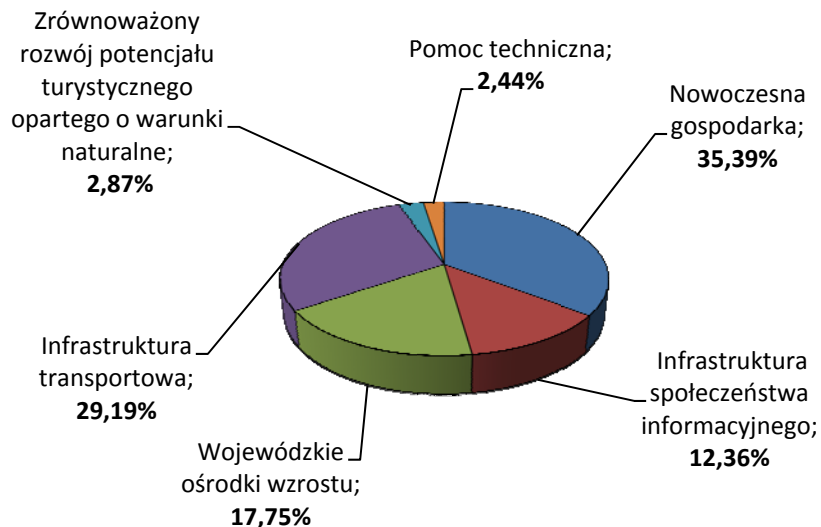
- 992,19 mln euro przeznaczone przez Radę Europejską na wsparcie regionów: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko – mazurskie (zajmujących pięć ostatnich miejsc w UE-25 o najniższym PKB na mieszkańca);
- 1 281,6 mln euro środki dodatkowe przyznane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej ;
- 62,92 mln euro środki przydzielone programowi z Krajowej Rezerwy Wykonania;
- 51 mln euro środki z Dostosowania Technicznego.¹⁰⁹

Oprócz środków pochodzących z EFRR w realizację PO RPW zaangażowane są także krajowe środki publiczne w kwocie ok. 421,36 mln euro oraz środki prywatne.

¹⁰⁹ Szczegółowy opis priorytetów dla Programu Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 z dnia 8 marca 2012 r.

Rycina nr 7

Podział środków z UE w ramach priorytetów PO RPW (w mln euro)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Szczegółowego opisu priorytetów dla Programu Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 z dnia 8 marca 2012 r.

Na liście projektów indywidualnych PO Rozwój Polski Wschodniej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego w 2011 roku wpisanych było 18 projektów indywidualnych na szacowaną kwotę dofinansowania z EFRR około 1 626,65 mln zł (w tym 4 projekty realizowane na obszarze 5 województw Polski Wschodniej).

Wykaz projektów indywidualnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego dla Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 wg stanu na grudzień 2011 r. przedstawia się następująco:

1. *Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie zespołu laboratoriów edukacyjno – badawczych technologii, jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).*
2. *Udoskonalenie infrastruktury i wyposażenia laboratoryjnego nauk technicznych i informatycznych (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).*
3. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury dydaktycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, służącej do kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki, ze szczególnym nastawieniem na nowoczesne technologie informatyczne (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu).*
4. *Budowa i wyposażenie Policyjnego Centrum Dydaktyczno-Badawczego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie dla wzmocnienia bezpieczeństwa kraju (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie).*
5. *Elbląski Park Technologiczny na Modrzewinie Południe (Gmina Miasta Elbląg).*
6. *Budowa i uruchomienie Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego (Gmina Olsztyn).*
7. *Kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje w Miejskiej Strefie Rozwoju "Techno-Park" w Elku (Miasto Elk).*
8. *Modernizacja i rozwój zintegrowanego systemu transportu zbiorowego w Olsztynie (Gmina Olsztyn).*
9. *Obwodnica Elku (etap III i IV) w ciągu drogi krajowej nr 16 i nr 65 (GDDKiA Oddział w Olsztynie).*

10. Zachodnia obwodnica Mrągowa w ciągu drogi krajowej nr 59 (GDDKiA Oddział w Olsztynie).
11. Obwodnica Olecka w ciągu drogi krajowej nr 65 (GDDKiA Oddział w Olsztynie).
12. ARENA OSTRÓDA Centrum Targowo-Konferencyjne Warmii i Mazur (Demuth Alfa Sp. z o.o. Ostróda spółka komandytowo-akcyjna).
13. ARENA OSTRÓDA Centrum Targowo-Konferencyjne Warmii i Mazur – II etap (Demuth Alfa Sp. z o.o. Ostróda spółka komandytowo-akcyjna).
14. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej (Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie).
15. Promocja zrównoważonego rozwoju turystyki (Polska Agencja Turystyczna).
16. Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego).
17. Promocja gospodarcza Polski Wschodniej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego).
18. Reporęczenia szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrument wsparcia funduszy poręczeniowych w Polsce Wschodniej (Bank Gospodarstwa Krajowego).

Z 14 projektów indywidualnych znajdujących się na liście podstawowej w województwie warmińsko-mazurskim (z wyłączeniem projektów obejmujących swoim zasięgiem wszystkie 5 województw Polski Wschodniej), do końca 2011 r., podpisanych zostało 12 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 996,11 mln zł.

Tabela nr 2

Umowy o dofinansowanie projektów z LPI podpisane z beneficjentami z województwa warmińsko-mazurskiego w ramach PO RPW (wg stanu na 31.12.2011 r.)

L.p.	Beneficjent	Nazwa projektu	Wartość przyznanego dofinansowania (PLN)	Opis projektu
1.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Udoskonalenie infrastruktury i wyposażenia laboratoryjnego nauk technicznych i informatycznych	82 410 900,00	<p>Przedmiotem projektu jest budowa i wyposażenie Regionalnego Centrum Informatycznego UWM oraz kompleksu 3 budynków naukowo-dydaktycznych Wydziału Nauk Technicznych w Olsztynie oraz rozbudowa, modernizacja i wyposażenie Centrum Studiów Bałtyckich w Elku. Dodatkowo dzięki oszczędnościom na pracach budowlanych w ramach Projektu Techno zrealizowane zostanie kolejne zadanie „Modernizacja i rozbudowa obiektu na centrum Edukacji Technologicznej „Stara Kotłownia”.</p> <p>Do końca 2011 roku zakończono realizację 3 zadań.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zmodernizowano i wyposażono 3 obiekty Centrum Studiów Bałtyckich w Elku. Zakupiono niezbędne urządzenia teleinformatyczne, które pozwoliły na podłączenie do krajowej sieci akademickiej Pionier oraz zapewniły dostęp do beprzewodowej sieci Edurom o zasięgu europejskim. - Zakończono budowę Regionalnego Centrum Informatycznego o powierzchni 8 tys. m². Powstało 20 laboratoriów informatycznych i fizycznych, 12 pracowni komputerowych, 11 sal seminaryjnych, zakupiono 290 komputerów, 25 anten sieci WiFi, 60 serwerów. - Zmodernizowano i rozbudowano starą kotłownię na Centrum Edukacji Technologicznej. Obiekt podzielony został na dział ekspozycyjny, archiwalny oraz dydaktyczny. Posłuży jako miejsce popularyzacji wiedzy technologicznej oraz miejsce spotkań przedsiębiorców i naukowców.¹¹⁰

¹¹⁰ Źródło www.uwm.edu.pl

2.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie zespołu laboratoriów edukacyjno-badawczych technologii, jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności	109 693 000,00	<p>Przedmiotem projektu jest rozbudowa, modernizacja i wyposażenie kompleksu obiektów: Centrum Edukacyjno-Badawczego Mleczarstwa, Ośrodka Kontroli Bezpieczeństwa Zdrowotnego Żywności i Profilaktyki Weterynaryjnej, Ośrodka Oceny Produktów Pochodzenia Zwierzęcego, zespołu laboratoriów diagnostyki molekularnej oraz budowa i wyposażenie Centrum Akwakultury i Inżynierii Ekologicznej.</p> <p>Do końca 2011 roku zakończono realizację 2 obiektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wybudowano nowoczesne Centrum Akwakultury i Inżynierii Ekologicznej o powierzchni 2,5 tys. m². W części dot. akwakultury hodowane będą organizmy wodne (ryby, bezkręgowce) zarówno słodkowodne i słonowodne. W części przeznaczonej na potrzeby inżynierii ekologicznej testowane będą nowe technologie oczyszczania ścieków przemysłowych, przede wszystkim powstałych np. w gorzelniach, czy mleczarniach z dużą ilością miogenów. - Zmodernizowano i rozbudowano Centrum Edukacyjno-Badawcze Mleczarstwa. W zmodernizowanej hali znalazły się m. in.: dział odbioru i magazynowania mleka, aparatura służąca do termiczno-mechanicznej obróbki przerabianych surowców, dział produkcji koncentratów mlecznych, dział masłowni, dział obróbki membranowej mleka i serwatki¹¹¹.
3.	Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie	Budowa i wyposażenie Policijnego Centrum Dydaktyczno-Badawczego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie dla wzmocnienia bezpieczeństwa kraju	51 562 079,50	<p>Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu była budowa i wyposażenie Uczelniano-Policyjnego Systemu Biblioteczno-Informacyjnego oraz Policijnego Centrum Analityczno-Badawczego. Nowy system biblioteczno-informacyjny opiera się na pracowni internetowej oraz digitalizacji przez co zapewnia szybki i łatwy dostęp do wiedzy oraz sprawną obróbkę wydawnictw i dokumentów. Natomiast Centrum Analityczno-Badawcze składa się z 9 specjalistycznych pracowni kryminalistycznych wraz z laboratorium Infocencisc, które pozwala poszerzać wiedzę z zakresu kryminalistyki badań komputerowych (praktyczne metody postępowania z elektronicznymi dowodami, bazy fałszywych kart płatniczych, badani z zakresu piractwa komputerowego, itp.). W skład pracowni wchodzi m.in. pracownia antynarkotykowa ze specjalistycznym sprzętem, oraz pracownia analizy kryminalistycznej z oprogramowaniem do prowadzenia analiz akt postępowań oraz przedstawiania zdarzenia przestępczego w czasie.¹¹²</p>
4.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury dydaktycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, służącej do kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki, ze szczególnym nastawieniem na nowoczesne technologie informatyczne	22 032 259,25	<p>Przedmiotem projektu jest modernizacja i przebudowa budynków dydaktycznych, rozbudowa i wyposażenie laboratoriów, oraz wdrożenie systemu zdalnego nauczania. Realizacja projektu umożliwi uczelni włączenie się do nowoczesnych infrastruktur badawczych, w tym do szerokopasmowej ogólnopolskiej sieci optycznej PIONIER.</p> <p>Do końca 2011 roku zakończono większość prac budowlano-montażowych. W nowym budynku powstało 12 laboratoriów; biologii i ekologii monitoringu środowiska, technologii środowiska, chemii środowiska, diagnostyki i naprawy maszyn, maszyn i napędów elektronicznych, elektrotechniki i metrologii, mechaniki płynów i</p>

¹¹¹ Ibidem

¹¹² www.polskawschodnia.gov.pl

				hydrauliki, mechatroniki, inżynierii materiałowej, instalacji budowlanych oraz CAD/CAM; nowoczesna aula; dwa audytoria; sale wykładowe. W roku 2012 laboratoria zostaną wyposażone w nowoczesny sprzęt i specjalistyczne urządzenia. W ramach projektu dokonano informatyzacji uczelni poprzez wdrożenie sieci LAN i kompletnej platformy telekomunikacyjnej VoIP. ¹¹³
5.	Gmina Miasto Elbląg	Elbląski Park Technologiczny na Modrzewinie Południe	52 499 790,00	Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu była budowa budynku Elbląskiego Parku Technologicznego oraz infrastruktury technicznej, w tym sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i ciepłowniczej, oświetlenia i dróg wewnętrznych. Powstało 67 ha terenów inwestycyjnych w nowej dzielnicy Elbląga-Modrzewinie Południe, gdzie sercem jest Centrum Biznesu Rozwoju i Innowacji o pow. 5832 m ² , w który znajdują: metaloznawstwa, jakości ochrony środowiska (2 laboratoria: Laboratorium Zaawansowanych Analiz Środowiskowych oraz Laboratorium Środowiska Pracy i Emisji), transferu technologii informatycznych oraz technologii drewna i mebli. ¹¹⁴
6.	Miasto Ełk	Kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje w Miejskiej Strefie Rozwoju „Techno-Park” w Ełku	5 189 809,40	Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu było uzbrojenie terenów pod działalność inwestycyjną, w tym budowa i modernizacja sieci dróg wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną: oświetleniem, siecią kanalizacyjną, wodociągową, energetyczną i teletechniczną.
7.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie	Zachodnia obwodnica Mrągowa w ciągu drogi krajowej nr 59	114 648 000,00	Realizacja projektu została zakończona. Przedmiotem projektu była budowa ok. 7 km nowego odcinka drogi krajowej nr 59 pełniąccej funkcję zachodniej obwodnicy miasta Mrągowa. Nowa droga łączy drogę krajową nr 16 z drogą krajową nr 59 i wyprowadza ruch tranzytowy poza obszar zurbanizowany miasta. Wybudowana droga klasy GP posiada 3 pasy ruchu (przekrój 2+1). Najciekawszym obiektem inwestycji jest 6-przęsłowa estakada E-4 nad rzeką Dajna, ulicą Młynową i dojazdem do Mrongoville. W ramach projektu wybudowano nowe skrzyżowania, ronda, kładki dla pieszych, estakady i wiadukty. ¹¹⁵
8.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie	Obwodnica Ełku (etap III i IV) w ciągu drogi krajowej nr 16 i nr 65	113 640 077,00	Przedmiotem projektu jest budowa ok. 5 km nowego odcinka drogi krajowej nr 16 pełniąccej funkcję obwodnicy miasta Ełku. Realizacja projektu umożliwi wyprowadzenie z miasta Ełk ruchu tranzytowego w ciągu drogi krajowej nr 16 i drogi krajowej nr 65 oraz przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa i warunków na drodze poprzez rozdzielenie uczestników ruchu tranzytowego i miejskiego. Do końca 2011 roku zakończono większość prac budowlanych. Wybudowano skrzyżowanie typu średnie rondo, dwa węzły typu WB, most, tunel pod linią kolejową, 2 wiadukty kolejowe i 1 wiadukt drogowy. W roku 2012 prowadzone będą prace związane z budową oświetlenia ulicznego, ekranów akustycznych oraz pozostałe prace wykończeniowe. ¹¹⁶
9.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie	Obwodnica Olecka w ciągu drogi krajowej nr 65	131 714 445,00	Przedmiotem projektu jest budowa ok. 8 km nowego odcinka drogi krajowej nr 65 pełniąccej funkcję obwodnicy Olecka łączącego m. Sedranki i m. Kukowo. Inwestycja poprawi warunki ruchu tranzytowego usprawniając dojazd do przejścia granicznego Gołdap – Gusiew z Obwodem Kaliningradzkim oraz

¹¹³ www.rozbudowa.pwsz.elblag.pl

¹¹⁴ www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/parki_przemyslowe_i_tehnologiczne/elblag

¹¹⁵ www.polskawschodnia.gov.pl

¹¹⁶ www.gddkia.gov.pl

				odciąży istniejącą drogę na odcinku przebiegającym przez miasto Olecko. Do końca 2011 roku powstały elementy konstrukcyjne takich obiektów jak: wiadukty, estakady, przejścia ekologiczne, przepusty na ciekach wodnych, na ponad połowie długości obwodnicy położono asfalt. Wzdłuż nowej obwodnicy wykonane zostaną jeszcze drogi dojazdowe do terenów przyległych, czyli łąk, lasów i pastwisk. ¹¹⁷
10.	Gmina Olsztyn	Budowa i uruchomienie Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego	55 081 242,00	Przedmiotem projektu jest budowa kompleksu obiektów badawczo-laboratoryjnych na potrzeby „parku”, uzbrojenie terenu oraz wyposażenie w aparaturę badawczą. Do końca 2011 roku zakończono budowę dróg dojazdowych 1KDL i 1KDD wraz ze skrzyżowaniem z al. Piłsudskiego, rozpoczęto budowę konstrukcji żelbetowych budynków, dróg wewnętrznych, elementów uzbrojenia terenu oraz prace związane z zagospodarowaniem terenu. ¹¹⁸
11.	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie	219 737 246,64	Realizacja projektu obejmuje dwa komponenty: - budowę regionalnej sieci szerokopasmowej województwa warmińsko-mazurskiego, - szkolenia osób zagrożonych „wykluczeniem cyfrowym” (maks. do 10% wartości projektu). Do końca 2011 roku Zarząd Województwa powołał strukturę osobową do realizacji projektu (skład Komitetu Sterującego, skład Zespołu Projektowego), podjęto decyzję o wszczęciu dialogu technicznego z operatorami telekomunikacyjnymi, oraz ogłoszono dwa postępowania przetargowe na wykonanie analiz dotyczących realizacji projektu. ¹¹⁹
12.	Demuth Alfa Sp. z o.o. Ostróda S.K.A.	Arena Ostróda Centrum Targowo-Konferencyjne Warmii i Mazur	37 907 848,00	Przedmiotem projektu jest rozbudowa funkcjonującej w Ostródzie infrastruktury targowej. Projekt obejmuje rozbudowę jednej z dwóch istniejących hal targowych i wybudowanie na jej miejscu obiektu o większej powierzchni i nowoczesnych rozwiązaniach technicznych. Druga z hal zostanie poddana modernizacji. Oba budynki zostaną ze sobą połączone tak, aby stanowiły kompleks. Do końca 2011 roku wykonano większość prac budowlanych. Powstała główna hala wystawiennicza o powierzchni ok. 15 tys. m ² i średniej wysokości 14,5 m. wraz z zapleczem technicznym dla wystawców. ¹²⁰

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych na Listach Projektów Indywidualnych dla Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej – aktualizacja grudzień 2011 roku, www.mrr.gov.pl.

Projekty, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie 5 województw Polski Wschodniej to:

1. *„Reporeczenia szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrument wsparcia funduszy poręczeniowych w Polsce Wschodniej”*. Przedmiotem projektu jest organizacja i wzmocnienie działalności reporeczeniowej dla funduszy prowadzących działalność poręczeniową w 5 województwach Polski Wschodniej. Poręczenia udzielane będą funduszom, wyłonionym w trybie konkursowym, które wykażą najbardziej efektywne wsparcie poręczeniami dla sektora MSP, przy jednoczesnym zachowaniu minimalnego poziomu ryzyka. Maksymalna kwota dofinansowania z EFRR wynosi 83,55 mln zł.
2. *„Program Promocji Gospodarczej Polski Wschodniej”*. Przedmiotem projektu jest promocja gospodarcza województw Polski Wschodniej obejmująca m.in. badania marketingowe pod kątem pozyskiwania inwestorów zagranicznych oraz wyłonienie potencjalnych rynków eksportowych, identyfikację potencjału inwestycyjnego

¹¹⁷ www.olecko.wm.pl

¹¹⁸ www.parktechnologiczny.olsztyn.eu

¹¹⁹ Sprawozdanie roczne za rok 2011 z realizacji PORPW 2007-2013 – prezentacja z KM PO RPW z dnia 14 czerwca 2012 r.

¹²⁰ www.mtmostroda.pl

i eksportowego, kampanię promocyjną w mediach krajowych i zagranicznych, tworzenie materiałów promocyjnych, baz danych, portali, wortalu, serwisów i stron internetowych, organizację imprez targowo-wystawienniczych, konferencyjno-kongresowych, forów ekonomicznych, misji branżowych i wizyt studyjnych. Maksymalna kwota dofinansowania z EFRR wynosi 73,10 mln zł.

3. „*Promocja zrównoważonego rozwoju turystyki*”. Przedmiotem projektu jest kompleksowa promocja rozwoju turystyki w Polsce Wschodniej. Projekt składa się z dwóch komponentów: przygotowanie studium uwarunkowań atrakcyjności turystycznej Polski Wschodniej, w tym dokonanie analizy segmentów turystyki oraz typów turystów odgrywających kluczową rolę w regionalnych gospodarkach makroregionu, oraz promocji Polski Wschodniej jako miejsca aktywnego wypoczynku. Maksymalna kwota dofinansowania z EFRR wynosi 20,35 mln zł.
4. „*Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej*”. Przedmiotem projektu jest stworzenie infrastruktury dla ruchu rowerowego, co stanowi element zrównoważonego rozwoju systemu transportowego województw objętych PO RPW. Projekt składa się z dwóch komponentów: wytyczanie i oznakowanie tras rowerowych oraz rozbudowa i inne roboty budowlane w zakresie dróg dla rowerów o utwardzonej nawierzchni, budowa i montaż podstawowej infrastruktury towarzyszącej tj., stojaków na rowery, wiat postojowych, wiat widokowych oraz innych urządzeń niezbędnych do zapewnienia bezpiecznego przejazdu po drogach rowerowych. Maksymalna kwota dofinansowania z EFRR wynosi 146,90 mln zł¹²¹.

Poza dofinansowaniem otrzymanym na realizację projektów indywidualnych beneficjenci z województwa mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów w ramach PO RPW również w trybie konkursowym. Do dnia 31.12.2011 r. w ramach PO RPW ogłoszono 8 naborów wniosków (3 w ramach działania I.3. *Wspieranie Innowacji* oraz 5 w ramach działania I.4. *Promocja i współpraca*).

Do 31.12.2011 r. spośród wniosków złożonych przez beneficjentów z województwa warmińsko-mazurskiego podpisano 8 umów o dofinansowanie. Są to:

1. *Zakup aparatury naukowo-badawczej na potrzeby Centrum Innowacyjnych Technik Diagnostycznych i Terapeutycznych*, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (kwota dofinansowania z EFRR 20 599 790,00 zł). Realizacja projektu została zakończona.
W ramach projektu zakupiono i wyposażono w aparaturę naukowo-badawczą 3 laboratoria: badań nad komórkami macierzystymi, nowoczesnych technik obrazowania i wideochirurgii oraz medycyny molekularnej. Laboratorium Badań nad Komórkami Macierzystymi to wysokospecjalistyczne laboratorium powstałe dla Wydziału Nauk Medycznych, wyposażone m.in. w kriostat, wibrator, homogenizator tkanek, ultrazwybki sorter komórek oraz komorę laminarną. Natomiast Laboratorium Nowoczesnych Techniki Obrazowania i Wideochirurgii oraz Laboratorium Medycyny Molekularnej powstałe na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej, wyposażone zostały m.in. w rezonans magnetyczny, kardiomonitor, pulsometr, zestaw aparatury do laparoskopii i artroskopii oraz autoklaw laboratoryjny.¹²²
2. *Wyposażenie w sprzęt aparaturowy Centrum nutri-bio-chemicznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie* (kwota dofinansowania z EFRR 18 675 095,00 zł). Realizacja projektu została zakończona.
Projekt polegał na utworzeniu nowoczesnego zespołu specjalistycznych laboratoriów przystosowanych do prowadzenia działalności badawczej z zakresu produkcji rolno-spożywczej, gospodarki żywnościowej, różnorodności biologicznej i

¹²¹ Na podstawie informacji zawartych na Listach Projektów Indywidualnych dla Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej – aktualizacja grudzień 2011 roku, www.mrr.gov.pl.

¹²² www.parp.gov.pl

ochrony środowiska. W ramach projektu powstało 5 wyposażonych w nowoczesny sprzęt laboratoriów: Laboratorium Biochemicznej Oceny Jakości Żywnościowych Surowców Zwierzęcych oraz Dobrostanu Zwierząt, Laboratorium Badań i Ochrony Bioróżnorodności, laboratorium Agrobiochemiczne, Laboratorium Badań Żywnościowo-Żywieniowych oraz Laboratorium Oceny Jakości Wód i Zasobów Hydrosfery.¹²³

3. *Wyposażenie w sprzęt aparaturowy laboratoriów nauk technicznych na rzecz zwiększenia ogólnodostępnej oferty badawczej UWM w Olsztynie* (kwota dofinansowania z EFRR 13 385 992,95 zł). Do końca 2011 roku zakupiono sprzęt aparaturowy, w który zostaną wyposażone laboratoria na Wydziale Nauk Technicznych, Wydziale matematyki i Informatyki oraz Wydziale Geodezji i Gospodarki Przestrzennej UWM. W ramach projektu powstanie 7 nowoczesnie wyposażonych laboratoriów: Laboratorium geotechniki i budownictwa drogowego, Laboratorium budowli i konstrukcji inżynierskich, Laboratorium materiałów budowlanych i fizyki budowli, Laboratorium spektroskopii fotoakustycznej, Laboratorium pozyskiwania oraz przetwarzania obrazów naziemnych, lotniczych i satelitarnych, Laboratorium geodezyjnych pomiarów inżynierskich oraz Laboratorium pozyskiwania i przetwarzania geo-danych dla potrzeb Systemów Informacji Przestrzennej.¹²⁴
4. *Wyposażenie laboratoriów Centrum logistycznego w specjalistyczny sprzęt - dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw*, Gmina Miasto Elbląg (kwota dofinansowania z EFRR 10 204 598,50 zł). Projekt polega na wyposażeniu w specjalistyczny sprzęt 3 nowopowstałych w Elbląskim Parku Technologicznym – Modrzewina Południe laboratoriów: Laboratorium Zaawansowanych Analiz Środowiskowych, Laboratorium Środowiska Pracy i Emisji oraz Laboratorium Technologii Drewna i Mebli. Planowany termin realizacji II połowa 2012 roku.¹²⁵
5. *Wzmocnienie potencjału innowacyjnego i rozwój klastra stolarki otworowej w Polsce Wschodniej*, Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości (wartość dofinansowania z EFRR 2 423 642,40 zł). Realizacja projektu przewidziana jest do końca 2014 roku. W ramach projektu prowadzone będą m. in. badania promocyjne, badania rynków krajowych i zagranicznych oraz misja branżowa do Gruzji.¹²⁶
6. *RAZEM CIEPLEJ – Rozwój Warmińsko-Mazurskiego Klastra Ciepłowniczego*, Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (wartość dofinansowania z EFRR 3 684 697,47 zł). Realizacja projektu przewidziana jest do końca 2012 roku. Przedmiotem projektu są działania mające na celu rozwój powiązań kooperacyjnych pomiędzy podmiotami działającymi w branży usług ciepłowniczych, poprzez: organizację i funkcjonowanie Biura Klastrow, organizację zagranicznych misji branżowych, promocję i pozyskiwanie nowych członków Klastra, identyfikowanie nowych inicjatyw klastrowych, opracowywanie dokumentów operacyjnych Klastra oraz podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności Klastra przez zakup wyników badań, analiz, ekspertyz, technologii, know-how.¹²⁷
7. *Kierunki rozwoju subregionalnych biegunów wzrostu i instrumentów wsparcia przedsiębiorczości na przykładzie Elbląga i Suwałk*, Gmina Miasto Elbląg (wartość dofinansowania z EFRR 844 900,00 zł). Realizacja projektu została zakończona. Projekt realizowany w latach 2009-2011, przez Gminę miasto Elbląg i Gminę miasto Suwałki, zakładał stworzenie „Strategii rozwoju ponadregionalnego w Polsce Wschodniej na przykładzie Elbląga i Suwałk” poprzez zbudowanie stałej platformy współpracy oraz na podstawie przeprowadzonych badań i analiz w 4 obszarach: ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej Elbląga i Suwałk, rozwoju społeczeństwa

---

¹²³ Ibidem

¹²⁴ Ibidem

¹²⁵ Ibidem

¹²⁶ www.warmińsko-mazurskie.coie.gov.pl

¹²⁷ www.razemcieplej.pl

informacyjnego Elbląga i Suwałk, potencjału turystycznego oraz potencjału innowacyjnego Elbląga i Suwałk.¹²⁸

8. *Platforma współpracy EGO SA*, Gmina Miasto Ełk (wartość dofinansowania z EFRR 2 494 916,89 zł). Realizacja projektu została zakończona. W ramach projektu zbudowano Partnerstwo, w skład którego weszły: Miasto Ełk, Gmina Olecko, Gmina Gołdap, Gmina Miasto Augustów oraz Miasto Suwałki. Partnerstwo realizuje działania na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru EGO SA w szczególności w dziedzinie turystyki. W ramach projektu przeprowadzono: badania i analizy rynku i ruchu turystycznego Polski Północno-Wschodniej, seminaria tematyczne, ogólnopolskie konferencje, przygotowano materiały promocyjne i informatyczne (bilbordy, przewodniki turystyczne, ulotki, broszury), nakręcono film promujący region.¹²⁹

Ponadto podmioty z województwa warmińsko-mazurskiego mają możliwość uczestniczyć jako partner w 8 projektach realizowanych przez beneficjentów spoza województwa:

1. *Innowacyjny Klaster Zdrowie i Turystyka „Uzdrowiska – Perły Polski Wschodniej”*, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie (wartość dofinansowania z EFRR 3 052 411,20 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest gmina Gołdap.
2. *Klaster Instytucji Otoczenia Biznesu*, Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe (wartość dofinansowania z EFRR 3 382 983,00 zł).
3. *Północno-Wschodni Klaster Edukacji Cyfrowej*, Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód Sp. z o.o. w Suwałkach (wartość dofinansowania z EFRR 3 584 407,50 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest: Agencja Interaktywna PUMO w Olsztynie, Wszechnica Mazurska w Olecku, MTL Creation w Olecku.
4. *Rozwój Kooperacji firm z branży bieliźniarskiej z regionów Polski Wschodniej*, Podlaski Klaster Bielizny (wartość dofinansowania z EFRR 3 272 922,06 zł).
5. *Tworzenie i rozwój sieci współpracy Centrów Obsługi Inwestora*, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. (wartość dofinansowania z EFRR 15 750 399,07 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie.
6. *Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw z Polski Wschodniej w ramach Wschodniego Klastra Obróbki Metali*, Wojewódzki Klub Techniki i Recjonalizacji (wartość dofinansowania z EFRR 2 737 323,00 zł).
7. *Lokalne Centrum Obsługi Inwestora – Eastern European Gateway*, stowarzyszenie „Lokalna Grupa działania wokół Łysej Góry” (wartość dofinansowania z EFRR 7 492 869,00 zł). Z województwa warmińsko-mazurskiego uczestnikiem projektu jest Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia” w Barczewie.
8. *Rozwój Klastra Informatycznego firm Wschodniej Polski*, Stowarzyszenie Informatyka Podkarpacka (wartość dofinansowania z EFRR 3 009 938,40 zł).

W skali całego Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, do końca 2011 roku, podpisano 128 umów o wartości dofinansowania z EFRR 6,3 mld zł., co stanowi ok. 69% alokacji przeznaczonej dla Programu na lata 2007-2013. Do końca 2011r. najwięcej inwestycji zaczęto realizować na terenie województwa lubelskiego (40 projektów), a ich wartość z EFRR wyniosła 1 697 mln zł. Na kolejnych miejscach znalazły się: województwo podkarpackie (21 projektów o wartości z EFRR 1 200 mln zł), podlaskie (18 projektów o wartości z EFRR 1 178 mln zł) oraz warmińsko-mazurskie (16 projektów o wartości z EFRR 1 024 mln zł). Najmniej projektów jest realizowanych w województwie świętokrzyskim (12 projektów) na wartość dofinansowania z EFRR 984 mln zł. Według stanu na dzień

¹²⁸ www.elblag-suwalki.pl

¹²⁹ www.egosa.org

31.12.2011 r. w ramach całego programu PO RPW zakończono i rozliczono realizację 15 projektów¹³⁰. W ich wyniku wsparto m.in. 4 uczelnie wyższe, zakupiono sprzęt naukowo-badawczy, wsparto tereny inwestycyjne i ośrodki innowacyjne, wybudowano i przebudowano łącznie ponad 20 km dróg, zakupiono 48 sztuk taboru komunikacji miejskiej, zmodernizowano linie komunikacji miejskiej o dł. ponad 5 km, wybudowano 21 zatok autobusowych, zainstalowano 10 tablic systemu Informacji Pasażerskiej oraz utworzono 10 nowych etatów pracy¹³¹.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty decyzją Komisji UE dnia 7 grudnia 2007 roku. W dniu 21 grudnia 2011 r. Komisja Europejska podjęła Decyzję nr K(2011)9376 w sprawie zmiany Programu Infrastruktura i Środowisko. Zmieniona wersja Programu (wersja 3.0) wynika z przeprowadzonego śródkresowego przeglądu wdrażania oraz uwzględnia alokację dodatkowych środków UE pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz Dostosowania Technicznego.

Celem PO Infrastruktura i Środowisko jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Alokacja środków unijnych przeznaczonych na realizację programu wynosi ponad 28,33 mld euro (łącznie ze środkami z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego). Skala zaangażowania środków oznacza, iż jest to program o największej wartości w historii dotychczasowej polityki spójności UE. Program ten jest specyficzny również dlatego, że jako jedyny w Polsce jest finansowany z dwóch funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w kwocie 5 950 821 360 euro) i Funduszu Spójności (w kwocie 22 387 151 159 euro). Dodatkowe 9,3 mld euro stanowią krajowe środki publiczne (budżet państwa, budżet JST) oraz środki prywatne.

W ramach programu realizowanych jest aż 15 priorytetów:

- I. Gospodarka wodno-ściekowa
- II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
- III. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
- IV. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska
- V. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
- VI. Drogową i lotniczą sieć TEN-T
- VII. Transport przyjazny środowisku
- VIII. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
- IX. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna
- X. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii
- XI. Kultura i dziedzictwo kulturowe
- XII. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia
- XIII. Infrastruktura szkolnictwa wyższego
- XIV. Pomoc techniczna- EFRR
- XV. Pomoc techniczna- FS

Instytucją Zarządzającą PO liŚ został Minister Rozwoju Regionalnego w imieniu którego obowiązki pełnią: Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych oraz Departament Wsparcia Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju

¹³⁰ Dotyczy projektów dla których wnioski o płatność końcową zaakceptowano do końca grudnia 2011 r.

¹³¹ Broszura informacyjna Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 w liczbach, Departament Programów Ponadregionalnych Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, pobrany w dniu 22.10.2012 r. www.polskawschodnia.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Documents/PO_RPW_w_liczbach_2011.pdf oraz Sprawozdanie roczne za rok 2011 z realizacji PORPW 2007-2013 – prezentacja z KM PO RPW z dnia 14 czerwca 2012 r.

Regionalnego. Instytucjami Pośredniczącymi programu zostały: Ministerstwa Środowiska, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Zdrowia oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach PO Infrastruktura i Środowisko na liście projektów Indywidualnych (LPI) w 2011 r. (aktualizacja LPI z sierpnia 2011 r.) wpisanych było 17 projektów kluczowych (w tym przedsięwzięcia przewidziane do realizacji na obszarze więcej niż jednego województwa) oraz 1 projekt rezerwowowy.

Na liście podstawowej znalazły się następujące projekty (tabela nr 3).

Tabela nr 3

Projekty indywidualne z województwa warmińsko-mazurskiego przewidziane do realizacji w ramach PO IiŚ (wg stanu na sierpień 2011 r.)

L.p.	Beneficjent	Nazwa projektu	Wartość przyznanego dofinansowania (mln PLN)	Opis projektu
1.	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	<i>Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Elk</i>	52,69	Celem projektu jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Elk. Realizacja projektu zakłada renowację, rozbudowę i modernizację infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej oraz dostosowanie jej do wymogów aktualnego Prawa Wodnego i dyrektyw unijnych.
2.	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Elblągu	<i>Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i rekultywacja wysypisk w Elblągu</i>	47,24	Celem projektu jest rozbudowa i unowocześnienie oraz wyposażenie w maszyny i urządzenia służące do gromadzenia, transportu, unieszkodliwiania i odzysku Zakładu Utylizacji Odpadów w Elblągu. Projekt w sposób kompleksowy porządkuje, unowocześnia i racjonalizuje system gospodarki odpadami na obszarze miasta Elbląga oraz w pięciu gminach powiatu elbląskiego: Elbląg, Gronowo Elbląskie, Markusy, Milejewo, Tolkmicko.
3.	Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie	<i>System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów</i>	163,78	Głównym celem projektu jest uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie 37 gmin środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego, położonych na terenie 8 powiatów: powiatu m. Olsztyn, bartoszyckiego, lidzbarskiego, mrągowskiego, olsztyńskiego, piskiego, szczycieńskiego oraz kętrzyńskiego, poprzez stworzenie kompleksowego systemu zagospodarowania odpadów komunalnych powstających na ich terenie.
4.	Komenda Wojewódzka PSP w Białymstoku, Komenda Wojewódzka PSP w Lublinie, Komenda Wojewódzka PSP w Olsztynie	<i>Trans-BiaLubOl. Poprawa bezpieczeństwa na drogach w województwie lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim</i>	7,47	Przedmiotem projektu jest zakup pojazdów wyposażonych w sprzęt służący do usuwania skutków wypadków drogowych na drogach krajowych województwa lubelskiego, podlaskiego oraz warmińsko - mazurskiego. Projekt zapewnić ma szybsze i skuteczniejsze działania w zakresie usług ratowniczych, wpływając bezpośrednio na szansę uratowania zdrowia i życia ofiar wypadków.
5.	<i>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Żuławski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Elblągu, Miasto Elbląg</i>	<i>Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław (3 projekty)</i>	200,73	Celem projektu jest odbudowa i modernizacja systemu ochrony przeciwpowodziowej Żuław, zabezpieczenie ludzi i gospodarki przed stratami, przyrody przed degradacją oraz powstrzymanie procesu peryferyzacji obszaru Żuław. Efektem projektu będzie podwyższenie bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych kluczowych rzek Żuław, w tym rzeki Elbląg oraz zabezpieczenie sprawnego funkcjonowania systemu odwodnieniowego zabudowy polderowej poprzez modernizację stacji pomp.
6.	GDDKiA	<i>Budowa drogi ekspresowej S7 Gdańsk-Warszawa (2 projekty)</i>	1 860,51	Celem projektu jest budowa odcinków drogi ekspresowej S-7, będącej częścią transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T, łączącej Gdańsk (A1) z Rabką. Na terenie województwa warmińsko - mazurskiego realizowane będą 2 projekty na odcinku: Elbląg – Miłomłyn oraz Olsztynek – Nidzica.

7.	GDDKIA	<i>Budowa drogi nr 16 na odcinku Olsztyn-Augustów (z wyłączeniem obwodnicy Ełku) odcinek Barczewo – Borki Wielkie.</i>	251,27	Celem projektu jest budowa drogi krajowej nr 16 na odcinku Barczewo – Borki Wielkie z pominięciem obwodnicy Ełku. Projekt zakłada rozbudowę istniejącej drogi krajowej nr 16 do przekroju dwujezdniowego dwupasowego klasy GP,
8.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	<i>Modernizacji linii E65/C-E65 na odcinku Warszawa-Gdynia (3 projekty)</i>	3 248,18	Realizacja projektu obejmuje w sumie 5 projektów z czego 3 przewidziane są do realizacji w województwie warmińsko-mazurskim. Są to: obszar LCS Działdowo (planowany termin oddania 30.03.2012r.), obszar LCS Iława, LCS Malbork oraz projekt w zakresie warstwy nadrzędnej LCS, ERTMS/ETCS/GSM-R, DSAT oraz zasilania układu trakcyjnego.
9.	Gmina Miasto Elbląg	<i>Modernizacja i rozbudowa infrastruktury Portu Morskiego w Elblągu (w obrębie Starego Miasta)</i>	16,21	Celem projektu jest przebudowa nadbrzeża portu wraz z przebudową kładek dla pieszych. Projekt w trakcie realizacji.
10.	PSE Operator S.A.	<i>Połączenie elektroenergetyczne Polska-Litwa (2 projekty)</i>	226,46	Inwestycja obejmuje w sumie 5 projektów z czego 2 będą realizowane na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Celem projektu jest m.in. budowa 2-torowej linii 400 kV na odcinku Ełk – Łomża, rozbudowa stacji Ełk 220/110 kV o rozdzielnię 400 kV oraz budowa stacji Łomża 400 kV. Realizacja projektu ma na celu wzmocnienie sieci elektroenergetycznej w Polsce północno-wschodniej.
11.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	<i>Centrum urazowe w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie szansą kompleksowego leczenia pacjentów z urazami wielonarządowymi</i>	9,54	Celem projektu jest remont pomieszczeń, budowa ładowiska oraz zakup sprzętu specjalistycznego i aparatury medycznej na potrzeby centrum urazowego w szpitalu o najwyższym poziomie referencyjności w województwie warmińsko-mazurskim. Utworzenie centrum urazowego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie wpłynie na poprawę jakości i dostępności do specjalistycznej diagnostyki oraz kompleksowego leczenia pacjentów z urazami wielonarządowymi, poprzez zmniejszenie powikłań pourazowych oraz obniżenie śmiertelności i kalectwa pourazowego.
12.	Urząd Morski w Gdyni	<i>Przebudowa wejścia do portu Elbląg wraz z pogłębieniem torów podejściowych do portów Zalewu Wiślanego, (projekt rezerwowany)</i>	56,51	Celem projektu jest dostosowanie parametrów toru podejściowego do powstającej nowej infrastruktury.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych na Listach Projektów Indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – aktualizacja 12 sierpień 2011 roku, www.mrr.gov.pl.

Do końca 2011 r. w ramach programu PO IiŚ w województwie warmińsko-mazurskim podpisanych zostało 11 umów z beneficjentami projektów kluczowych na kwotę dofinansowania z UE 2 914 772 159,19 zł. Są to: *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Ełk (52 688 825,48 zł), Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i rekultywacja wysypisk w Elblągu (47 046 506,21 zł), Trans-BiaLubOl. Poprawa bezpieczeństwa na drogach w województwie lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim (województwo warmińsko-mazurskie – 2 490 832,07 zł), Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – etap I (2 projekty: Miasto Elbląg – 35 972 000 zł, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku – 42 432 000 zł), Budowa drogi ekspresowej S7 Gdańsk-Warszawa (odcinek Elbląg-Miłomłyn – 1 620 129 312,45 zł, odcinek Olsztyn-Nidzica – 552 500 000 zł), Budowa drogi nr 16 na odcinku Olsztyn-Augustów (451387 928,86 zł) Modernizacja i rozbudowa infrastruktury Portu Morskiego w Elblągu (16 210 000 zł), Centrum urazowe w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie szansą kompleksowego leczenia pacjentów z urazami wielonarządowymi (9 543 800 zł).*

Oprócz projektów realizowanych w trybie indywidualnym, beneficjenci z województwa warmińsko-mazurskiego mogą ubiegać się o dofinansowanie również w naborach w trybie

konkursowym. Do 31 grudnia 2011 r. w ramach PO IiŚ z województwa warmińsko-mazurskiego wybrano do dofinansowania 60 projektów na kwotę dofinansowania 537 070 573,33 zł. (Tabela nr 4).

Tabela nr 4

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów z UE w województwie warmińsko-mazurskim w ramach PO IiŚ (bez priorytetu XIV i XV Pomoc techniczna) (stan na 31.12.2011 r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektu (PLN)	Dofinansowanie z UE wg podpisanych umów (PLN)
I	Gospodarka wodno-ściekowa	9	307 906 177,34	153 370 765,99
1.1	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM	9	307 906 177,34	153 370 765,99
II	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	2	160 288 971,13	70 945 788,76
2.1	Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych	2	160 288 971,13	70 945 788,76
IV	Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	3	57 671 701,99	14 421 346,78
4.1	Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego i ekoznaków	1	67 769,78	27 750,00
4.4	Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	1	42 017 794,30	10 332 244,50
4.6	Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne	1	15 586 137,91	4 061 352,28
V	Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	18	23 646 362,27	19 451 032,03
5.1	Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej	9	19 015 938,67	15 520 130,33
5.2	Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych	1	681 187,00	578 950,57
5.3	Opracowanie planów ochrony	3	2 634 918,75	2 234 780,97
5.4	Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej	5	1 314 317,85	1 117 170,16

VII	Transport przyjazny środowisku	1	37 221 795,58	28 693 782,22
7.2	Rozwój transportu morskiego	1	37 221 795,58	28 693 782,22
VIII	Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe	1	106 129 229,15	90 022 769,97
8.2	Drogi krajowe poza Siecia TEN-T	1	106 129 229,15	90 022 769,97
IX	Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna	8	117 306 835,27	49 900 123,67
9.1	Wysokosprawne wytwarzanie energii	2	38 816 340,00	15 899 426,00
9.2	Efektywna dystrybucja energii	2	16 358 158,45	4 908 826,60
9.3	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	2	23 787 146,82	10 808 934,14
9.4	Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	2	38 345 190,00	18 282 936,93
X	Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii	2	211 954 874,44	60 455 233,26
10.2	Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych i modernizacja istniejących systemów dystrybucji	2	211 954 874,44	60 455 233,26
XI	Kultura i dziedzictwo kulturowe	1	41 775 272,09	23 303 104,24
11.1	Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym	1	41 775 272,09	23 303 104,24
XII	Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia	15	32 863 601,54	26 506 626,41
12.1	Rozwój systemu ratownictwa medycznego	14	28 868 250,36	23 110 577,91
12.2	Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym	1	3 995 351,18	3 396 048,50
RAZEM		60	1 096 761 820,80	537 070 573,33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK07-13”, www.funduszeuropejskie.gov.pl. Pobrano 11.01.2012 r.

Najwięcej umów w województwie warmińsko-mazurskim podpisano w działaniu 12.1 *Rozwój systemu ratownictwa medycznego*, w ramach którego zawarto 14 umów na kwotę dofinansowania z UE ponad 23,1 mln zł.

W ramach powyższego działania najwięcej środków z UE przypadło na realizację projektu pn. *„Rozbudowa i wyposażenie SP ZOZ w Giżycku w celu poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie powiatów giżyckiego i węgorzewskiego”* - aż 12 776 514,00 zł. Realizację przedsięwzięcia zakończono w grudniu 2011 roku. Celem projektu było utrzymanie dobrego poziomu zdrowia ludności zamieszkującej powiat giżycki i węgorzewski poprzez szybkie działanie ratownictwa medycznego. W ramach projektu rozbudowany został Szpitalny Oddział Ratunkowy oraz zakupiony został nowy sprzęt medyczny. Nowy budynek składa się z parterowego budynku głównego, podjazdu dla karettek oraz parterowego łącznika.

Kolejnym działaniem, które charakteryzowało się znacznym zainteresowaniem beneficjentów z regionu było działanie 1.1 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM*. Do końca 2011 roku podpisano 9 umów na kwotę dofinansowania z UE 153 370 765,99 zł.

Wśród powyższych 9 wniosków zatwierdzonych do dofinansowania znalazły się m. in. inwestycje: „*Regulacja gospodarki wodno-ściekowej w gminach Regionu Wielkich Jezior Mazurskich – aglomeracja Pisz*” oraz „*Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy miejskiej Lubawa*”.

Pierwszy projekt zakłada rozwój, podniesienie konkurencyjności i atrakcyjności turystycznej oraz inwestycyjnej gminy Pisz poprzez wyeliminowanie przyczyn zanieczyszczenia środowiska. Koszt projektu oszacowano na ponad 50 mln zł, z czego ponad połowa – 24,62 mln zł, to środki z Funduszu Spójności. Do końca czerwca 2011 roku zrealizowano 33 % inwestycji tj. budowę systemu sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej, m.in. w miejscowościach: Jeglin, Karwik, Trzonki, Szczechy Wielkie, Szczechy Małe, Zdory wraz z odcinkami tranzytowymi między nimi oraz przebudowę kolektora tłoczonego Pisz – Maldanin. Planowany termin zakończenia inwestycji to koniec października 2014 roku.

Drugi projekt dotyczy przede wszystkim: remontu zbiorników biosorpcji i biostabilizacji, wymiany wszystkich urządzeń, remontu stacji trafo, przepompowni ścieków surowych, agregatorni, budowy nowego punktu zlewnego, a także modernizacji piaskownika i budowy stacji odwadniania osadów. Szacowany koszt inwestycji to prawie 24 mln zł, z czego ponad 15 mln zł to środki z UE. Rzeczowa realizacja projektu została zakończona 31.12.2011 r.

Pod względem wielkości przyznanego dofinansowania z PO liŚ w województwie warmińsko-mazurskim do końca 2011 r. dominowały projekty z: opisanego wcześniej działania 1.1 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM*, 8.2 *Drogi krajowe poza siecią TEN-T* oraz 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych*.

W ramach działania 8.2 *Drogi krajowe poza siecią TEN-T* realizowany jest projekt na terenie miasta Olsztyn pn.: „*Budowa nowego przebiegu ul. Artyleryjskiej z budową wiaduktu w ciągu ulic Partyzantów - Wojska Polskiego*”. Celem projektu jest budowa ponad kilometrowego odcinka czteropasmowej jezdni od alei Schumana do alei Wojska Polskiego, budowa dwóch wiaduktów na skrzyżowaniu ulicy Partyzantów i Wojska Polskiego oraz postawienie nowego mostu przy istniejących wiaduktach kolejowych nad Łyną. Realizacja inwestycji zakłada następujące rezultaty: poprawę powiązań województwa warmińsko – mazurskiego z krajowym i międzynarodowym układem transportowym, usprawnienie powiązań pomiędzy drogami krajowymi i wojewódzkimi, otwarcie dostępu do nowych terenów inwestycji mieszkaniowych, przemysłowych i usługowych oraz poprawę bezpieczeństwa i komfortu jazdy. Termin zakończenia realizacji inwestycji – sierpień 2012 roku.

W działaniu 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych* realizowane są 2 projekty. Pierwszy to wspólny projekt 12 samorządów wschodniej ściany województwa warmińsko-mazurskiego, pod nazwą „*Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych wraz ze składowiskiem odpadów w Siedliskach k. Ełku*”. Projekt uzyskał dofinansowanie z Funduszu Spójności w wysokości prawie 42 mln zł. Celem projektu jest stworzenie nowoczesnego zakładu unieszkodliwiania odpadów wraz ze stacjami przeładunkowymi. Nowy system gospodarki odpadami obejmie swym zasięgiem cały obszar Związku Międzygminnego „*Gospodarka Komunalna*”, czyli 2974 km² i ponad 154 tys. mieszkańców gmin: miejskiej Ełk, miejsko-wiejskiej – Gołdap, Olecko i Biała Piska oraz gminy wiejskiej – Ełk, Kalinowo, Prostki, Stare Juchy, Dubeninki, Kowale Oleckie, Wieliczki i Świętajno. Planowany termin oddania do użytkowania to czerwiec 2012 roku.

Umowę na drugi projekt pn. „*Budowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” – II etap.*” podpisano 14

grudnia 2011 r. Całkowita wartość realizacji wyniesie 62 513 645,89 zł, z czego 29 016 603,69 zł to dofinansowanie z UE. W ramach projektu zmodernizowane zostaną linie technologiczne w celu produkcji paliw alternatywnych z przeznaczeniem do instalacji termicznego przekształcania (cementowni) oraz wydzielenia odpadów biodegradowalnych. Wybudowana zostanie także instalacja do biodegradacji oraz trzy stacje przeładunkowe w: m. Półwieś gm. Zalewo, m. Lipowiec gm. Kurzętnik, Miasto Ostróda.

Do końca 2011 roku w skali całego kraju w ramach PO IiŚ podpisano 1 553 umowy na kwotę dofinansowania z UE 80,39 mld zł, co stanowi ponad 70% dostępnej alokacji w ramach programu. Umowy o najwyższej wartości dofinansowania zostały podpisane w priorytecie VI *Drogowa i lotnicza sieć TEN-T* (33,97 mld zł), priorytecie VII *Transport przyjazny środowisku* (11,94 mld zł) i priorytecie I *Gospodarka wodno-ściekowa* (11,46 mld zł). Alokacja dostępna w sektorze kultury została rozdysponowana już prawie w 100%. Kolejnymi sektorami o wysokiej wartości przyznanego dofinansowania jest sektor szkolnictwa wyższego – 98,4% oraz sektor zdrowia – 93,4%.¹³²

Do końca okresu sprawozdawczego wg danych z KSI (SIMIK 07-13) zakończono realizację 500 projektów. W wyniku ich realizacji do końca 2011 roku osiągnięto następujące wskaźniki:

- wybudowano/zmodernizowano: 1 oczyszczalnię ścieków, 1 zakład zagospodarowania odpadów;
- wybudowano/przebudowano 55,2 km sieci kanalizacyjnej, do której podłączono ponad 6 tys. osób;
- wybudowano/zmodernizowano 317 stanowisk pomiarowych lub innych urządzeń w zakresie monitoringu środowiska;
- wybudowano/zmodernizowano 51 instalacji z zakresu ochrony środowiska;
- zrealizowano: 16 projektów służących poprawie jakości środowiska, 4 projekty z zakresu edukacji lub promocji postaw ekologicznych;
- przebudowano 2,61 km dróg krajowych w miastach na prawach powiatu oraz zbudowano 3 km obwodnic w ciągu dróg krajowych;
- zmodernizowano 24 obiekty;
- wybudowano 27 jednostek wytwarzania energii elektrycznej z wiatru oraz 1 jednostkę wytwarzania energii elektrycznej z biomasy i biogazu;
- zmodernizowano i doposażono 68 zakładów opieki zdrowotnej oraz zakupiono 328 ambulansów na potrzeby ratownictwa medycznego;
- w zorganizowanych imprezach masowych wzięło udział ok. 67 tys. osób;
- utworzono 11,76 nowych miejsc pracy.

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013

Program PO IG został przyjęty decyzją Komisji Europejskiej dnia 2 października 2007 roku. W wyniku przeglądu śródkresowego Programu oraz po przyznaniu dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego wprowadzono zmiany w Programie, które decyzją Komisji Europejskiej nr K(2011)9788 zatwierdzono w dniu 22 grudnia 2011 roku.

Głównym celem Programu Innowacyjna Gospodarka jest wspieranie działań z zakresu innowacyjności produktowej, procesowej, marketingowej i organizacyjnej, które w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniają się do powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw.

Na realizację projektów w ramach PO IG przeznaczono ogółem ok. 10,2 mld euro środków publicznych oraz środki prywatne. Na kwotę tę składają się środki publiczne pochodzące z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości 8,65 mld euro oraz publiczne środki krajowe w kwocie 1,52 mld euro.

¹³² Informacja miesięczna z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – grudzień 2011r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, styczeń 2012 r.

W ramach PO IG realizowanych jest 9 priorytetów:

- I. Badania i rozwój nowoczesnych technologii
- II. Infrastruktura strefy B+R
- III. Kapitał dla innowacji
- IV. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia
- V. Dyfuzja innowacji
- VI. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym
- VII. Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji
- VIII. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki
- IX. Pomoc techniczna

Instytucją Zarządzającą PO Innowacyjna Gospodarka jest Minister Rozwoju Regionalnego, w imieniu którego obowiązki pełni Departament Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucjami Pośredniczącymi zostały: Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w ramach PO Innowacyjna Gospodarka do realizacji w ramach listy projektów indywidualnych (LPI) przewidziano następujące projekty (stan na 29 lutego 2012 r.):

1. *„Rewitalizacja Kanału Elbląskiego na odcinku Jezioro Dłużno - Miłomłyn, Miłomłyn - Zalewo, Miłomłyn – Ostróda - Stare Jabłonki”.*
2. *„Pętla żuławska – rozwój turystyki wodnej”.*

Pierwszy projekt realizowany jest ze względu na swoje niepowtarzalne walory przyrodniczo-krajobrazowe. W zakres prac wchodzi poprawa funkcjonalności toru wodnego, pochylni oraz śluz jak również stworzenie infrastruktury informacyjnej obejmującej wykonanie tablic obiektów, tablic ze schematami dróg wodnych, bakenów oraz odnowienie Izby Historii Kanału. Beneficjentem projektu jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Umowę na realizację projektu podpisano 4 lipca 2011 roku na kwotę dofinansowania z EFRR 48 439 800 zł.

Drugi projekt realizowany przez Samorząd Województwa Pomorskiego w partnerstwie z: Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz partnerami lokalnymi¹³³ zakłada powstanie portów i przystani żeglarskich oraz pomostów cumowniczych służących zarówno aktywnemu uprawianiu sportów wodnych, jak również innym formom turystyki. Zaplanowane działania mają przyczynić się do wzrostu bezpieczeństwa żeglugi oraz do zwiększenia dostępności turystyki wodnej, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Umowę na realizację projektu podpisano 8 września 2010 roku na kwotę dofinansowania z EFRR 41 710 872,75 zł.

W ramach projektu „Pętla Żuławska” realizowane będą:¹³⁴

1. *Budowa przystani żeglarskiej w Braniewie – Gmina Miasta Braniewo.*
2. *Budowa przystani żeglarskiej w Nowej Pasłęce - Gmina Braniewo.*
3. *Budowa przystani żeglarskiej w Błotniku - Gmina Cedry Wielkie.*
4. *Rozbudowa portu żeglarskiego JachtKlub Elbląg w Elblągu - Miasto Elbląg.*
5. *Rozbudowa portu żeglarskiego we Fromborku - Gmina Frombork.*
6. *Budowa przystani żeglugi turystycznej w Gniewie - Gmina Gniew.*
7. *Budowa przystani żeglarskiej przy Wzgórzu Zamkowym w Gniewie – Gmina Gniew.*
8. *Budowa mostu zwodzonego nad śluzą w Przegalinie – Gmina Miasta Gdańska.*
9. *Budowa przystani żeglarskiej w Sobieszewie – Gmina Miasta Gdańska.*
10. *Rozbudowa portu jachtowego w Krynicy Morskiej – Gmina Miasta Krynica Morska.*

¹³³ Partnerami lokalnymi są: Powiat Sztumski, Gmina Miasto Braniewo, Gmina Miasto Elbląg, Gmina Miasto Gdańsk, Gmina Miasto Krynica Morska, Gmina Miasto Malbork, Gmina Miasto Tczew, Gmina Braniewo, Gmina Cedry Wielkie, Gmina Stegna, Gmina Sztutowo, Gmina Frombork, Gmina Gniew, Gmina Tolkmicko, Gmina Nowy Dwór Gdański.

¹³⁴ Kursywą zaznaczono projekty realizowane w ramach etapu I, których realizacja zakończy się w latach 2012-2013.

11. Budowa przystani żeglarskiej „Park Północny” w Malborku – Gmina Miejska Malbork.
12. Budowa przystani pasażerskiej na rzece Nogat w Malborku - Gmina Miejska Malbork.
13. Budowa przystani żeglarskiej w Osłonce - Gmina Nowy Dwór Gdański.
14. Budowa pomostów cumowniczych w Drewnicy - Gmina Stegna.
15. Budowa przystani żeglarskiej w Rybinie - Gmina Stegna.
16. Budowa przystani żeglarskiej w Białej Górze - Powiat Sztumski.
17. Rozbudowa portu w Kątach Rybackich – Gmina Sztutowo.
18. Budowa przystani żeglarskiej w Sztutowie – Gmina Sztutowo.
19. Budowa pomostów cumowniczych – Gmina Miejska Tczew.
20. Rozbudowa portu w Tolkmicku – Gmina Tolkmicko.
21. Budowa pomostów cumowniczych przy śluzach: Biała Góra, Szonowo, Rakowiec, Michałowo, Gdańsk Głowa, Przegalina - RZGW Gdańsk.
22. Elektryfikacja śluzy Gdańska Głowa - RZGW Gdańsk.
23. System informacji i promocji turystyki wodnej (tablice informacyjne, strona internetowa, wydawnictwa, itp.) – Województwo Pomorskie.

Poza projektami realizowanymi w trybie indywidualnym, beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie z UE projektów w naborach konkursowych. Do 31 grudnia 2011 r. zatwierdzono 154 projekty do dofinansowania z EFRR (realizowane na terenie województwa) na kwotę ponad 370,75 mln zł (Tabela nr 5).

Tabela nr 5

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów w województwie warmińsko-mazurskim w ramach PO IG (bez priorytetu IX Pomoc techniczna) (stan na 31.12.2011 r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Dofinansowanie z EFRR wg podpisanych umów (PLN)
I	Badania i rozwój nowoczesnych technologii	11	68 740 874,66	50 985 558,62
1.3	Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe	3	52 359 226,90	44 505 342,87
1.4	Wsparcie projektów celowych	8	16 381 647,76	6 480 215,75
II	Infrastruktura sfery B+R	1	13 139 477,76	9 530 938,84
2.1	Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym	1	13 139 477,76	9 530 938,84
III	Kapitał dla innowacji	3	40 609 933,30	34 249 847,98
3.1	Inicjowanie działalności innowacyjnej	2	40 086 126,30	34 073 207,36
3.3	Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP	1	523 807,00	176 640,62
IV	Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia	28	517 149 912,87	199 246 864,71
4.1	Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R	5	38 293 526,00	16 688 432,50
4.2	Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego	5	70 786 690,00	26 087 860,00
4.3	Kredyt technologiczny	4	17 347 683,60	6 753 697,60
4.4	Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym	11	335 079 009,17	133 107 880,09
4.5	Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki	3	55 643 004,10	16 608 994,52

V	Dyfuzja innowacji	6	863 592,00	726 114,20
5.4	Zarządzanie własnością intelektualną	6	863 592,00	726 114,20
VI	Polska gospodarka na rynku międzynarodowym	54	12 355 685,94	8 599 573,58
6.1	Paszport do eksportu	45	4 420 304,04	1 978 183,16
6.2	Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów oraz powstawanie nowych terenów inwestycyjnych	6	7 827 706,64	6 570 326,07
6.5	Promocja polskiej gospodarki	3	107 675,26	51 064,35
VIII	Spółeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki	51	104 141 600,55	67 420 908,48
8.1	Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej	15	8 956 285,28	6 184 992,49
8.2	Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B	14	6 138 832,49	2 805 572,44
8.3	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion	10	64 273 468,88	46 438 028,84
8.4	Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie "ostatniej mili"	12	24 773 013,90	11 992 314,71
RAZEM		154	757 001 077,08	370 759 806,41

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK07-13”, www.funduszeuropejskie.gov.pl. Pobrano 11.01.2012 r.

Najwięcej umów z beneficjentami z województwa warmińsko-mazurskiego zawarto w działaniu 6.1 „Paszport do eksportu”, w ramach którego podpisano 45 umów na kwotę dofinansowania z EFRR równą 1 978 183,16 zł. Projekty te skierowane są na kompleksowe wsparcie przedsiębiorców MSP zainteresowanych nawiązaniem kontaktów handlowych z partnerami zagranicznymi, obejmujących w szczególności szkolenia i doradztwo w zakresie promocji i sprzedaży za granicą, promocję eksportu, badania rynków zagranicznych oraz udział w imprezach targowo-wystawienniczych. Kolejnym pod względem ilości podpisanych umów było działanie 8.1 *Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej* tj. wsparcie dla nowo tworzonych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw świadczących eUsługi. W ramach powyższego działania podpisano 15 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 6 184 992,49 zł.

Pod względem wielkości zakontraktowanego dofinansowania z EFRR przeważa działanie 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym* - podpisano 11 umów na kwotę dofinansowania 133 107 880,09 zł. Ww. projekty skierowane są na nowe inwestycje obejmujące zastosowanie nowych, wysoko innowacyjnych rozwiązań w szczególności technologicznych w produkcji i usługach, w tym prowadzących do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko. Przykładem projektu realizowanego w ramach powyższego działania jest projekt „Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań technologicznych i produktowych połączonych z rozwojem działalności produkcyjnej i badawczo-rozwojowej przedsiębiorstwa” firmy Bogart Sp. z o.o. w Dobrym Mieście. W ramach projektu rozbudowana została między innymi automatyczna linia SMT do montażu podzespołów elektronicznych, o urządzenia najnowszej generacji o najwyższej gęstości połączeń, szwedzkiej marki MYDATA, wśród nich dokonano uruchomienia i włączono do linii produkcyjnej Drukarkę MY500 JetPrinting Technology, dzięki której w procesie produkcyjnym całkowicie wyeliminowany został szablon, skracając czas przygotowania produkcji i umożliwiając częste dowolne zmiany w projektach PCB. Kolejnym

zainstalowanym urządzeniem jest Piec Asscon VP 1000-44 przeznaczony do lutowania elektronicznych podzespołów strukturalnych (SMD) na płytkach obwodów drukowanych.¹³⁵

Najmniej umów zawarto w ramach działania 3.3 *Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP* oraz działania 2.1 *Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym*. W ramach tego typu projektów, podpisano po 1 umowie na kwoty dofinansowania równe odpowiednio 176 640,62 zł oraz 9 530 938,84 zł.

Z działania 2.1 *Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym* zrealizowano projekt pt. „Wyposażenie i modernizacja zintegrowanego laboratoriów naukowo-badawczych Centrum Doskonałości BIOANIREP”. Celem projektu było stworzenie specjalistycznej bazy naukowo-badawczej poprzez rozbudowę istniejącego zaplecza naukowo-badawczego i stworzenie nowoczesnych, zintegrowanych pracowni specjalistycznych, umożliwiających prowadzenie kompleksowych badań oraz wzrost transferu wiedzy i wyników badań do przedsiębiorstw funkcjonujących w sektorach: biotechnologia, usługi lekarsko-weterynaryjne, przemysł farmaceutyczny oraz pośrednio przemysł spożywczy i paszowy. Beneficjentem projektu był Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie. Realizacja zadań projektowych odbywała się w terminie od 1 stycznia 2009 do 31 marca 2011 roku.

Do końca stycznia 2012 roku w całym kraju w ramach PO IG, podpisano 8 760 umów na dofinansowanie z EFRR w kwocie 29,5 mld zł. Oznacza to, iż alokacja dla programu na lata 2007-2013 została wykorzystana w 73%. Do dnia 31.12.2011 r. zakończono w sumie realizację 1922 projektów, z czego najwięcej w działaniu 6.1 *Paszport do eksportu* – 991 projektów.

Najwięcej umów podpisano w ramach VIII osi priorytetowej *Spółczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki* (3012) oraz VI osi priorytetowej *Polska gospodarka na rynku międzynarodowym* (2843).

Pod względem wartości przyznanego dofinansowania z UE najwięcej środków zakontraktowano w ramach IV osi priorytetowej *Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia* – 10 062 mln zł (co stanowi 70,85% alokacji), najmniej w ramach VI osi priorytetowej *Polska gospodarka na rynku międzynarodowym* – 1 086 mln zł (co stanowi 63,86% alokacji).

W wyniku realizacji projektów w ramach PO IG w całej Polsce osiągnięto następujące wskaźniki produktu i rezultatu.¹³⁶

- wsparto 3 084 projekty, w tym 955 z zakresu społeczeństwa informacyjnego;
- utworzono 9 801 nowych miejsc pracy;
- zgłoszono 92 zgłoszenia patentowe, z czego przyznano 6 patentów;
- wybudowano/zmodernizowano 6 laboratoriów;
- wsparto 2 nowopowstałe przedsiębiorstwa (w okresie 2 lat od utworzenia);
- 271 wspartych przedsiębiorstw wprowadziło innowacje;
- wsparto 30 przedsiębiorstw, które rozpoczęły lub rozwinęły dotychczas prowadzoną działalność B+R;
- zrealizowano 2 projekty przy współpracy jednostek naukowo-badawczych i przedsiębiorstw;
- z usług wspartych Instytucji Otoczenia Biznesu skorzystało 431 przedsiębiorstw;
- przygotowano 19 terenów inwestycyjnych;
- wsparto 949 przedsiębiorstw, w tym 606 mikro, 205 małych oraz 138 średnich;
- wdrożonym lub zintegrowanym systemem informatycznym typu B2B objęto 10 956 przedsiębiorstw;
- 410 gospodarstw domowych uzyskało dostęp do Internetu;
- wsparto 10 inwestycji w budowę szerokopasmowego Internetu;
- przygotowano 1 224 usługi elektroniczne;

¹³⁵ <http://www.bogart.pro/mozliwosci-technologiczne-smd-tht.html>

¹³⁶ Sprawozdanie roczne z realizacji *Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 za 2011 r.*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, czerwiec 2012 r.

- przeszkolono 495 osób w zakresie informatyki i wykorzystania Internetu.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

Program został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 28 września 2007 roku. W dniu 5 grudnia 2011 r. Komisja Europejska zatwierdziła zmiany wprowadzone w Programie Kapitał Ludzki wynikające z przeglądu śródkresowego oraz realokacji dodatkowych środków finansowych pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania.

Celem głównym Programu Kapitał Ludzki jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Realizacja programu przebiegała będzie m.in. poprzez aktywizację zawodową, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, efektywnego zarządzania w administracji państwowej.

Budżet PO KL na lata 2007-2013 wynosi ponad 11,7 mld euro (ok. 10 mld euro to środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego, a pozostałe 1,7 mld euro to środki krajowe), z czego region Warmii i Mazur dysponuje kwotą 26,76 mln euro (łącznie ze środkami z Krajowej Rezerwy Wykonania).

Program Operacyjny Kapitał Ludzki obejmuje 10 priorytetów, wdrażanych zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym. W ramach komponentu centralnego wdrażanych jest 5 priorytetów, natomiast 4 priorytety są wdrażane w ramach komponentu regionalnego (Priorytet X to Pomoc techniczna¹³⁷). Około 60% środków przeznaczonych zostało na wsparcie realizowane przez poszczególne regiony, natomiast 40% środków jest wdrażanych w ramach tzw. komponentu centralnego przede wszystkim jako wsparcie dla struktur i systemów instytucjonalnych.

Komponent centralny PO KL obejmuje następujące priorytety:

- I. Zatrudnienie i integracja społeczna
- II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
- III. Wysoka jakość systemu oświaty
- IV. Szkolnictwo wyższe i nauka
- V. Dobre rządzenie

Komponent regionalny PO KL obejmuje poniższe priorytety:

- VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich
- VII. Promocja integracji społecznej
- VIII. Regionalne kadry gospodarki
- IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Funkcję Instytucji Zarządzającej pełni Minister Rozwoju Regionalnego, a w jego imieniu obowiązki pełni Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucją Pośredniczącą zostały: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W ramach priorytetów VI-IX rolę Instytucji Pośredniczącej pełnią poszczególne Zarządy Województw.

W ramach Programu Kapitał Ludzki potencjalni beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w dwóch trybach naborów wniosków – systemowym

¹³⁷ Pomoc techniczna jest komponentem wszystkich programów operacyjnych: sektorowych i regionalnych. Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna (IZ PO PT) pełni rolę koordynatora Pomocy technicznej we wszystkich programach operacyjnych i jest odpowiedzialna za realizację *Wytucznych w zakresie korzystania z pomocy technicznej* - dokumentu obowiązującego wszystkie programy operacyjne. *Wytuczne* definiują ogólne zasady korzystania z Pomocy technicznej w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), natomiast załączniki do przedmiotowych *Wytucznych* określają specyficzne zasady korzystania z Pomocy technicznej w ramach poszczególnych sektorowych programów operacyjnych.

i konkursowym. Szczegółowa informacja odnośnie liczby podpisanych umów z województwa warmińsko-mazurskiego przedstawia tabela poniżej (Tabela nr 6).

Tabela nr 6

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów w województwie warmińsko-mazurskim w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (bez priorytetu X Pomoc techniczna)

(stan na 31.12.2011 r.)

Nr priorytetu/ działania	Nazwa priorytetu/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Dofinansowanie z EFS wg podpisanych umów (PLN)
I	Zatrudnienie i integracja społeczna	1	254 833,00	216 608,05
1.3	Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej	1	254 833,00	216 608,05
II	Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących	51	33 650 462,02	21 228 661,30
2.1	Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	51	33 650 462,02	21 228 661,30
III	Wysoka jakość systemu oświaty	33	73 262 839,77	62 273 413,81
3.3	Poprawa jakości kształcenia	21	64 239 856,29	54 603 877,85
3.4	Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie	12	9 022 983,48	7 669 535,96
IV	Szkolnictwo wyższe i nauka	7	42 532 942,33	36 153 000,98
4.1	Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy	6	40 980 786,33	34 833 668,38
4.2	Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym	1	1 552 156,00	1 319 332,60
V	Dobre rządzenie	41	54 776 440,07	46 559 974,05
5.2	Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej	25	37 311 941,65	31 715 150,40
5.4	Rozwój potencjału trzeciego sektora	11	15 342 958,80	13 041 514,98
5.5	Rozwój dialogu społecznego	5	2 121 539,62	1 803 308,67
VI	Rynek pracy otwarty dla wszystkich	175	405 864 678,50	341 993 822,54
6.1	Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	102	350 533 374,68	294 962 214,30
6.2	Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	15	52 620 815,11	44 727 692,84
6.3	Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	58	2 710 488,71	2 303 915,40
VII	Promocja integracji społecznej	311	168 456 004,68	143 187 603,98
7.1	Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji	130	112 086 370,61	95 273 415,02
7.2	Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	104	52 621 485,78	44 728 262,91
7.3	Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	77	3 748 148,29	3 185 926,05
VIII	Regionalne kadry gospodarki	245	199 358 952,41	155 187 128,64

8.1	Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	224	164 977 616,84	127 502 601,13
8.2	Transfer wiedzy	21	34 381 335,57	27 684 527,51
IX	Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	675	217 737 388,93	182 720 770,69
9.1	Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	295	128 038 500,29	108 315 641,87
9.2	Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	97	48 641 295,18	40 489 937,65
9.3	Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego	25	19 692 392,88	16 738 533,95
9.4	Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	35	11 128 323,93	8 480 650,07
9.5	Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	223	10 236 876,65	8 696 007,15
Razem		1539	1 195 894 341,71	989 520 984,04

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK07-13, www.funduszeuropejskie.gov.pl. Pobrano 11.01.2011 r.

Do końca 2011 r. w ramach PO KL wsparto beneficjentów z województwa warmińsko-mazurskiego którzy łącznie realizowali 1 539 projektów, z czego 133 w ramach komponentu krajowego i 1 406 w ramach komponentu regionalnego. W komponencie regionalnym najwięcej umów podpisano w ramach działania 9.1 *Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty* (295), 8.1 *Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie* (224) oraz 9.5 *Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich* (223). Najwyższą wartość dofinansowania z EFS przyznano natomiast dla projektów realizowanych w ramach działania 6.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie* – 294 962 214,30 zł.

Przykładem dobrych praktyk dla projektów realizowanych w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku mogą być projekty nagrodzone w ramach konkursu „Ambasador EFS 2011 w ramach Dobrych Praktyk PO KL w województwie warmińsko-mazurskim”. Spośród 14 nominowanych nagrodzono 4 projekty:

- projekt „Punkty przedszkolne w powiecie elbląskim” Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Zarząd Okręgowy w Elblągu, realizowany w ramach działania 9.1 w okresie od grudnia 2009 r. do listopada 2010 r. Projekt zakładał utworzenie 5 punktów przedszkolnych na terenie powiatu elbląskiego. Punkty przedszkolne utworzone zostały na bazie popołudniowych świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży w gminach Markusy, Ogrodniki, Jegłownik, Godkowo i Pogrodzie. Programem bezpłatnego wychowania przedszkolnego objętych zostało 100 dzieci w wieku 3-5 lat z 20 wsi powiatu elbląskiego. Wartość dofinansowania projektu z EFS wyniosła 840 022,79 zł (85% wartości całkowitej projektu);
- projekt „Drogowskaz na biznes” Fundacji „ATUT” z Ostródy, realizowany w ramach działania 6.2 w okresie od sierpnia 2009 r. do marca 2011 r. Celem projektu był wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców subregionu elbląskiego poprzez zaktywizowanie 120 osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz samo zatrudnienie 80 osób z subregionu elbląskiego poprzez udzielenie wsparcia w formie szkoleń, doradztwa i bezpośredniego wsparcia finansowego. Projekt obejmował swym zasięgiem powiaty: braniewski, działdowski, elbląski, iławski, nowomiejski, ostródzki oraz powiat m. Elbląg. Wartość dofinansowania z EFS wyniosła 3 269 210,50 zł (85% wartości całkowitej projektu);
- projekt „Rozwój kwalifikacji kadry Michelin Polska S.A. drogą do postępu” firmy „Techpal” Sp. z o.o., realizowany w ramach działania 8.1 w okresie od sierpnia 2009 r. do lipca 2011 r. Celem projektu było podniesienie i dostosowanie umiejętności i kwalifikacji 622 pracowników (w tym 105 kobiet) firmy Michelin

Polska S.A. w Olsztynie do potrzeb regionalnej gospodarki poprzez szkolenia w obszarach informatyki, techniki, produkcji i zarządzania. W rezultacie w projekcie wzięło udział 1051 pracowników (w tym 227 kobiet) w ramach 170 sesji szkoleniowych w 39 kierunkach szkoleń. Wartość dofinansowanie z EFS wyniosła 2 284 811,93 zł (50% wartości całkowitej projektu);

- projekt „Bądź aktywny – zainwestuj w siebie” Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, realizowany w ramach działania 7.2 w okresie od marca 2010 r. do lutego 2011 r. Projekt początkowo był skierowany do 50 osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej, nie zatrudnionych, zamieszkujących w powiecie ostródzkim. Ostatecznie wsparcie w ramach projektu otrzymały 54 osoby niepełnosprawne, w tym 67 % stanowiły kobiety i 33 % mężczyźni. Osoby niepełnosprawne uczestniczące w projekcie podniosły wiedzę w zakresie funkcjonowania na rynku pracy, podniosły motywacje do podejmowania samodzielnych działań, podniosły kompetencje społeczne i zawodowe (nabyły umiejętności korzystania z ITC, umiejętności rękodzielnicze). Wartość dofinansowania z EFS wyniosła 347 616,00 zł (85 % wartości całkowitej projektu).

W skali całego kraju w ramach PO KL do końca 2011 roku zawarto 30 461 umów o dofinansowanie z EFS na kwotę 32,56 mld zł. Wartość przyznanego dofinansowania stanowiła 68,6% alokacji dostępnej w latach 2007-2013.

W ramach komponentu centralnego podpisano 2 418 umów o wartości dofinansowania z EFS ponad 10,68 mld zł. Największą liczbę umów (729) zawarto w ramach Priorytetu II *Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących*. Z kolei pod względem przyznanego dofinansowania przeważa Priorytet IV *Szkolnictwo wyższe i nauka* (ponad 3 mld zł przyznanego dofinansowania).

Na komponent regionalny PO KL przypada zdecydowana większość podpisanych umów – 27 996 umów o wartości dofinansowania z EFS ponad 20,4 mld zł. Liderem pod względem liczby podpisanych umów w komponencie regionalnym jest Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* (11 705 umów). Natomiast pod względem wartości przyznanego dofinansowania z EFS dominuje Priorytet VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* (ponad 7,38 mld zł przyznanego dofinansowania).

Do końca 2011 r. osiągnięto następujące efekty realizacji projektów:¹³⁸

- blisko 708 tys. osób zakończyło udział w projektach aktywizacji zawodowej, w tym ponad 282,1 tys. osób młodych oraz ponad 77 tys. osób w wieku 50+;
- wsparciem szkoleniowym objęto ponad 199,8 tys. osób długotrwale bezrobotnych i ponad 24,6 tys. osób niepełnosprawnych;
- środki finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej otrzymało ponad 124,5 tys. osób, z czego 21,3 tys. było poniżej 25 roku życia, a 10,4 tys. należało do grupy wiekowej 50+. Z tej formy wsparcia skorzystało także 2,4 tys. osób niepełnosprawnych i 31,4 tys. osób długotrwale bezrobotnych;
- w ramach dofinansowanych projektów wsparcie otrzymało 5,4 tys. podmiotów ekonomii społecznej (np. fundacji, spółdzielni socjalnych) oraz blisko 85 tys. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- blisko 451,8 tys. pracowników (w tym 68,3 tys. osób w wieku 50+) skorzystało ze szkoleń w ponad 40,7 tys. przedsiębiorstwach;
- ponad 20 tys. osób otrzymało wsparcie szkoleniowo-doradcze w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin-off lub spin-out;
- opracowano 10 programów profilaktycznych i wspierających powrót do pracy;
- 15,9 tys. pielęgniarek i położnych ukończyło studia pomostowe a ponad 50 tys. nauczycieli uczestniczyło w doskonaleniu zawodowym;

¹³⁸ „Efekty wdrażania Programu Kapitał Ludzki – styczeń 2012”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, styczeń 2012 r.

- ponad 45 tys. studentów rozpoczęło studia na kierunkach zamawianych (automatyka i robotyka, biotechnologia, budownictwo, informatyka);
- wsparto 3,2 tys. ośrodków wychowania przedszkolnego.

Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013

W latach 2007-2013 współpraca w wymiarze transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym jest realizowana w ramach odrębnego trzeciego celu polityki spójności Unii Europejskiej – Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Polska alokacja z UE przeznaczona na realizację programów w ramach EWT stanowi 557,8 mln euro z EFRR. Dodatkowo 173,3 mln euro Polska otrzymała na współpracę transgraniczną z państwami nie należącymi do Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP).¹³⁹ Państwa spoza UE uczestniczące w realizacji programów w ramach EISP muszą zapewnić współfinansowanie ze środków własnych w wysokości min. 10%.

W perspektywie na lata 2007-2013 powstał nowy Program Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk (w województwie warmińsko-mazurskim obszarem kwalifikowanym jest podregion elbląski na zasadzie elastyczności¹⁴⁰) oraz Program Współpracy Transgranicznej Litwa - Polska (w województwie warmińsko-mazurskim obszar kwalifikowany to podregion ełcki oraz olsztyński na zasadzie elastyczności). Program Sąsiedztwa Polska - Litwa - Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej INTERREG IIIA, realizowany we współfinansowaniu ze środków TACIS/CBC, znalazł swoją kontynuację w programie Polska - Litwa - Federacja Rosyjska. W programie całe województwo należy do obszaru kwalifikowanego tego programu.

Do dnia 31.12.2011 roku w ramach 4 naborów otwartych w Programie Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska podpisanych zostało ogółem 15 umów o dofinansowanie projektów z udziałem beneficjentów z województwa warmińsko-mazurskiego na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 9 984 002,64 euro oraz 1 umowę na projekt strategiczny¹⁴¹.

Tabela nr 7

Wnioski wybrane do dofinansowania z EFRR, w trybie konkursowym, w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska (stan na 31.12.2011 r.)

Priorytet/działanie *	Liczba podpisanych umów **	Całkowite wydatki kwalifikowane projektu (w euro)	Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR (w euro) ***
I. Wzrost konkurencyjności i produktywności regionu transgranicznego	9	12 175 722,70	5 401 380,30
I.1. Modernizacja małej infrastruktury ekonomicznej	2	3 246 010,00	902 189,15
I.3. Rozwój zrównoważonej turystyki transgranicznej oraz zachowanie kulturowego i historycznego dziedzictwa	7	8 929 712,70	4 499 191,15
II. Spójność transgraniczna i ogólna poprawa jakości obszaru transgranicznego	6	7 642 865,26	4 582 622,34
II.1. Rozwój nowych i wzmacnianie istniejących sieci współpracy w obszarze społecznym i kulturalnym.	5	5 439 996,16	3 676 661,94

¹³⁹ <http://www.ewt.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Strony/Finansowanie.aspx>

¹⁴⁰ Zasada elastyczności oznacza, że podregion który przyłączono do obszaru głównego Programu traktowany jest jako przyległy do tego obszaru i razem z innymi podregionami przyłączonymi na tej zasadzie może wykorzystać tylko 20 % całego budżetu Programu, oznacza to w praktyce, że najlepiej składać projekty w najwcześniejszych naborach wniosków.

¹⁴¹ Projekty strategiczne Programu Litwa-Polska powinny mieć znaczący i zrównoważony wpływ na spójność społeczno-gospodarczą obszaru Programu oraz mieć istotne (strategiczne) znaczenie dla regionów przygranicznych. Takie projekty powinny charakteryzować się (miedzy innymi) wysoką złożonością zagadnień i zaangażowanych partnerów. Jak również być rozwijane i wdrażane w ścisłej współpracy transgranicznej. Przewidywane rezultaty projektów strategicznych muszą realnie łączyć terytorium, ludzi lub systemy po obu stronach granicy.

II.2. Poprawa środowiska życia	1	2 202 869,10	905 960,40
Razem	15	19 818 587,96	9 984 002,64

* Zestawienie obejmuje wyłącznie projekty złożone w ramach otwartych naborów wniosków, bez uwzględnienia projektów strategicznych oraz Funduszu Małych Projektów, w których udział biorą partnerzy z województwa warmińsko-mazurskiego.

** W każdym projekcie umowa o dofinansowanie podpisana jest z Partnerem Wiodącym, choć jest wiążąca dla wszystkich partnerów projektu; z 15 powyższych projektów partnerzy z Warmii i Mazur są Partnerami Wiodącymi w 9.

*** Wskazane kwoty oznaczają dofinansowanie w poszczególnych projektach dla partnerów z województwa warmińsko-mazurskiego; kwoty te nie obejmują dofinansowania dla innych partnerów (np. partnerów litewskich oraz instytucji z województwa podlaskiego).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie.

Projekty realizowane z udziałem partnerów z województwa warmińsko-mazurskiego wybrane do dofinansowania w trybie konkursowym w ramach Programu Litwa – Polska przedstawiają się następująco:

Tabela 8

Projekty wybrane do dofinansowania z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego w ramach Programu Litwa Polska (stan na 31.12.2011 r.)

Działanie	Partner Wiodący	Nazwa projektu	Opis projektu	Wartość przyznanego dofinansowania (EUR)
1.1	Szkoła dla Dzieci i Dorosłych w Alytus, LT	Aktywizacja społeczności sąsiedzkich poprzez rozwój infrastruktury sportowej oraz innych działań edukacyjnych	Głównym celem projektu jest wzmocnienie współpracy transgranicznej między Alytus i Giżyckiem poprzez modernizację środowiska sportowego i innowacyjne działania edukacyjne. W trakcie projektu skonstruowana zostanie hala sportowa w Szkole dla Młodzieży i Dorosłych w Alytus i przeprowadzona zostanie renowacja boiska sportowego, bieżni, skoczni w dal, rzutni kulą i parkingu w Giżycku.	1 954 439,00
1.1	Powiat Giżycki / Powiatowy Zespół Obsługi Szkół i Placówek Oświatowych w Giżycku	Edukacja zawodowa w regionie transgranicznym podstawą rozwoju przedsiębiorczości	Celem projektu jest zwiększenie konkurencyjności firm powiatu giżyckiego i miasta Alytus. Głównymi zamierzeniami projektu są zorganizowanie współpracy przedsiębiorstw powiatu giżyckiego i miasta Alytus, podniesienie kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw oraz stworzenie właściwych warunków kształcenia w szkołach zawodowych.	804 669,50
1.3	Gmina Šakiai, LT	Sintautai – Gołdap 1	Celem projektu jest powstanie dwóch kulturalno-rekreacyjnych parków wyposażonych w sceny, teren widowiskowy, obszary zielone do spędzania czasu wolnego – po obu stronach granicy : w Sintautai i w Grabowie, w których odbywać się będą imprezy rekreacyjno-kulturalne, spotkania partnerów z regionu, mieszkańców, ich rodzin oraz turystów. Projekt realizowany będzie przez trzech partnerów: Administrację Rejonu Šakiai, Dom Kultury w Gołdapi oraz Biuro Euroregionu Sesupa.	143 520,80
1.3	Administracja Regionu Alytus, LT	Transgraniczny rozwój aktywnych usług turystycznych na Litwie i w Polsce	Celem projektu jest uatrakcyjnienie obsługi aktywnej turystyki w regionach współpracujących Litwy i Polski poprzez: zanalizowanie realności i przygotowanie dokumentacji technicznej odnowy baz wioślarskich oraz promocję amatorskiego wioślarstwa jako formy aktywnej turystyki.	332 352,38
1.3	Samorząd Regionu Alytus	Rozwój turystyki transgranicznej – dziedzictwo kulturowe dla przyszłych pokoleń	Celem projektu jest wzmocnienie więzi pomiędzy przygranicznymi regionami Polski i Litwy poprzez przebudowę dwóch placów, organizację cyklicznych imprez z zakresu promowania kultury narodowej : Polsko – Litewski jarmark ludowy (Olecko), Spotkania Folklorystyczne (Simnas), koncert kolęd (Olecko) oraz organizację trzech wycieczek.	1 032 218,75
1.3	Powiat Piski, PL	Aktywna turystyka nad jeziorami pogranicza	Celem projektu jest poprawa standardu usług oferowanych przez ośrodki turystyczno-sportowe, a także rozwój pod względem turystycznym miast Pisz i Alytus. Projekt	2 291 773,27

			przewiduje działania inwestycyjne w Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym w Piszcu oraz Bazie Wioślarskiej w Daugai w celu unowocześnienia istniejącej infrastruktury i dostosowania ośrodków dla aktywnych usług turystycznych.	
1.3	Elckie Centrum Kultury, PL	Transgraniczne Centrum Integracji Kulturalnej „Scena na granicy”	Celem projektu jest wybudowanie 2 amfiteatrów po jednym w Elku i Alytusie, które będą wykorzystywane w ramach współpracy transgranicznej na polu kultury, turystyki oraz rozwoju regionalnego oraz wydanie Katalogu Kultury Transgranicznej, który będzie służył jako przewodnik przybliżający ofertę turystyczną i kulturalną regionów partnerskich.	2 420 584,46
1.3	Administracja Rejonu Šakiai, LT	Sintautai - Goldap 2	Projekt "Sintautai-Goldap 2" jest drugim i końcowym etapem projektu "Sintautai-Goldap". Projekt ma na celu rozwój transgranicznej turystyki i kultury poprzez rozwój infrastruktury polegający na stworzeniu dwóch publicznych kulturalno-rekreacyjnych parków w Sintautai (region Šakiai, Litwa) i Grabowie (powiat goldapski, Polska), w których odbywać się będą liczne wydarzenia rekreacyjno-kulturalne i spotkania partnerów z regionu, a także mieszkańców miejscowości i ich rodzin oraz turystów. Dla wzmocnienia przyszłych relacji Sintautai-Grabowo zostanie założone stowarzyszenie. W przyszłości właściwe i efektywne rozpowszechnianie informacji i promocję projektu zapewni Euroregion Šešupė.	1 044 807,25
1.3	Gmina Olecko	Budowa wspólnego produktu turystycznego regionów Olecka i Kozłowej Rudy na bazie rozwiniętej infrastruktury turystycznej	Celem ogólnym projektu jest budowa transgranicznych produktów turystycznych w powiązaniu z atrakcjami, walorami i możliwościami wykorzystania infrastruktury i zagospodarowania turystycznego. Celem bezpośrednim projektu jest stworzenie warunków do uprawiania aktywnych form turystyki na obszarze przygranicznym Polski i Litwy.	324 698,85
2.1	Izba Celna w Olsztynie, PL	Bezpieczna Unia Europejska – wzmocnienie współpracy transgranicznej służb celnych Polski i Litwy	Celem projektu opracowanego przez Izbę Celną w Olsztynie w partnerstwie z Izbą Celną w Białymstoku i Terytorialnym Urzędem Celnym w Kownie jest wzrost efektywności działań polskich i litewskich służb celnych. Celem bezpośrednim jest wyposażenie mobilnych grup kontrolnych po obu stronach granicy w sprzęt łącznościowy, specjalistyczne środki transportu, wyposażenie dwóch Punktów Kontaktowych w sprzęt komputerowy i lingwistyczny oraz przeprowadzenie cyklu warsztatów i działań operacyjnych.	640 506,06
2.1	Fundacja „Rodowo”, PL	Transgraniczna sportowa wymiana młodzieży	Celem projektu jest wzmocnienie więzi pomiędzy społecznościami lokalnymi po obu stronach polsko-litewskiej granicy poprzez rozwój sieci wymiany młodzieży, rozwój transgranicznych młodzieżowych centrów sportu i rekreacji oraz zakup wyposażenia sportowego. Projekt realizowany jest we współpracy Fundacji „Rodowo”, Centrum Sportu i Rekreacji z Alytus i Administracji Miasta Alytus.	178 500,00
2.1	Gmina Olecko, PL	Transgraniczna współpraca młodzieży	Celem projektu jest wzmocnienie więzi pomiędzy przygranicznymi regionami Polski i Litwy poprzez rozwój programów wymiany dzieci i młodzieży w wymiarze sportowym. Projekt polegać będzie na organizacji cyklicznych imprez i obozów sportowych.	2 980 891,35
2.1	Administracja Samorządowa Rejonu Šakiai, LT	Tęcza Sztuk - 1	Celem projektu jest promowanie zrównoważonej współpracy kulturalnej młodzieży z Šakiai i gminy Goldap poprzez zorganizowanie wspólnych letnich warsztatów artystycznych i muzycznych dla młodzieży	102 532,95

			(15-19 lat), uczniów z lokalnych szkół artystycznych (36 uczniów i 8 nauczycieli), jak również prezentację wyników tych warsztatów dla mieszkańców i turystów podczas dni miast Śakiai i Goldap (planowane jest zorganizowanie jednej wystawy i koncertu w każdym mieście partnerskim oraz wydanie katalogu w 3 językach z pracami powstałymi podczas warsztatów).	
2.1	Powiat Giżycki, PL	Rozwój infrastruktury i współpracy w obszarze sportu i edukacji	Celem projektu jest wzmocnienie współpracy transgranicznej między Litwą i Polską poprzez edukację sportową, rozwój infrastruktury sportowej w Giżycku i Alytus oraz wymianę młodzieży.	721 566,36
2.2	Powiat Giżycki, PL	Zwiększenie wydajności energetycznej budynków edukacyjnych oraz promowanie odnawialnych źródeł energii	Projekt zakłada realizację szeregu działań: wprowadzenie systemów monitorowania zużycia energii w szkołach, przeprowadzenie szkolenia z zakresu systemów zarządzania środowiskowego, przeprowadzenie termomodernizacji, instalację odnawialnych źródeł energii, opracowanie strategii na temat wprowadzania odnawialnych źródeł energii w budynkach szkolnych, wymianę urządzeń zużywających nadmiernie energię, wprowadzenie do szkolnych programów zagadnień dot. oszczędzania energii oraz zainicjowanie polsko-litewskiej sieci Eko-Szkół.	1 872 438,73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Biuro Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W realizację projektu strategicznego pod nazwą „PL-LT 112. System zarządzania działaniami ratowniczymi i obsługi europejskiego numeru ratunkowego” zostało zaangażowanych siedem podmiotów (Komendy Straży Pożarnej: w Polsce z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego oraz na Litwie z województwa Marijampole oraz Alytus). Partnerem Wiodącym projektu jest Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku. Strategicznym celem projektu jest stworzenie bezpiecznego społeczeństwa na obszarze transgranicznym Polski i Litwy poprzez usprawnienie powiadamiania służb ratowniczych za pośrednictwem numeru 112. Całkowita wartość dofinansowania inwestycji z EFRR wynosi 3 876 251,66 euro a wnioskowana kwota dofinansowania przypadająca na partnera z naszego województwa jest równa 998 750 euro. Okres rzeczowej realizacji inwestycji obejmuje lata 2010 – 2012.

W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk od początku wdrażania programu do dnia 31.12.2011 r. z województwa warmińsko-mazurskiego zaakceptowano do realizacji 9 projektów – jednak dwa z nich pn. *BaltNet South Baltic Networking Development for Labour Market Integration* oraz *I have the right*, nie były realizowane z powodu rezygnacji partnera wiodącego. W 2011 r. odbyły się dwa nabory wniosków. Komitet Sterujący w 2011 r. zatwierdził 2 projekty (z udziałem trzech partnerów z województwa) złożone podczas VI naboru wniosków. Pierwszy projekt *LIFEScape - Implementing EU Landscape Convention in the South Baltic Region*, którego inicjatorem i partnerem wiodącym jest Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej angażuje 6 partnerów, w tym po polskiej stronie miasto Tolkmicko. Drugim zatwierdzonym projektem jest *In Theatre* tj. *Joint performances the South Baltic Region* przygotowany i przewodzony przez Teatr Dramatyczny im. A. Sewruka w Elblągu.

Tabela nr 9

Projekty realizowane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2011 r.)

L.p.	Wyszczególnienie	Partner	Opis projektu	Wartość przyznanego/wykorzystanego dofinansowania z EFRR (w euro)
1.	MOMENT Modern Water Management in the South Baltic Sea Area	Urząd Marszałkowski Woj. Warmińsko-Mazurskiego	Celem projektu było polepszenie zarządzania wodą w ramach partnerstwa opartego na strukturze Euroregionu Bałtyk. W ramach projektu rozwinięto i przetestowano model zarządzania polegający na współpracy z aktorami lokalnymi tzw. Partnerstwa Użytkowników Wody, przeprowadzono 11 działań pilotażowych m.in. na 6 mniejszych rzekach na terenie Polski, Litwy i Szwecji. Działania projektu dotyczyły problemów zanieczyszczeń przez rolnictwo i gospodarstwa domowe, użytkowania terenów leśnych, postępowania z wodą opadową oraz lepszej wymiany wiedzy i komunikacji.	42 618,15
2.	Yc3 Youth Cross-Border Cooperation and Communication Project	Urząd Marszałkowski Woj. Warmińsko-Mazurskiego	Projekt miał na celu wzmocnienie udziału młodzieży w politycznych procesach decyzyjnych poprzez powołanie Rady Młodzieżowej działającej przy Euroregionie Bałtyk, składającej się z młodzieży z Danii, Szwecji, Polski, Litwy oraz Rosji. Rada Młodzieżowa umożliwiła wzmocnienie dialogu międzykulturowego pomiędzy młodzieżą oraz stanowiła platformę współpracy, wymiany doświadczeń oraz sieciowania tematyk przedsiębiorczości, promowania równości, mobilności i ochrony środowiska.	26 861,10
3.	DISKE Development of Innovative Systems through Knowledge Exchange	Urząd Miasta Elbląg	Projekt polegał na współpracy pomiędzy instytucjami naukowymi a parkami technologicznymi, inkubatorami oraz władzami lokalnymi mającej przynieść zwiększenie dostępu do innowacji małych i średnich przedsiębiorstw z obszaru Południowego Bałtyku, podniesienia ich konkurencyjności, potencjału ekonomicznego oraz wzajemnej współpracy.	416 130,25
4.	Art line	Centrum Sztuki Galeria EL, Elbląg	Zasadniczym celem projektu jest stworzenie sieci współpracy pomiędzy instytucjami artystycznymi i kulturalnymi w regionie Południowego Bałtyku. Projekt koncentruje się na multimediami oraz sztuce w przestrzeni publicznej. Składa się z dwóch przenikających się komponentów:	26106,33

			Digital Art Platform (Artystyczna Platforma Cyfrowa) oraz Cross Media. Podczas trzech lat jego trwania w ramach każdego komponentu zaplanowane zostały seminaria, warsztaty i wystawy – mające miejsce zarówno w przestrzeni publicznej jak i na stronie internetowej projektu, która – poza funkcją informacyjną – stanowi wirtualną platformę prezentacji wystaw	
5.	In theatre Joint performances the South Baltic Region	Teatr Dramatyczny im. A Sewruka w Elblągu	Ogólna idea projektu to organizacja wspólnych transgranicznych spektakli teatralnych i ich wystawianie w krajach uczestniczących w projekcie. Projekt ma na celu wymianę doświadczeń,, budowanie umiejętności wśród współpracujących grup teatralnych oraz promocję wspólnej tożsamości trzech kultur transgranicznych.	152 322,10
6.	LIFEScape Implementing EULandscape Convention in the South Baltic Region	Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elblaskiej	Podstawowym celem projektu jest wypracowanie na drodze współpracy międzynarodowej wzorców ochrony krajobrazu, służących realnemu wdrażaniu postanowień Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Głównym kierunkiem podejmowanych działań jest zachowanie krajobrazów naturalnych i półnaturalnych, zapobieganie wprowadzaniu dysharmonii w krajobrazie, a także rewaloryzacja krajobrazów zdewastowanych	221 000,00
		UMiG Tolkmicko		204 212,50
Razem				1 089 250,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie

W oddzielnym ograniczonym naborze wniosków do Programu Południowy Bałtyk wyodrębniono projekt *Capacity Building Project*, w którym partnerem z województwa warmińsko-mazurskiego był Euroregion Bałtyk. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 30 153,75 euro.

Projekt realizowany był od marca 2010 do listopada 2011 roku i zakładał podniesienie umiejętności pisania i składania wniosków w ramach Programu Południowy Bałtyk. Celem projektu było budowanie potencjału programu głównie wśród społeczności lokalnych, poprzez szkolenia potencjalnych Beneficjentów oraz wsparcia w procesie aplikowania - w ramach projektu bezpłatne wsparcie eksperta mogły otrzymać projekty typu newcomers (brak doświadczenia w pisaniu projektów).

Program Sąsiedztwa Polska - Litwa - Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej INTERREG IIIA, realizowany we współfinansowaniu ze środków TACIS/CBC, znalazł swoją kontynuację w programie Litwa – Polska – Rosja. W 2010 roku zakończył się I otwarty nabór wniosków, z uwagi na przedłużającą się procedurę oceny do 31.12.2011 nie podjęto decyzji o przyznaniu dofinansowania dla żadnego projektu. Osobną procedurą zostały zgłoszone projekty strategiczne. Z uwagi na dwuetapowy proces oceny projektów do końca 2011 nie podpisano żadnej umowy na dofinansowanie. W marcu 2011 roku nastąpiła aktualizacja

tekstu Programu Operacyjnego obejmująca uwzględnienie w budżecie programu wkładu finansowego Federacji Rosyjskiej.

W ramach współpracy transnarodowej swoją kontynuację na lata 2007-2013 znalazł Program Współpracy Transnarodowej Region Morza Bałtyckiego. Do końca 2011 r. odbyły się 4 nabory wniosków. Z województwa warmińsko-mazurskiego realizacji podlega pięć projektów.

Tabela nr 10

Projekty realizowane w ramach Programu Współpracy Transnarodowej Region Morza

Bałtyckiego z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2011 r.)

L.p.	Wyszczególnienie	Partner	Opis projektu	Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR (w euro)
1.	Baltfood BaltFood - The BSR Food Cluster: Innovation and Competitiveness in Action	Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości	Celem projektu jest złączenie 6 różnych klastrów żywnościowych z różnych krajów w jeden wspólny klaster Regionu Morza Bałtyckiego a przez to wzmocnienie konkurencyjności rynku spożywczego na arenie Unii Europejskiej.	115 600,00
2.	Transbaltic Towards an integrated transport systems in Baltic Sea Region	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko Mazurskiego	Celem projektu jest zintegrowanie systemów transportowych w Regionie Morza Bałtyckiego, harmonizacja planów infrastruktury w tym korytarzy paneuropejskich, wypracowanie wspólnych planów działań dotyczących rozwoju transportu w Regionie Morza Bałtyckiego, oraz stworzenie planów biznesowych związanych z rozwojem transportu.	94 004,05
3.	IBI Net Intercountry Business Incubators' Network	Miasto Elbląg	Projekt ma na celu wzmocnienie współpracy pomiędzy inkubatorami przedsiębiorczości w Regionie Morza Bałtyckiego poprzez ustanowienie sieci inkubatorów przedsiębiorczości z Łotwy, Polski, Białorusi, Niemiec oraz Szwecji, poprzez tę transnarodową współpracę projekt ma przynieść korzyść dla MŚP poprzez wzrost jakości usług, podniesienie wydajności inkubatorów oraz tym samym ma wypracować skuteczne rozwiązania sprzyjające pokonaniu kryzysu ekonomicznego.	90 397,50
4.	BSR QUICK Qualification, Innovation, Cooperation and Keybusiness for SMEs	Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości	Projekt dotyczy wzmocnienia absorpcji innowacyjności MŚP, poprzez wprowadzenie rozwiązań opartych na badaniach i rozwoju, stworzenie sieci współpracy MŚP, stałej sieci współpracy uniwersytetów, współpracy pomiędzy tymi sektorami oraz poprawę ogólnych polityk dotyczących przedsiębiorców poprzez podniesienie jakości pracy, stworzenie metodologicznych i praktycznych wytycznych i wskazówek dla sektora przedsiębiorstw.	136 000,00
5.	ACL Amber Coast Logistic	Zarząd Portu w Elblągu	Jest wspólnym projektem logistycznym, który wspiera koordynację rozwoju multimodalnych centrów logistycznych, a tym samym sprzyja połączeniu odległych regionów w południowych i wschodnich częściach regionu Morza Bałtyckiego.	98 855,00

			Celem projektu jest tym samym poprawa przepływów towarowych i dostępności zarówno na morzu jak i strefą ogólnodostępną oraz wzmocnienia więzi gospodarczych między wschodzącymi krajami Europy Wschodniej, takimi jak Białoruś, Federacja Rosyjska i Ukraina oraz państwami członkowskimi UE w regionie Morza Bałtyckiego (BSR), w celu ułatwienia wzajemnego zrównoważonego rozwoju.	
Razem				534 856,55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie.

W ramach Programu Współpracy Transnarodowej Europa Środkowa ogłoszono cztery nabory wniosków. Do końca 2011 r. z województwa warmińsko-mazurskiego zaakceptowano do realizacji 2 projekty: *Strengthening the energetic use of biomass in Central and Eastern Europe by establishing a standardised transnational consulting net for regions* (COACH BioEnergy) oraz *Save Our Lives. A Comprehensive Road Safety Strategy for Central Europe* (SOL), przy czym w przypadku jednego projektu partner z województwa warmińsko-mazurskiego wycofał się z realizacji. W 2011 r. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Olsztynie dołączył do wdrażanego już projektu SOL - *Save Our Lives. A Comprehensive Road Safety Strategy for Central Europe* zastępując partnera, który wycofał się z realizacji. Partner dysponuje budżetem 267 362,40 euro z EFRR. Tym samym suma środków lokowanych dla projektów COACH Bioenergy oraz SOL wynosi blisko 300 tys. euro.

Do 31 grudnia 2011 roku w ramach Programu INTERREG IV C ogłoszono 4 nabory wniosków, w ramach których z województwa warmińsko-mazurskiego zaakceptowano do realizacji pięć projektów. Jednak w związku z grudniowym zatwierdzeniem projektów, do końca 2011 roku nie podpisano umów o dofinansowanie 2 projektów wyłonionych w ostatnim naborze: *Enhancing 'Next Generation Access' Growth in Europe* (ENGAGE) oraz *Developing Senior Tourism in Remote Regions* (TOURAGE).

Tabela nr 11

Projekty realizowane w ramach Programu INTERREG IV C z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego wg podpisanych umów o dofinansowanie na rok 2011.

L.p.	Wyszczególnienie	Partner	Opis projektu	Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR (w euro)
1.	NEEBOR Networking for Enterprises in the Eastern External Border Regions	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego	Projekt powstał w ramach Sieci Współpracy Wschodnich Regionów Granicznych Unii Europejskiej (NEEBOR). Głównym celem projektu jest wypracowanie innowacyjnych rozwiązań dla przedsiębiorstw działających w regionach granicznych Unii Europejskiej, zwłaszcza dla handlu z państwami poza unijnymi, lepszego dostępu do wiedzy i finansowania w peryferyjnych granicznych regionach UE a także wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w sektorze przedsiębiorstw w tych regionach.	66 045,00
2.	B2N Business to Nature - Interregional Approach to SMEs	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego	Projekt ma na celu promocję przedsiębiorczości w słabo rozwiniętych i peryferyjnych obszarach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi co wpływa różnorodnie na ich potencjał. Projekt zakłada przeprowadzenie	155 108,00

	and Entrepreneurship Policies in Natural Areas		analiz dotyczących obecnego stanu przedsiębiorstw pod kątem walorów przyrodniczych oraz wypracowanie nowych polityk i strategii a także metodologii dla rozwoju przedsiębiorstw w takich obszarach.	
3.	SURF Nature Sustainable Use of Regional Funds for Nature	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Projekt ma na celu optymalizację regionalnych polityk i praktyk zmierzającą do promocji terenów środowiska naturalnego objętych ochroną. Projekt zakłada także przeprowadzenie oceny wpływu udostępnionych pierwszy raz w Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego tak wysokich środków finansowych na ochronę środowiska oraz promocję tychże możliwości finansowych UE do tworzenia projektów ochrony przyrody.	85 850,00
Razem				307 003,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Współpracy Terytorialnej Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest dokumentem, który określa zakres i formę wsparcia obszarów wiejskich w Polsce w kolejnym okresie programowania, to jest w latach 2007-2013. Duża część przewidzianych w programie działań jest kontynuacją instrumentów wdrażanych w latach 2004-2006 w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006, realizującego w Polsce tzw. działania towarzyszące Wspólnej Polityce Rolnej oraz Sektorowego Programu Operacyjnego „*Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz obszarów wiejskich 2004-2006*”, realizującego cele Polityki Spójności UE.

PROW 2007-2013 został zatwierdzony przez Komisję Wspólnot Europejskich nr CC12007PL06RPO001 w dniu 7 września 2007 roku. Łączna kwota dofinansowania w ramach Programu wyniosła ponad 17,4 mld euro, z czego ok. 13,4 mld euro pochodzi z budżetu Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFROW¹⁴².

Pomoc finansowa z PROW 2007-13 udzielana: rolnikom, przedsiębiorcom i lokalnym samorządom oraz właścicielom lasów przeznaczana jest na budowę nowoczesnego, konkurencyjnego sektora rolno-spożywczego i leśnictwa, prowadzenie działalności rolniczej zgodnej z ochroną środowiska naturalnego, na rozwój kultury i zachowanie tradycji na wsi oraz działania na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców wsi i ich aktywizacji gospodarczej.

Główne cele, których realizację ułatwia pomoc finansowa udzielana z PROW 2007-2013 to:

- przyspieszanie modernizacji gospodarstw rolnych;
- podwyższanie konkurencyjności przetwórstwa spożywczego i jakości żywności;
- ożywienie przemian w rolnictwie i rynku ziemi przez przyznawanie rent strukturalnych oraz premii ułatwiających star zawodowy młodym rolnikom i finansowanie scalania gruntów;
- zachęcanie rolników do gospodarowania w sposób przyjazny środowisku oraz do zachowania rodzimych ras i cennych przyrodniczo siedlisk roślin;
- wspieranie dopłatami ONW działalności rolniczej na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania;

¹⁴² „Bieżąca informacja o stanie realizacji PROW – stan na 31.XII.2011 r.” Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, styczeń 2012 r.

- polepszanie lesistości kraju przez udzielanie pomocy finansowej na zalesianie gruntów o małej przydatności rolniczej;
- pobudzanie przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy na terenach wiejskich;
- odnowa wsi, rozbudzanie aktywności jej mieszkańców i budowa kapitału społecznego na wsi;
- podwyższanie kwalifikacji rolników i właścicieli lasów oraz ułatwianie im dostępu do płatnych usług doradczych;
- polepszanie jakości życia na terenach wiejskich.

W ramach PROW uruchomione zostały 23 działania podzielone na cztery tzw. osie. Wśród nich znajduje się specjalna pomoc skierowana do rolników, których gospodarstwa zostały zniszczone podczas powodzi w 2010 r. Piętnaście działań z tego programu wdraża ARiMR, sześć samorządy wojewódzkie a po jednym Agencja Rynku Rolnego i Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA).

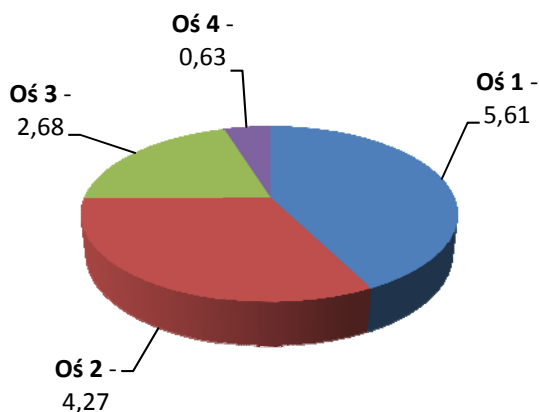
Działania PROW 2007-2013 realizowane są w ramach czterech osi priorytetowych:

1. Oś 1 (gospodarcza) „Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego”
2. Oś 2 (środowiskowa) „Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich”
3. Oś 3 (społeczna) „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”
4. Oś 4 LEADER

Podział środków pochodzących z EFRROW w podziale na osie przedstawia rycina nr 8.

Rycina nr 8

Podział środków z PROW 2007-2013 z budżetu Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFRROW w rozbiciu na osie (w mld euro na cały okres programowania)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl). Wygenerowano 06.04.2011 r.

Od początku realizacji programu do końca 2011 r. ogółem zostało złożonych 4 513 867 wniosków o przyznanie pomocy finansowej, natomiast liczba zawartych umów lub wydanych decyzji¹⁴³ wyniosła 4 154 355. Z dostępnych w ramach PROW 2007-13 środków do końca 2011 roku zakontraktowano 85%.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

¹⁴³ Pomoc finansową na podstawie wydanych decyzji otrzymują beneficjenci działania 125 „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i doskonaleniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” – Starości (Schemat I) oraz Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Urządzeń Wodnych (Schemat II).

Tabela nr 12

Liczba złożonych wniosków i podpisanych umów/wydanych decyzji w ramach PROW 2007-2013 (stan na 31.12.2011 r.)*

Kod działania	Nazwa działania	Złożone wnioski		Zawarte umowy/wydane decyzje	
		Liczba	Wnioskowana wartość dofinansowania z EFRROW (zł)	Liczba	Wartość dofinansowania umów/decyzji z EFRROW (zł)
Oś 1	Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego	192 244	19 169 602 494,28	128 868	8 952 289 873,49
111	Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie	346	224 120 240,77	74	48 692 797,21
112	Ułatwianie startu młodym rolnikom	29 240	1 501 218 750,00	23 432	1 211 962 500,00
113	Renty strukturalne	28 537	23 006 802,23	19 915	18 527 125,17
114	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	28 117	93 570 900,00	21 538	70 944 075,00
121	Modernizacja gospodarstw rolnych	77 911	8 594 011 510,71	43 675	4 669 217 546,73
123	Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	2 844	5 901 774 657,23	1 256	1 619 513 657,75
125	Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa	492	1 673 436 823,70	386	1 035 261 979,30
126	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych	4 350	254 414 720,10	2 077	110 492 833,15
132	Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	19 676	81 170 002,50	15 849	65 829 622,50
133	Działania informacyjne i promocyjne	45	717 549 540,36	11	1 072 315,05
142	Grupy producentów rolnych	686	105 328 546,68	655	100 775 421,65
Oś 2	Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich	4 222 945	4 733 337 387,52	3 990 484	9 084 686 252,60
211/212	Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	3 725 969	-----	3 547 946	5 187 694 431,95
214	Program rolnośrodowiskowy	482 541	4 085 504 420,68	433 593	3 517 778 448,46
221/223	Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne	14 159	236 469 016,20	8 762	148 897 163,39
226	Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych	276	411 363 950,64	183	230 316 208,80
Oś 3	Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej	70 703	15 559 579 316,32	23 792	6 283 818 641,05
311	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	29 001	1 976 133 185,34	10 224	669 270 653,25
312	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	31 254	4 586 965 790,29	6 091	784 111 070,76
321	Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	3 657	6 639 161 178,58	2 430	3 376 366 708,43
313/322/323	Odnowa i rozwój wsi	6 791	2 357 319 162,11	5 047	1 454 070 208,61

Oś 4	LEADER	27 975	1 832 917 366,81	11 211	1 033 092 283,79
413	Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju	26 661	1 393 104 316,00	10 032	620 333 452,65
421	Wdrażanie projektów współpracy	296	12 165 169,08	181	5 008 742,67
431	Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja	1 018	427 647 881,74	998	407 750 088,47
Razem		4 513 867	41 295 436 564,80	3 154 355	25 353 887 050,70

*bez Pomocy Technicznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w opracowaniu „Bieżąca informacja o stanie realizacji PROW – stan na 31.XII.2011 r.” Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, styczeń 2012 r.

Najwięcej, bo aż 3 547 946 decyzji, wydano w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)”. Suma dokonanych wypłat wyniosła prawie 5,2 mld zł. Dopłaty ONW otrzymuje co roku około 750 tys. rolników.

Ponad 433 593 beneficjentów otrzymało wsparcie z działania „Program rolnośrodowiskowy”. Zatwierdzone środki do końca 2011 roku (3,51 mld zł) otrzymały m.in. gospodarstwa przechodzące na ekologiczne metody produkcji, utrzymujące rodzime rasy zwierząt i cenne genetycznie gatunki roślin oraz stosujące technologie zapobiegające erozji gleb.

Dużym zainteresowaniem cieszyło się również działanie „Modernizacja gospodarstw rolnych”, w ramach którego podpisano 43 675 umów, na kwotę dofinansowania z EFRROW równą 4 669 217 546,73 zł. Większość inwestycji wykonanych w ramach tego działania dotyczyła zakupu nowych ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych.

Najmniej umów – 11, podpisano w działaniu „Działania informacyjne i promocyjne”, na kwotę 1 072 315,05 zł.

Do 31.12.2011 r. liczba zawartych umów i/lub wydanych decyzji z beneficjentami z województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 1 141, na kwotę dofinansowania EFRROW 396 202 064,56 zł. Najwięcej umów zawarto w ramach działania 413 *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju* – 547, na kwotę dofinansowania 23 474,42 zł. Pod względem przyznanego dofinansowania najwięcej środków otrzymali beneficjenci działania 321 *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* (173 umowy na kwotę dofinansowania 232 208 751,00 zł). Szczegółowe zestawienie dla województwa warmińsko-mazurskiego dot. podpisanych umów/wydanych decyzji prezentuje tabela nr 13.

Tabela nr 13

Zestawienie podpisanych umów/wydanych decyzji w województwie warmińsko-mazurskim (stan na 31.12.2011 r.)¹⁴⁴

Oś/ Działanie	Złożone wnioski (szt.)	Zawarte umowy /wydane decyzje (czynne)		
		Liczba	Kwota umów/decyzji (zł)	
			Ogółem	EFRROW
0.	1.	2.	3.	4.
Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego	42	32	62 425 322,16	46 818 991,49
Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa	42	32	62 425 322,16	46 818 991,49
Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich	0	0	0,00	0,00
Jakość życia na obszarach	750	516	521 400 532,47	331 673 674,00

¹⁴⁴ Sprawozdanie z realizacji działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Dane otrzymane od Pani Patrycji Kawałko 04.12.2012 r.

wiejskich i różnicowanie gospodarski wiejskiej				
Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	201	173	359 339 871,53	232 208 751,00
Odnowa i rozwój wsi	549	343	162 060 660,94	99 464 923,00
LEADER	1263	593	57 168 183,45	17 709 399,07
Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju	1207	547	35 060 777,63	23 474,42
Wdrażanie projektów współpracy	16	9	470 632,03	376 505,62
Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja	40	37	21 636 773,79	17 309 419,03
OGÓŁEM	2055	1141	640 994 038,08	396 202 064,56

Źródło: Sprawozdanie z realizacji działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Dane otrzymane od Pani Patrycji Kawalko 04.12.2012 r.

Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011

Program Wieloletni pn. „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011” został zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 28 października 2008 roku. Przedsięwzięcia realizowane w ramach programu dotyczyły m.in. :

- przebudowy, budowy lub remontu kluczowych odcinków dróg gminnych i powiatowych, skutkujące zwiększeniem płynności i bezpieczeństwa ruchu drogowego (tj. przebudowy drogi gruntowej na drogę o twardej nawierzchni, zmiany geometrii drogi, podniesienia nośności konstrukcji, wyrównania nawierzchni, budowy chodników, azyli dla pieszych, oddzielenia ruchu pieszych od ruchu pojazdów, montażu sygnalizacji świetlnej czy barier ochronnych);
- stworzenia powiązań sieci dróg lokalnych z siecią dróg wojewódzkich i krajowych, tak, aby zwiększać dostępność lokalnych ośrodków gospodarczych.

Projekty realizowane były od 31.10.2008 r. do 30.11.2011 r.

Corocznie w latach 2009-2011 rząd przeznaczał kwotę 1 mld zł dotacji celowej, a jednostki samorządu terytorialnego co najmniej 1 mld zł wkładu własnego na realizację wybranych projektów.

W latach 2009-2010 środki były rozdzielane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w równych proporcjach pomiędzy poszczególne województwa (po 62,5 mln zł), z czego 50% otrzymywały gminy i 50% powiaty. W dniu 15.09.2010 roku decyzją Rady Ministrów dokonano modyfikacji zapisów „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011” wprowadzając m.in. zapis o skorelowaniu wielkości dotacji celowej z budżetu państwa ze zróżnicowaną skalą potrzeb JST w zakresie inwestycji drogowych w poszczególnych województwach, poprzez przyjęcie na lata 2010-2011 podziału dotacji pomiędzy województwa, uwzględniającego powierzchnię i liczbę ludności oraz łączną długość znajdujących się na ich obszarze dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni. W wyniku nowych zapisów województwo warmińsko-mazurskie otrzymało kwotę 56,32 mln zł do podziału na pół między gminy i powiaty.

Przedmiotem dofinansowania NPPDL mogły być:

- jeden projekt zgłoszony przez gminę;
- dwa projekty zgłoszone przez powiat;

- dwa projekty zgłoszone przez miasto na prawach powiatu (od września 2010r.)
Dofinansowanie jednego projektu nie mogło przekroczyć kwoty 3 mln zł rocznie jak również projekt nie mógł być dofinansowany ze środków UE czy też rezerwy subwencji ogólnej budżetu państwa.¹⁴⁵

W latach 2009-2011 z województwa warmińsko-mazurskiego złożono ogółem 320 projektów o dofinansowanie, z czego 190 zostało zatwierdzonych do realizacji. Szczegółowe dane prezentuje tabela nr 14.

Tabela nr 14

Wnioski złożone i zatwierdzone do dofinansowania w ramach NPPDL z województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2009-2011.

	2009		2010		2011	
	gminy	powiaty	gminy	powiaty	gminy	powiaty
Nabór wniosków	71	37	80	33	66	33
Podpisane umowy	46	35	29	28	27	25
Przyznana kwota dotacji ogółem (tys. zł)	32 067,00	30 376,80	28 160,00	28 160,00	25 394,80	30 925,20

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Statystyka Programu NPPDL w latach 2009-2012 (www.uw.olsztyn.pl), Wygenerowano 07.03.2013 r.

W ramach wniosków wybranych do realizacji w latach 2009-2011 w województwie warmińsko-mazurskim udało się wybudować i/lub wyremontować ponad 533,08 km dróg powiatowych i gminnych.

Realizacja *Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011* została zakończona. W wyniku jego realizacji udało się zmodernizować w sumie ok. 8 tys. km dróg w całym kraju. Dotychczasowy program, decyzją Rady Ministrów z dnia 6 września 2011 roku, będzie kontynuowany w latach 2012-2015 jako „Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój”.

Zgodnie z nowym programem, w 2012 roku rząd przekaze samorządom na realizację zadań drogowych 200 mln zł, a w kolejnych latach po 1 mld zł rocznie. Łącznie dofinansowanie projektów dróg lokalnych wyniesie 3,2 mld zł. Program zakłada zrównoważony podział środków przeznaczonych na drogi powiatowe i gminne, ograniczenia liczby dofinansowanych zadań oraz kwoty dotacji, a także zasady wykorzystania oszczędności przetargowych.

Przyjęty podział przeznaczonych na dotację kwot wydatków z budżetu państwa pomiędzy województwa uwzględnia: powierzchnię, zaludnienie, rozmiar sieci dróg lokalnych oraz wielkość PKB na mieszkańca. W wyniku takiego podziału województwo warmińsko-mazurskie otrzyma w latach 2012-2015 kwotę 191 mln zł. Suma dotacji podzielona zostanie po 50% na dofinansowanie projektów dróg powiatowych i gminnych. Zadania realizowane w ramach programu muszą zostać zakończone w roku, na który dotacja została udzielona.

W 2012 roku każda jednostka (gmina, powiat, miasto na prawach powiatu) może skorzystać z dofinansowania nie więcej niż jednego zadania. W latach 2013-2015, w każdym roku, gmina (w tym miasto na prawach powiatu) może skorzystać z dofinansowania nie więcej niż z jednego zadania, a powiat – nie więcej niż dwóch zadań.

Najwięcej kontrowersji budzi zapis nowego programu dotyczący finansowania inwestycji w proporcji 7/3. Maksymalnie dofinansowanie zadania w wysokości 30% i wkład własny w wysokości nie mniej niż 70% może spowodować zmniejszone zainteresowanie aplikowaniem o wsparcie. Niedostatek środków na wkład własny (wkład własny gminy lub powiatu może obejmować środki od innych podmiotów publicznych lub prywatnych, ale nie

¹⁴⁵ Artykuł „Ruszył program budowy dróg lokalnych” Wspólnota Nr 46, 15 listopada 2008 r.

może pochodzić z budżetu państwa ani budżetu UE) może okazać się największą barierą dla realizacji programu.

Zakłada się, że druga edycja programu pozwoli na przebudowę, budowę oraz modernizację nieco ponad 13 tys. km dróg lokalnych.¹⁴⁶

W wyniku naboru na rok 2012 w województwie warmińsko-mazurskim zatwierdzono do realizacji 26 z 47 zadań na łączną kwotę 11 940,00zł. Do dofinansowania wybrano 19 projektów zgłoszonych przez powiaty na kwotę 5 373,00zł. oraz 28 zadań w gminach na kwotę 6 567,00zł.¹⁴⁷

Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)

Konsekwencją członkostwa Polski w Unii Europejskiej było przystąpienie do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Na mocy Umowy o rozszerzeniu EOG z 14 października 2003 r. ustanowiona została pomoc finansowa krajów Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), tworzących EOG, dla najmniej zamożnych państw UE, w tym także Polski.

W październiku 2004 r. polski rząd podpisał dwie umowy, które umożliwiły korzystanie z dodatkowych, obok funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej, źródeł bezzwrotnej pomocy zagranicznej: *Memorandum of Understanding wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego* oraz *Memorandum of Understanding wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego*. Darczyńcami są 3 kraje EFTA: Norwegia, Islandia i Liechtenstein.

Pomoc jest udzielana w ramach dwóch instrumentów finansowych: *Norweskiego Mechanizmu Finansowego* i *Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego* (EOG). Przyznana Polsce kwota w wysokości 533,51 mln euro, stanowiła 48% wszystkich środków dostępnych w ramach oferowanych Mechanizmów.

Oba Mechanizmy zostały objęte jednolitymi zasadami i procedurami oraz podlegają jednemu systemowi zarządzania i wdrażania w Polsce. Obecnie funkcję koordynacyjną w tym względzie - jako Krajowy Punkt Kontaktowy - pełni Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Wdrażanie Mechanizmów Finansowych w Polsce odbywa się na podstawie Programu Operacyjnego, przy uwzględnieniu wytycznych przygotowanych przez państwodawców.

Środki finansowe w ramach *Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego* są dostępne na realizację projektów w następujących sześciu obszarach priorytetowych:

- ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii;
- promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami;
- ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast;
- rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmacnianie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także wzmacnianie wspierających go procesów demokratycznych;
- opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem;

¹⁴⁶ www.msw.gov.pl/portals/pl/2/9338/Ruszyl_nabor_na_schetynowki.html

¹⁴⁷ Statystyka Programu NPPDL w latach 2009-2012, Urząd Wojewódzki w Olsztynie, grudzień 2012 r. (www.uw.olsztyn.pl), Wygenerowano 07.03.2013 r.

- badania naukowe.

Środki finansowe z *Norweskiego Mechanizmu Finansowego* mogą wspierać natomiast działania podejmowane w ramach wszystkich sześciu priorytetów Mechanizmu Finansowego EOG, oraz na zasadach pierwszeństwa w zakresie następujących dodatkowych czterech obszarów priorytetowych:

- wdrażanie przepisów z Schengen, wspieranie Narodowych Planów Działania z Schengen, jak również wzmacnianie sądownictwa;
- ochrona środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia zdolności administracyjnych do wprowadzania w życie odpowiednich przepisów istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych.
- polityka regionalna i działania transgraniczne;
- pomoc techniczna przy wdrażaniu *acquis communautaire*.

Ponadto środki z obu Mechanizmów Finansowych są przeznaczone na granty blokowe w formie:

- Funduszu Kapitału Początkowego;
- Funduszu dla Organizacji Pozarządowych;
- Polsko-Norweskiego Funduszu Badań Naukowych;
- Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego;
- Funduszu Pomocy Technicznej;
- oraz - dodatkowo- ustanowionego w 2006 r. Funduszu Wymiany Kulturalnej.

W ramach *Mechanizmu Finansowanego EOG* i *Norweskiego Mechanizmu Finansowego* na lata 2004-2009, w Polsce zakontraktowano 100% alokacji przeznaczonej na dofinansowanie projektów, tj. kwotę ponad 524 mln euro. W sumie odbyły się 3 nabory wniosków na dofinansowanie pojedynczych projektów i programów oraz 23 nabory w ramach grantów blokowych, które wsparły dodatkowo ponad 1000 projektów o mniejszej skali.

Szczegółową informację przedstawia tabela nr 15.

Tabela nr 15

Zakontraktowane środki *Mechanizmu Finansowanego EOG* i *Norweskiego Mechanizmu Finansowego* na lata 2004-2009 w Polsce – w podziale na priorytety i granty blokowe (stan na 31.12.2011r.)

Nr osi	Nazwa Priorytetu	Wysokość środków zakontraktowanych w euro	Liczba realizowanych projektów ¹⁴⁸
2.1	Ochrona Środowiska	90 810 208	123
2.2	Promowanie zrównoważonego rozwoju	12 514 804	23
2.3	Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego	87 764 623	34
2.4	Rozwój zasobów ludzkich	27 117 223	37
2.5	Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem	58 822 917	74
2.6	Badania naukowe	22 389 354	42
2.7	Wdrażanie przepisów z Schengen	112 343 823	30
2.8	Ochrona środowiska – wzmocnienie zdolności administracyjnych	8 091 123	11
2.9	Polityka regionalna i działania transgraniczne <i>acquis communautaire</i>	14 708 185	29
2.10	Pomoc techniczna przy wdrażaniu	2 470 898	7
Suma – projekty i programy		434 810 158	410

¹⁴⁸ W trakcie wdrażania Programu dwóch Beneficjentów wycofało się z realizacji projektu już po zakończeniu okresu kontraktacji środków (projekty z priorytetu 2.5 - PL 0388 *Poprawa opieki perinatalnej kobiety w powiecie lublinieckim* i PL 0365 *zakup autobusu do poboru krwi oraz ogólnopolska akcja upowszechniania idei honorowego krwiodawstwa* o łącznej wartości dofinansowania 1 106 342 euro). Ponadto w 2011 roku została wszczęta procedura rozwiązania umowy z Beneficjentem projektu PL0341 *Budowa biogazowni i źródła kogeneracyjnego z włączeniem do istniejącej infrastruktury przedsiębiorstwa rolno-spożywczego w gospodarstwie rolnym Wojnowo* na kwotę dofinansowania 757 862 euro.

Polsko-Norweski Fundusz Badań Naukowych	21 403 939	1
Fundusz dla Organizacji Pozarządowych	37 350 000	3
Fundusz Wymiany Kulturalnej	9 515 068	1
Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy	12 005 195	1
Fundusz Pomocy Technicznej	7 158 382	1
Fundusz Kapitału Początkowego	1 823 871	1
Suma – granty blokowe	89 256 455	8
RAZEM	524 066 613	418

Źródło: Sprawozdanie roczne z wdrażania Mechanizmu Finansowanego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w Polsce za okres styczeń – grudzień 2011 r., MRR, luty 2012r.

Zgodnie ze stanem na 31.12.2011 roku, 308 projektów zostało zakończonych i rozliczonych, 92 projekty zakończono rzeczowo i czekają one na rozliczenie końcowe, a realizacja 10 projektów ma zakończyć się do 30 kwietnia 2012 roku.

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach projektów indywidualnych programów *Mechanizmu Finansowanego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego* na lata 2004-2009 realizowano 24 projekty na ogólną kwotę dofinansowania równą 22 290 012 euro. Były to:

1. *Modernizacja gospodarki cieplnej budynków należących do ośrodka Centrum Edukacji Młodzieży przy ulicy Limanowskiego w Bartoszycach z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii* (kwota grantu 2 051 750 €).
2. *Kompleksowa termomodernizacja obiektów oświatowych w Bartoszycach* (kwota grantu 546 244 €).
3. *Kompleksowa termomodernizacja Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce* (kwota grantu 634 917 €).
4. *Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej w Orzyszu* (kwota grantu 259 856 €).
5. *Dostosowanie stopnia oczyszczania ścieków do wymogów UE poprzez modernizację oczyszczalni ścieków w Gołdapi* (kwota grantu 727 155 €).
6. *Termomodernizacja obiektów oświaty publicznej w Elblągu* (kwota grantu 805 197 €).
7. *Dostosowanie składowiska odpadów do obowiązujących standardów poprzez wyposażenie bazy sprzętowej wraz z rekultywacją terenu* (kwota grantu 171 286 €).
8. *Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Jonkowie* (kwota grantu 1 480 606 €).
9. *Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 w Działdowie* (kwota grantu 243 374 €).
10. *Ichtiologiczna bioróżnorodność jezior – wypracowanie modelu rozwiązywania problemów na przykładzie zasobów naturalnych autochtonicznej siei wędrowej w jeziorze Łebsko (siei łebskiej)* (kwota grantu 675 963 €).
11. *Ginący zabytek – ratowanie sanktuarium w Świętej Lipce* (kwota grantu 2 097 943 €).
12. *Poprawa bezpieczeństwa społeczności lokalnych poprzez szkolenia zapewniające właściwą organizację i kształtowanie przestrzeni publicznej* (kwota grantu 354 301 €).
13. *Ratunkowe prace konserwatorskie krużganków zamku Lidzbarskiego* (kwota grantu 988 309 €).
14. *Podnoszenie jakości usług publicznych w Gminie Miasto Elbląg* (kwota grantu 364 553 €).
15. *Nowoczesne Centrum Diagnostyki dla Matki i Dziecka jako zintegrowany program profilaktyki i wczesnego wykrywania wad rozwojowych w okresie prenatalnym i u dzieci oraz zmian nowotworowych u kobiet w Polsce północnej* (kwota grantu 1 187 857 €).
16. *Poprawa zdrowotna społeczności lokalnej w zakresie schorzeń nowotworowych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki raka jelita grubego i raka sutka w oparciu o Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu* (kwota grantu 785 210 €).
17. *Poprawa opieki perinatalnej gwarancją zdrowia społeczności lokalnej powiatu iławskiego* (kwota grantu 314 595 €).

18. *Nowoczesna diagnostyka endoskopowa w profilaktyce chorób nowotworowych szansą na zdrowie mieszkańców Mazur* (kwota grantu 583 050 €).
19. *Budowa Placówki Straży Granicznej w miejscowości Górowo Iławeckie* (kwota grantu 2 625 177 €).
20. *Usprawnienie Funkcjonowania Warmińsko-Mazurskiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie i utworzenie w Delegaturze w Giżycku centrum kształcenia kadr na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska z zakresie badania jezior* (kwota grantu 457 802 €).
21. *Budowa siedziby komisariatu w Reszlu* (kwota grantu 432 495 €).
22. *Rozbudowa Placówki Straży Granicznej w miejscowości Braniewo* (kwota grantu 2 228 080 €).
23. *Wirtualny przewodnik po krainie EGO* (kwota grantu 259 134 €).
24. *Fundusz Małych Grantów Transgranicznych i Międzyregionalnych* (kwota grantu 2 012 178 €).

Wykaz źródeł wykorzystanych w opracowaniu:

1. Elektroniczna baza projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „KSI SIMIK07-13”, według stanu na dzień 31.12.2011 r. Pobrane w dniu 11.01.2012 r., www.funduszeuropejskie.gov.pl
2. Elektroniczna baza projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 „LSI MAKS”
3. Wykorzystanie środków UE w ramach Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013. Informacja miesięczna za grudzień 2011 r., Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, styczeń 2012 r.
4. Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013 przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 17 stycznia 2012 roku.
5. Sprawozdanie roczne za 2010 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, zatwierdzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 28 czerwca 2011 r.
6. Sprawozdanie roczne za 2011 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, zatwierdzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 27 czerwca 2012 r.
7. Szczegółowy opis priorytetów dla Programu Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 z dnia 8 marca 2012 r.
8. Sprawozdanie roczne za rok 2011 z realizacji PORPW 2007-2013 – prezentacja z KM PO RPW z dnia 14 czerwca 2012 r.
9. Sprawozdanie z realizacji działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Dane otrzymane od Pani Patrycji Kawałko 04.12.2012 r.
10. Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2011, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, czerwiec 2012 r.
11. Efekty wdrażania Programu Kapitał Ludzki – styczeń 2012, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, styczeń 2012 r.
12. Sprawozdanie roczne z wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 za 2011 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, maj 2012 r.
13. Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 za 2011 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, czerwiec 2012 r.
14. Dane z Zestawienia umów wstępnych dotyczących przygotowania do realizacji projektów objętych „Indykatywnym wykazem indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013” Biuro Programowania w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, wg stanu na dzień 31.08.2011 r. oraz 31.12.2011 r.

15. Program „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Biuro Jakości i Znaków Regionalnych, październik 2008 r.
16. Dane ze Sprawozdań beneficjentów z monitoringu strategicznego Programu „Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych” za okres II półrocze 2010 r. oraz I półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
17. „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, sierpień 2010 r.
18. Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
19. „Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego”, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, sierpień 2010 r.
20. Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
21. Dane ze Sprawozdania beneficjenta z monitoringu strategicznego „Programu usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
22. Dane ze sprawozdań beneficjentów przekazanych przez Koordynatora Programu w ramach „Monitoringu strategicznego Programu *Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego*”, stan na II półrocze 2011 r. Sprawozdania przekazało 6 beneficjentów: Gmina Ryn, Komenda Wojewódzka Policji, Gmina Zalewo, Urząd Miasta w Iławie, Gmina Mrągowo oraz Gmina Mikołajki. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
23. „MASTERPLAN dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich” Aktualizacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich, sierpień 2008 r.
24. Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego Programu „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich” za okres II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).

25. „Program Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013 – komponent I, aktualizacja”, Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, październik 2008 r.
26. Dane ze Sprawozdania Koordynatora z monitoringu strategicznego „Programu Rozwoju Turystyki Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013” za okres I półrocze 2010 r. oraz II półrocze 2011 r. (Biuro Programowania Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie).
27. Broszura informacyjna „Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 w liczbach, Departament Programów Ponadregionalnych Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, wygenerowano 22.10.2012 r. ze strony internetowej www.polskawschodnia.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Documents/PO_RPW_w_liczbach_2011.pdf
28. Informacja miesięczna z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – grudzień 2011 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, styczeń 2012 r.
29. „PROWieści_styczeń_2011” Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, luty 2011 r.
30. „Bieżąca informacja o stanie realizacji PROW – stan na 31.12.2010 r.”, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, styczeń 2011 r.
31. „Bieżąca informacja o stanie realizacji PROW – stan na 31.12.2011 r.”, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, styczeń 2012 r.
32. Sprawozdanie roczne z wdrażania Mechanizmu Finansowanego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w Polsce za okres styczeń – grudzień 2011 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, luty 2012 r.
33. „PRZEWODNIK po Narodowej Strategii Spójności – Ogólne informacje, struktura organizacyjna, programy operacyjne, system wdrażania, dane kontaktowe”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, kwiecień 2008 r.
34. „Polska i jej fundusze”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Strony internetowe:

www.funduszeuropejskie.gov.pl
www.uw.olsztyn.pl
www.mrr.gov.pl
www.wmar.olsztyn.pl
www.darsa.pl
www.parp.gov.pl
www.techno-park.pl
www.wodnecentrum.olsztyn.eu
www.powiatlidzbarski.pl
www.muzeum.olsztyn.pl
www.umelblag.pl
www.rozbudowa.zsgs.olsztyn.pl
www.zsr.elk.pl
www.jezioramazurskie.info.pl
www.zuokspytkowo.pl
www.jeziora.com.pl

www.piap.warmia.mazury.pl
www.szerokopasmowapolska.pl
www.wrota.warmia.mazury.pl
www.minrol.gov.pl
www.olsztyn.gov.pl
www.eog.gov.pl
www.wartowiedziec.org
www.msw.gov.pl
www.gazetaolsztynska.pl
www.polskawschodnia.gov.pl
www.edu.pl
www.rozbudowa.pwsz.elblag.pl
www.paiz.gov.pl
www.gddkia.gov.pl
www.olecko.wm.pl
www.parktechnologiczny.olsztyn.eu
www.mtmostroda.pl
www.warminsko-mazurskie.coie.gov.pl
www.razemcieplej.pl
www.elblag-suwalki.pl
www.egosa.org
www.bogart.pro
www.muratorplus.pl
www.uwm.edu.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

10-562 Olsztyn, ul.Emilii Plater 1
T: +48 89 521 93 00
E: dpr@warmia.mazury.pl
W: www.wrota.warmia.mazury.pl